

Baaliichiweéitcheesh

LUKE huua al ii

Baalaáche

Theophilus hinné hilaakée baawalaátbalakuk.

1 ¹⁻³Theophilus dii bahchikitcheekaásheesh balee héeleen baa ala kootúum kal élahchem ak hawassíiak ak chilasshihták ak baalaácheesh kúh iihámmisuuk. Hileen ak balee áxp iichiweéesh koolúum baa ala koottáahiluum íkaataahilak éhkaak kón ii iichiwaáush Akbaatatdía ii baa hilakuúok. Koottaléesh kukaa it ii baa díawaam hileen baa ala kootéesh xaxúa biikukkák hawassáawaak bahchilasshihchikaásak “Kal al ítchiish daachik.” baliache kalakoon baawalaátak ítchikaashbaawalakbiawaak. ⁴Heelak Jesus baa an díash dak al ilíiash dak ammaa ii dii baachimmíhkaak al ii dii baáliliash ala koottáahileesh élahchekaashdak baliachik.

John Akbaawilihpihche anmishbía
bilaxpáakiaxpawishim Zechariah huuaash chiweék.

⁵Koottaléesh Judea kuhtée bacheeítchikaashe Herod huua koók. Akchiwakíiwacheeitchim Zechariah huua koolák Abijah alaxúahcheesh ko hawák. Uá dáashe Elizabeth huua Aaron ichíssaanee ko hawám isáake akchiwakíiwacheeitchi kúh koók. ⁶Heem iilápte baa kaláttaak Akbaatatdía al íkeen bilaxpáaktaahiluuk. Akbaatatdía ammaa íkuchkeesh dak an díilaachkissheesh dak xaxúa ko kuhtáakaattaa díoom ammaa ala shíioleetak. ⁷Heem dáakuuleetak. Ii kooté Elizabeth bíam dáakdeeteesh ko kooták. Kootáa kan baa isáatuuk.

⁸Baapím akchiwakíiwacheeitcheesh alaxúahchem Zechariahsh achéesh koóm alachiwakáauashbaakkussahkeesh koon an baa hilúuash al íkuxxe híik. ⁹Hileen akchiwakíiwacheeitcheesh kal an díoo balakísshe dústak ashbáakkussahkam Akbaatatdía alachiwakáaush ko biléelak ishkawuuá baalahkápeewiak Zechariahsh ko dúttak koochéehchewiook. ¹⁰Hinna baalahkápeewioosh al íkuxxe hiilák bilaxpáake iiwátxaaush iixaxúa awéeeleeliak chiwakáauk. ¹¹Heelak bilaxpáakiaxpawishim huuák Zechariahsh hiiák hinna an baalahkápiiosh ilapáko koon iluuáhak daachím ¹²hinna bilaxpáakiaxpawisheesh ikaáhak dúhpupée ii baa éhchelettaahilik. ¹³Hinna bilaxpáakiaxpawisheesh kuss hilíasheek. “Dúhpupéelessaah Zechariah. An dáhchiwakiish Akbaatatdía dii iikukkúk. Heem duá Elizabeth dáakbishdak dáashe John hehkaah. ¹⁴⁻¹⁵Akbaatatdía al íkee bacheé baatcháachiihmaachik. Heelak ii dalásitchikaashiihmaachik. Hinna John bishéesh baapiisahkússee bilaxpáake ak ii baaihkammáache ahúihmaachik. Heem baáchuuwilaxxee dak bilikxawíia dak isshíissaalak koók. Bisséelak kukaa Baleiláaxbaaxpee axúa awúualiihmaachik. ¹⁶Hinna John Israel bilaxpáakeesh ahóom Akbaatatdía ko kaka kalátchekhaak kaka písshe déehcheihmaachik. ¹⁷Hinna John Akbaatatdía ala huuwía íschiiisaa baa ákkuuwiiakuuihmaachik. Elijahsh an baaxpéesh ko ii díaihmaachik. Bacheé dáakuua kala chii daásdeehkaak íchishikaashihcheihmaachik. Ak baa kalátcheseesh koóm ihkulussáak bilaxpáake baa tátchikaatak baa annawéesh an baa dasshihtúua ko kala kootíihmaachik. Bilaxpáake kal ihch ákkuuweehchelak Akbaatatdía kaláttaak óoliohmaachik.” hek hinna bilaxpáakiaxpawisheesh. ¹⁸Zechariahsh koóm daasbaaheeláak hinna bilaxpáakiaxpawisheesh báxxak “Shóotdak ii kooták he? Kan bii xaalák buá kúhkan is báalee kala hámmishtaahilik.” hem ¹⁹bakálaa díak hilíasheek. “Baláshe Gabriel huuk. Akbaatatdía ishkawáashkaasheesh bíik. Akbaatatdía kon bii húuhkaak bii díss ilíihchek. Hinna bale iichiweé ítchim dii bii chiweéhkaalakuk. ²⁰Heehtaa baapéem ammaa ala kootbía dii baachiwéesh an balíiash dáhkalatchessaam hilaakée dilíissee aa baapéem al íkuxxee hiilák hinna baa dii baachiwéesh koottáahiliihmaachik.” hek.

²¹ Hinna íwahkoote héelapko hileen bilaxpáakeesh koóm Zechariahsh ólakaauk. Sáapii shía asaalíssaalak hiliatuuk. ²² Asaannák heelelak ilíiwialak baaleetak. Heem hileen bilaxpáake kuss baa páatchek. Hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh ishkawúuan Zechariahsh baa áakiia íkaam ko ii éhkuuk. ²³ Hinna Zechariahsh akchiwakíwaakkussahkeesh an baa hiléesh uhpé aahiiák kalakoon kan dáakuak.

²⁴⁻²⁵ Baapé píishchiisaa kalakoon uá Elizabeth koóm dáakapaalak kón hilíasheek. “Hinna baapé Akbaatatdía koóm bii ítchikaasshem balaákdeetam ii baa bulusshítak bíisbahteesh bitáaxiiak.” haak ashéen daaták hawass dahkachíssee bilítaachiia chiaxxúk.

Jesus anmishbía Gabrielsh Marysh chiweék.

²⁶⁻²⁷ Elizabeth éelisaa bilítaachiia akaamnák Akbaatatdía is bilaxpáakiapawisheesh Gabrielsh báasak awám Galilee huuash koon ashalakuluúm Nazareth huuash koon bíakalishtam dáashe Mary huuash kuss déehchek. Marysh dak iisákshim Joseph huuash áxpahchewiok. Joseph bacheeítchikaashim David huuash is ílannee ko hawák. ²⁸ Hinna Gabrielsh Marysh hiiák kuss hilíasheek. “Shóotaachi? Mary. Akbaatatdía dii íchishshikaashik. Baalíhkaamaachih. Kan baa daásitche díiish daachik. Bíakalishte kala héele baa áatchile díik.” ²⁹ Heem Marysh baa ala koótalaaxtak hinna bilaxpáakiapawisheesh kuss iláak óhchikaapeesh sáapahchelak hilíachik. ³⁰ Kalakoon hinna bilaxpáakiapawisheesh kuss hilíasheek. “Baalísshissaah Mary. Akbaatatdía dii díakaashik. ³¹ Daláakapaalíihmaachik. Heelak bishdák shikáakkaatiihmaachik. Dáashdialaalak “Jesus” daalihmaachik. ³² Heelak bacheé baatcháachiihmaachim “Akbaatatdía kan baa íischiisaaleeteesh dáakbachee koók.” heohmaachik. Daláake kúh bacheeítchikaashiihmaatak iilápxisaahke akúkussahke David an baa hawasséesh ko kuhtaa díaihmaachik. ³³ Haak hinna daláake Jacob is ílannee is bacheeítchikaasuaa ii baa koochihtíihmaachik.” hek hinna bilaxpáakiapawisheesh. ³⁴ Marysh hilíasheek. “Shóotdak ii kooták he? eek baa bii dachíwee. Bii baawalookák

baachínneetak.” hem ³⁵hilíásheek. “Baleiláaxbaaxpee dii híihmaachik. Heem Akbaatatdía kan baa íischiisaaleeteesh iláaxaxxee ii dii íaxualakak dii íassialakuihmaachim hinna daláake bishdák baaxpáaihmaachik. “Akbaatatdía dáakbachee koók.” heohmaachik. ³⁶Hinné ii baa xíassaak. Dísshoohtaam Elizabeth huuash dáakdeete aa baa ísaáhtaa kúh hilaakée dáakbishiihmaachik. Is bilítaachiia kal akaawík. ³⁷Akbaatatdía baa baalúuhcheleetak.” hek. ³⁸Marysh hilíásheek. “Akbaatatdía ko baa díawaawakuk. Eek ammaa ala sheeléesh kootíih.” hem kalakoon bilaxpáakiaxpawisheesh déek.

Marysh déela Elizabeth kuss ashbiléelik.

³⁹Koottaléesh kootáa Marysh koóm baa eé chipíihtak iiwaachíssaak kuss déewiak awám Judea huuash shichanmishé koon ashalakuluúm ⁴⁰Zechariahsh aasúua híiák biléelak Elizabeth ko óhchikaapim ⁴¹Marysh áapche iikukkúm kala kookaásheen Elizabeth dáake íishpuuan xakkéem kalakoon Elizabeth axúa Baleiláaxbaaxpee datcheepím ⁴²kalakoon híisáa iláak hilíásheek. “Awé kootáa bía héeleen Akbaatatdía kon dii dúttak dii baa áatchilahchek. Daláake bishdák kúh baa áatchinnaachihcheihmaachik. ⁴³Kuk kala shóotaatdak ii Akhuuwíash Awóonmakaash isahké bíss ashbiléelihuuwík. ⁴⁴Bii alóhchikaapeesh kootáa balaaké bíishpuuan baaihkammáatak daásitche ii xakkéek. ⁴⁵“Akbaatatdía an bii chiwéesh kootíihmaachik.” deesh kalako ii hilaakée baa áatchile akúkussahke dii híiák an dalásitcheesh ii alóhchikaapik.” hek Elizabeth.

Marysh baláxak Akbaatatdía dáashe báaxxiiak

⁴⁶Kalakoon Marysh hilíásheek.

“Akbaatatdía an bii bilaxpáake dak balasé dak xaxúa bakák dáashe ii báaxxiwaak.

⁴⁷⁻⁴⁹Haak Akbaatatdía bii iléem ishkawáashim baatcheeshkáateesh ko bii hawám bii íkaak bii éhcheesh ii baawihkammáachik.

Akbaatatdía kan baa íischiisaaleettaahileesh dáasheetaa baaxpaalaachéesh koók.

Baa baatcháache ak díawako koók.

Kalako ii hileen baapiisahkússee baláshe iikukkúulak
ii bii dáasaasak

“Baa áatchinnaacheesh koók.” heohmaachik.

⁵⁰ Baapbaawassáako kukaa Akbaatatdía ak kaláttaak
ak íchissheesh an daásdeekuuaa ii
koómneetiihmaachik.

⁵¹ An baatcháachkaasheesh ii xíassaahkaak ak daasúua
awuúko baa íaleeteesh kuk éetshii déehchek.

⁵² Hileen bacheeítchikaasaahuum akítchiluuash koóm
háakahkaak ak cheéshdeesh ko bassáahchek.

⁵³ Hawátuum ak alíishkaaush iaxpáshihchek. Haak ak baa
kúumneeteesh is óossheeleettaa déehchek.

⁵⁴⁻⁵⁵ Ishkawáashe Israel bilaxpáake Abraham is ílannee kuss al
ihchi baa ímmiteesh ammaa daásdeelaatbiak ala
kuxshikaásheesh chichéhkaalaachik.” hek Marysh.

⁵⁶ Marysh Elizabeth áxpak aasúua koon daaché bilítaachiia
dáawii kuhtaaliché kalakoon hilaa chissáak dáakuak.

John Akbaawilihphiche anmishé

⁵⁷ Elizabeth kal éenneek. Shikáakkaatam bishíhchek.

⁵⁸ Axpíishhia dak is bilaxpáakeesh dak iikukkák. “Akbaatatdía
daásdeewík.” haak isítchiiak áxpak baaihkammáatuuk.

⁵⁹ Hinna shikáakkaateesh is baáhko ii sáhpua aaléela
áaxxaapashkuhkaak kal ii Jew kooták ii xíassee
dáashhinmiook. Iilápxe Zechariahsh ko dáashkuleehchewiook.

⁶⁰ Hinna íwahkooteesh isahké koóm hilíashchek. “Baaleetak
dáashe John hewahchewiáwaak. Ko ii dáasaasaalah.”

⁶¹ Heetaa hileen bilaxpáake Elizabeth kuss hilíashiik.

“Sáapii dáashe éhko sheeláa? Dís bilaxpáake héele dáasuaa

John huuleetak.” ⁶² Kalakoon hileen bilaxpáakeesh hinna

baakáateesh iilápxe Zechariahsh kuss baa páattaak “Dik

dáashe sáakdaawialaa?” ⁶³ Bakálee díak baa páattaak ii baa

baalaátuaa kaalík. Kuúolak baalaátak “Dáashe John huuk.”

helak ak kooléesh chilásuuk. ⁶⁴ Kala kookaásheen Zechariahsh

kootáa kal ilíwialak kooták. Baleiláaxbaaxpee axúa

datcheepím kak iláak baaihkammáatak Akbaatatdía chikaalák

dáashe báaxxiak Baleiláaxbaaxpee ii ilíik.

⁶⁵ Axpíishhia iixaxúa al ilím iikukkák chilásak

baatcháachiik. Hileen ala koolúuash áaxxaa bilaxpáake

iixaxuatáhíilia Judea huaa shichanmishé kuhtée koon baa ala kootúum iikukkúuash ii bach áxp iichiwaáuk. ⁶⁶Hileen ak iikukkóosh baa chilassihchikaásak “Kootdák hinna baakáateesh shóotiihmaachi?” huuk. Akbaatatdía kal ii baa hinmíam éhkuuk.

Zechariahsh Baleiláaxbaaxpee al ii ilíash

⁶⁷Zechariahsh Baleiláaxbaaxpee ii iláak hilíash.

⁶⁸“Israel bilaxpáake is Akbaatatdíoo dáashe báaxxiik kuss chiwakíioh.

Is bilaxpáake bílum balee íassiiawilikkuuak balee kulustawilikkuúihmaachik.

⁶⁹Heem Akbaatatdía ak baa iléem bacheewaatcháatak baa íischiisaaleetam húuhkaawilikkuuak balee kuxshíhchek.

Ak balee iléehmaacheesh koók.

Ishkawáashim David huuash ichíssaannee ko hawák.

⁷⁰Kal íischiisaa kukaatáhíilia ammaa ala kootbíash hileen Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhkuum baaxpáaush ii iichiwaaláaliok.

⁷¹“Dís kootáaush ak dii dúupioosh an dii híileetbaak ak dii kulustawalákuua bíihmaachik.” huuk.

⁷²⁻⁷³Akbaatatdía koóm hileen bas baaxaalíooosh daásdeek ammaa íkuchkitchim bas baaxaalíoo Abraham áxpak díash chichéhkaalaachik.

⁷⁴Bas kootáaush balee híihchessaak balee kulustawilikkuúk. Heem ammaa baachiláauleettaa an balee baa díahche ítche díawaawakbiawuulak kootíihmaachik.

⁷⁵An balee bilaxpáakshoohkalaht Akbaatatdía balee íhchikitchéehkaak ammaa díawaawakuuash isítcheehmaachik.

⁷⁶⁻⁷⁷Heem balaakkáataa Akbaatatdía kan baa íischiisaaleeteesh isshootchiisáa daláak baa ákkuumnaalakdihmaachik.

Akbaatatdía is bilaxpáake baa ala kxawíannioo ala kalaaxtakúuash al ii iléesh éhchelalhchelihmaachik.

Heem “Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem” haak ii dii dáasaashiohmaachik.

⁷⁸Akbaatatdía balee íchishikaasak balee daásdeekaashik.

Heem is awé kukaa Akhuuwíash Awóonmakaash
huulák áxxaashe chilaákkussaat ala sáashiash
ko kala kootíhmaachik.

⁷⁹ Hileen bilaxpáakuum ala chihpashé ak kooléesh
dak ak shéechiliash dak ala sáashiia ítcheesh
aahíihmaachik.

Bachkulúua an déewahkuua al ítche áawahkuuash
ko balee kuss aaláawilikkuuk.” hek Zechariahsh.

⁸⁰ Hinna baakáateesh baa isáak kal iisáakshim baaxpák
baa éhchekaasak awalashiipéesh ko koolíialaache aa Israel
bilaxpáake ich éhchehek.

Jesus anmishé

2 Koottaléesh is bacheeítchiwaakkussahkuua Augustus
huu koóm bale baa íkuchkim díak hinna awé áake is
bilaxpáake xaxúa baam chimmíhchewiook. ²(Awám Syria
huuash koon Quirinius huuash an bacheeítcheesh héelapko
íwak bilaxpáake ala chimmúuwassaakaasheesh koók.) ³Heem
kúh bilaxpáake xaxúa ashalatúua an duúalawuuash ko kuss
chissáak dáak dáasuaa baalaáchihkaak ii chimmúuk.

⁴Hinna Joseph koóm kúh
awám Galilee huuash koon
ashalakuluúm Nazareth
huuash koon awám Judea
huuash kuhtéetaa dáak
kalakoon ashalakuluúm
Bethlehem huuash kuhtée
híik. Hinné Bacheeítchikaashe
David aasúuanmishé koók.
Joseph hinna David huuash
is ílannee ko hawák. Heem
ko kuss dáak dáashe koon
baalaátbiak. ⁵Marysh
Joseph áxpak déem dáasuaa
baalaátbiook. Heem bach
áxpawoom kala shíassaa
dáakbishiihmaachik. ⁶Hinna
koolúuash kalakoon hinna
baakáateesh bishík. ⁷Marysh

Luke 2:4-5

dáakbassee shikáakak. Balealaxapashé bach ílutchikum ala koolúuleetam deéla iichíilaasuua ko koolíiok. Hinna íwahkooteesh kalako ii dáake dúttak chilaxták kalakoon baaaxuawishé al eekuúo ísshim awúuan ala xapdíakuuk.

Bilaxpáakiaxpawisheesh duúla akúuxchilicheesh díiok.

⁸Awateekaáshissaa hileen akúuxchiliche koóm shichanmishéeliak ko óotchia is baaaxuawisúua íassiiok. ⁹Kalakoon bilaxpáakiaxpawishim húula híilem Akbaatatdía alasáashiiwaaxpeesh áaxxeetaa táachiiatam dúhpupeeo ii ihkalaaxtúuk. ¹⁰Hinna bilaxpáakiaxpawisheesh kuss hilfasheek. “Dúhpupeelessalah. Bale iichiweém ítcheesh aawoawalákuuk. Bilaxpáakkootaa ii daásittak baaihkammáachkaashiohmaachik. ¹¹Hinna baapé ashalakuluúm Bethlehem huum David al iiwishéesh kuhtée koon baakáatam bishík. Hinné ak dii iléewioosh koók. Hinné Dáxxiilaatuash alóonnakaash koók. ¹²Hinné ii xíassee koóm ii élahchelohmaachik. Baachilaxchikáatam chilaxták baaaxuawishé al eekuúo ísshim awúuan xapkáattaak daachík.” hek. ¹³Kalakoon alakúkaa húuleettaa báakukko kootáa hinna bilaxpáakiaxpawisheesh áxpe ii hawass chiwakáleetak baaihkammáatak Akbaatatdía dáashe báaxxiak baláxuua ii chiliásheetak hilíashiiok.

¹⁴“Akbaatatdía kuk baa íischiisaaleetak.

Dáashe baaxpáam báaxxiwuuk.

Awé áakeen bilaxpáake daásdeekuuk
ítche áaahkuoh.” huuk.

¹⁵Heem hileen bilaxpáakiaxpawisheesh Baaiiwaakoochihtéesh kuss chissáaum kalakoon hileen akúuxchilicheesh bat shéess hilíashiiok. “Bethlehem kuss baák Akbaatatdía an balee chiwaák ammaa ala kootéesh awákaawook.” ¹⁶Heem iawaachíssaakaasak deéla Marysh dak Joseph dak ala koolúua óolapdom hinna baaaxuawishé al eekuúo íssheesh awúuan dáakbaachilaxtuuash xapíhkuum íkuuk. ¹⁷Hinna íkuuash bilaxpáakiaxpawisheesh ala chiwéesh bilaxpáake akukkó ii áxp iichiwaáum ¹⁸hileen akúuxchilicheesh al iichiwaáush ak iikukkóosh iixaxúa chilásuuk. ¹⁹Heem Marysh kuk dáake ala kootéesh dasshihtalahkák ii daásitchikaasak daasawúuan daatdaachík.

²⁰Hileen akúuxchilicheesh chissáak daáu héelapko ammaa iikukkák ammaa íkuuash baatách xaxúa ala chiwaáush kuhtáakaattaa kootéesh ii Akbaatatdía dáashe báaxxiak an baatcháacheesh xíassaakaattuuk.

Dáashe “Jesus” hehkuuk.

²¹Is baáhko ii sáhpua kalakoon áaxxaapashkak ii Jew kootáhkuuk. Kalakoon dáashdiak “Jesus” huuk. Iwak bale dáasheesh bilaxpáakixpawisheesh Marysh it dáakapaalissaa chiwéesh koók.

Jesus alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuss aalaáuk

²²Moses baleilíiaakaxpissuum bilikkúuash ammaa al ashítuua al ii haawíiosh koóm Joseph dak Marysh dak al ihchi dahkápiiosh al íkuxxee díom hinna baachilaxché Jesus Jerusalem koon alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuss aaláak Akbaatatdía ishóochisseewiook. ²³(Ko baleilíiaakaxpissee hilítak “Bíam dáakbasse shikáakdak Akbaatatdía kuúihmaachim ishkawáashe ko hawíihmaachik.” huuk.)

²⁴Hileen baleilíiaakaxpisseesh awúuan an baalaátuuash kúh hinné koók. “Baaíphachke iáte dúupkaashim” dúttak Akbaatatdía ii kuuwíook. Heem kúh kootúuk.

²⁵Jerusalem koon bacheém Simeon huum baa tátchikaatak baa sáapannia xaxúa Akbaatatdía ko bassáhchek. Israel bilaxpáake ala kulustakuuák al ishtatáachissuuash ko óolik. Baleiláaxbaaxpeesh koóm Simeon áxpak ²⁶it shéessaa Akbaatatdía Israel bilaxpáake Akhuuwíash Oolakaaush íkaaihmaachim éhchek. ²⁷Baapím Baleiláaxbaaxpee Simeon kuss iláak alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéelakoliche kuss déehchek. Hinna kooléesh kalakoon Marysh dak Joseph dak baachilaxché Jesus dakasták baleilíiaakaxpisseesh ii ammaa an díahkuuash díawiak duúak kalakoon Simeon díok.

²⁸Simeon Jesus dakasták Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak dáashe báaxxiak hilílasheek.

²⁹“Akbaatatdíakaataa an dilíiash kooták.

Heem ammaa an díawee kan biháalik.

Díshkawaasheesh bíim kan bii déehkaak kal ítchikaattaa bii ihchishíhkaawakuh.

³⁰ Bilaxpáakkootaa dáhkulustalakbialaam hinna baapé éwahchekaashik.

³¹ Diiléen bilaxpáakkootaa íwak kúh éhchelahchelihmaachik.

³² Hinna baakáateesh alasáashiiwaaxpaam koíhmaatam Jews kootásseesh ala chihpashé ak koolák xaxúa dii alaaxtúuash ii dii éhchehchem kal ii baaihkammáachiohmaachik.

Dís bilaxpáake Israel kúh an dii alasáashiiwaaxpeesh íkaaohmaachim chikittaakuúohmaachik.” hek.

³³ Hinna Simeon ammaa ala shéesh baachilaxchéesh aksée iikukkák chilásuuk. ³⁴ Heelak Simeon hileén baa attaakuuák chiwakáakuuak kalakoon baachilaxchéesh isahké kuss hilásheek. “Hinné díikukkuh. Hinna daláakbaachilaxche shóon baaisáalak Israel bilaxpáake ahóom ihchichéhchehchelak Akbaatatdía kuss chishshíohmaachik. Haak ahóom kúh iichúulaak kan baaláhkalewiassaaohmaachik. ³⁵ Bilaxpáake ahóom ammaa dasshihtúuash áakass dúschiihmaachik. Kúh an dii bilaxpáake dak daláse dak aláhpahhuatiihmaachik.” hek.

³⁶ Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Anna huuash káalikaatak. Heem isáake Phanuel huua koók. Heem ashammaléaxxiia Asher huua ko atúuk. Hinna Annash baawalookák deéla chilée dak bach áxpuaa kan báalee sáhpualak ³⁷ kalakoon chilée shéem akbíasshik. Heem kal is báalee dúupahpiaa pilaké expíshoopak. Alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéelakoliche koolíiak asaánneetak bilishshíssaale dak chiwakíia dak kan baa diilíkkook. ³⁸ Kalakoon Simeon Jesus aksée kukdák kootáa Annash húula hiiák hinna baachilaxché ii Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak dáashe báaxxiiak. Hinna káalikaateesh hinna baachilaxchéesh ala kootéesh ii áxp iichiweék bilaxpáake Jerusalem dak Israel kootáataahilia ak kooléesh Akbaatatdía kon kulustakuuwíam ko óolak iiwaachíssuuash.

Ashalakuluuá Nazareth huua kuss daákaauk.

³⁹ Joseph dak Marysh dak baleilíiaakaxpisseesh Akbaatatdía bilikkúuash ii ammaa an díahkuuash iháalak kalakoon dáakbaachilaxcheesh áxpak awé Galilee koon ashalakuluúm

Nazareth huuash kuss daákaauk. ⁴⁰Hinna Jesus al apáaleesh an báhtaleetak an baa dasshihché dak an baa éhche dak áxpíhkaalawik. Akbaatatdía an daásdeekuua kúh baatcháachik.

Alachiwakáauashbaakkussahkeesh Jesus koon óolapuuk.

⁴¹Bíawakussaat baasaxphilúum Baapanmaaáatchelee huuash al íkuxxee híit bilaxpáake iwátxaak baaihkammáatuut Jesus aksée Jerusalem kuss deéiluk. ⁴²Hinna íwahkoooteesh Jesus kal is báalee axpíluupdak Baapanmaaáatchelee al íkuxxee hiilák kala chii aksée Jerusalem kuss dáak Jesus aalaáuk. ⁴³Hinna baasaxphilúuash kal uhpé hiilák Jesus aksée kan daákaaulak ik Jerusalem koon daaták déessaak. Aksée alaaxtúum ⁴⁴baáhko hawátam dáalaaliok. Kalakoon chichíinmasaak isshóohtaa dak iilápaachkaateesh aláachkisaawasaalom ⁴⁵óolapissuum Jerusalem kuss chissáak kuhtaa chichíiluuk. ⁴⁶Baáhko ii dáawíia alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon óolapuulak ak baa baáliliash héeleen awáatak ammaa ala shiío iikukkák baa chiwáxxak dahkúk. ⁴⁷Jesus an baa dasshihché dak ammaa ala sheé dak ammaa daasáxchiia ak iikukkóosh chilásuuk. ⁴⁸Hileen akséesh kúh Jesus íkaak iikukkák chiláshkaasuuk. Isahké hilíshheek. “Balaakkáataa sáapii balee hilíatdaa? Balee dúhpupeekaashdaak. Eek díilapxe dak kootáa dii bahchichíiluua baatcháatbuuk.” hem ⁴⁹kuss hilíshheek. “Sáapii bii dáhchichiiluu? Biilápxe aasúua ishkawuuá ammaa hiléesh kan díawaawíiish daacheesh dáalaaxtuuchicheek.” hem ⁵⁰aksée sáapahchelak alaaxtúuhtaa ⁵¹xapíiosh koon ammaa hiléesh isahké kalaaxtássaak chichéhchet ii daásittalaachiik. Jesus dak aksée dak Nazareth kuss daákaauk. Heem an baálilaush iikukkák kuhtáakaattaa díak.

⁵²Heelak Jesus al apáaleesh ala háhke dak an baa éhche dak baa annawák áxpíhkaalawik. Akbaatatdía dak bilaxpáake dak isítchiik.

**John Akbaawilihphíhchesh ala hawass
dáawak al ashappéeliliash**

3 Tiberius huaa koóm Romans is bacheeítchiwaakkussahkuua kan báalee ii axpíchiaaxxooosh koók. Koottaléesh Pontius Pilate huaa kúh awám Judea huuash bacheeítche koók. Awám Galilee huuash

akbaaxalússhihche Herod huua koók. Heem akúpe Philip akbaaxalússhihche awúum Iturea huuash dak Trachonitis huuash dak koók. Lysanias huua kúh awám Abilene huuash akbaaxalússhihche koók. ²Haak akchiwakíwaakkussahkuua Annas huua dak Caiaphas huua dak koók. Koottaléesh awalashiipím anneettáhileesh Zechariahsh dáakbachee John koon an dahkóosh kalakoon Akbaatatdía kon kuss iláak ammaa an díahchewia chiweék. ³Hinna íwahkootteesh John kootáa kala hawass dáawak Jordan huuash áashawuua kuhtaa baa baachimmíhkaak hilíasheek. “Dalásdahkulussaak baa ala kxawíannialuua ii díhkulupiak dilúsaaulak dii bilihpíwahkuulak Akbaatatdía baa ala kxawíannialuuash kalaaxtalákuohmaachik.” hek. ⁴John íwahkoocheesh kalako ii kushko Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Isaiah huuash an baalaácheesh kuhtaa kooták. Baalaátak hilíatchesheek.

“Baapiisahkússaa hinné kootíhmaachik.

Awalashiipím anneettáhileesh koon sapéelak ashappéelilalatchiihmaachik.

“Akbaatatdía is díianne tátchiiak ítchikaassaak ákkuuwiiakuuaalah.”

⁵Hinna an déewiash ala xakúpaacheesh íhkulutchikiiak awaxaawé dak shiché dak chúhkiik alíanneeom shikúpeesh tátchiiak ala xíaxissaacheesh chúhkiik ítchiiakuuaalah.

⁶Baapéem Akbaatatdía al iléewia bilaxpáakkootaa éhchehcheihmaachik.” hek Isaiahsh.

⁷Hinna íwahkootteesh kalako ii bilaxpáake iahkaásuum ak ihchi bilihpíhchehchewiak duúahkuuash John kuss hilíasheek. “Sáapass daluúo? Disákkupeeom íxasse ko kan dii kala kootúuk. Hinna Akbaatatdía an daaskxawíikaasheesh ii ammaa an díawíash dii chiwaáulak ii dakálaawialaalitdelelo?

⁸Baa ala kxawíannialuua dúusaak Akbaatatdía ko díiskussaak dalátaawuua dak an díhchi dilúttuua dak ii baa xíassaahkaalah. “Bas baaxaalfoo akúkussahke Abraham koóm biiluk shóotdahtaa ii bánmohmaachik.” dilíachissalah. Hinné dii baachiweéwiiluk. Akbaatatdía kuk hileen biiá koóuhtaa kummíilak bilaxpáakahchewialak kooták Abraham ichíssaannee koóhchewialak kúh kootíhmaachik.

⁹Hilaaktáhile balapáale buluhpé al apáale ítchissuulak

saskáat báatchipe ii ichíhchisshiia koon dappaxák bilée awúuass shítak aláxiiohmaachik. An dii bilaxpáakuua ítchilaassuulak ko dii koochéehmaachik.” hek John.

¹⁰Hileen bilaxpáakahkaasheesh héele hám báxxak “Kootdák shóotbaawiilu?” huum ¹¹hilíashéek. “Bilaxpáakeem íttaashtee dúupkaashdak hawáte ak eéleeteem kuúish daachik. Haak hawáteem ammaa duúshbishdak kúh koochéesh daachik.” ¹²Bálee ii baakakíwishdiao akkulutché kúh duúla ihchi bilihphíhchehchewiak kuss hilíashiiok. “John balee baálilaah. Shóotbaawiilu?” huum ¹³hilíashéek. “Bálee an dii kulutchíhkuuash kuhkakáattaa kuluttáalah. Aalasshipíssaalah.” ¹⁴Akíssatdee ham kúh duúla báxxak hilíashiiok. “Kootdák biiluk shóotbaawiilu?” huum “Bilaxpáakeem is bálee aáchiahak dútchissaalah. Haak kúassaalah. Baa baaleete ii baa aaliíssaalah. An dii íwishdiao kuhkalát kal ítchihkaalah.”

¹⁵Bilaxpáake koóm baa bíak an dasshihtúua “Akhuuwíash Awóonmakaaush Akbaatatdía balee héelass húuhchewiash hinna John koówissaak.” hiliatuuk. ¹⁶Heem John bakálee díak xaxúa kuss hilíashéek. “Bik áashe koon dii bilihphíwahchek. Heehtaa hawátam huuwíak bii annaachíssachiihmaachik. An baaxpéesh an baatcháacheesh baa íschiisaaleetam isahpiáxchehtaa bulushípbawaalak bii anníhiissaak. Baleiláaxbaaxpee ii dii bilihphíhcheohmaatak haak bilée kúh ii dii bilihphíhcheohmaachik.

¹⁷Iiwikkaapássatuua kulaák hileen baaxawuá paláhpaak talíahkaak kulutták iichílaasuaa ishkwúusseewiak hileen alakukkó bikkaaalashihché kuk hawátxiiak bilám ii baa koochihtéesh koon aláxiiahmaachik.” hek.

¹⁸John hileen bilaxpáakeesh kan baálilaalattak ilúukaasak Baleiichiweéitcheesh ko chiwaakuúk. ¹⁹Awéesh

ak xalússhihchem Herod huuash kooák kootáa akúpe uá Herodias kataalák áxпам kootáa batshúak baa baatahté ahníam John ii baa hilíkalatchessaak an baa kxawíihile shiialahkúik. ²⁰ John ko dáacheehkaak daxchíhkaak anmaalaxtúuashe ishkawuússeechek. Herod hinna hilíacheesh ammaa kxawíihile ii kak áxpihchek.

Jesus John ihchi bilihpíhchehchek.

²¹ Koottaléesh bilaxpáake xaxúa bilihpíhkaalahkuum Jesus kúh hawák. Kalakoon chiwakáalatchilem awáxe dúuptasaalem ²² Baleiláaxbaaxpee koóm húula ihchi kummíilak baafíphachkalak chíakaatdak ko kala koótdaak awáss huuák Jesus hiiák áakeen awáachim kalakoon báakukkoon bale áapchim iláak hilíasheek. “Balaaké díim dii awáchisshik. Baa an díalee ii balasé ítchikaashik.” hek.

Jesus huua is ílannee hinné koók.

²³ Jesus koóm is báalee dáahmíiaa pilakaachím kalakoon kan baa baálilaak baleiichiweeítcheesh kal ii baa baachimmíhchek. Bilaxpáake an dasshihtúua “Joseph ko dáakbacheek.” hiliatuuk. Haak iilápxisaahke Heli huua koók.

²⁴ Haak Heli iilápxe Matthat huua koóm chiikuss Matthat iilápxe Levi huua koóm chiikuss Levi iilápxe Melchi huua koóm chiikuss Melchi iilápxe Jannai huua koóm chiikuss Jannai iilápxe Joseph huua koók.

²⁵ Haak Joseph iilápxe Mattathias huua koóm chiikuss Mattathias iilápxe Amos huua koóm chiikuss Amos iilápxe Nahum huua koóm chiikuss Nahum iilápxe Esli huua koóm chiikuss Esli iilápxe Naggai huua koók.

²⁶ Haak Naggai iilápxe Maath huua koóm chiikuss Maath iilápxe Mattathais huua koóm chiikuss Mattathais iilápxe Semein huua koóm chiikuss Semein iilápxe Josech huua koóm chiikuss Josech iilápxe Joda huua koók.

²⁷ Haak Joda iilápxe Joanan huua koóm chiikuss Joanan iilápxe Rhesa huua koóm chiikuss Rhesa iilápxe Zerubbabel huua koóm chiikuss Zerubbabel iilápxe Shealtiel huua koóm chiikuss Shealtiel iilápxe Neri huua koók.

- 28 Haak Neri iilápxe Melchi huua koóm chiikuss Melchi iilápxe Addi huua koóm chiikuss Addi iilápxe Cosam huua koóm chiikuss Cosam iilápxe Elmadam huua koóm chiikuss Elmadam iilápxe Er huua koók.
- 29 Haak Er iilápxe Joshua huua koóm chiikuss Joshua iilápxe Eliezer huua koóm chiikuss Eliezer iilápxe Jorim huua koóm chiikuss Jorim iilápxe Matthat huua koóm chiikuss Matthat iilápxe Levi huua koók.
- 30 Haak Levi iilápxe Simeon huua koóm chiikuss Simeon iilápxe Judah huua koóm chiikuss Judah iilápxe Joseph huua koóm chiikuss Joseph iilápxe Jonam huua koóm chiikuss Jonam iilápxe Eliakim huua koók.
- 31 Haak Eliakim iilápxe Melea huua koóm chiikuss Melea iilápxe Menna huua koóm chiikuss Menna iilápxe Mattatha huua koóm chiikuss Mattatha iilápxe Nathan huua koóm chiikuss Nathan iilápxe David huua koók.
- 32 Haak David iilápxe Jesse huua koóm chiikuss Jesse iilápxe Obed huua koóm chiikuss Obed iilápxe Boaz huua koóm chiikuss Boaz iilápxe Sala huua koóm chiikuss Sala iilápxe Nahshon huua koók.
- 33 Haak Nahshon iilápxe Aminnadab huua koóm chiikuss Aminnadab iilápxe Admin huua koóm chiikuss Admin iilápxe Arni huua koóm chiikuss Arni iilápxe Herzon huua koóm chiikuss Herzon iilápxe Perez huua koóm chiikuss Perez iilápxe Judah huua koók.
- 34 Haak Judah iilápxe Jacob huua koóm chiikuss Jacob iilápxe Isaac huua koóm chiikuss Isaac iilápxe Abraham huua koóm chiikuss Abraham iilápxe Terah huua koóm chiikuss Terah iilápxe Nahor huua koók.
- 35 Haak Nahor iilápxe Serug huua koóm chiikuss Serug iilápxe Reu huua koóm chiikuss Reu iilápxe Peleg huua koóm chiikuss Peleg iilápxe Eber huua koóm chiikuss Eber iilápxe Shelah huua koók.
- 36 Haak Shelah iilápxe Cainan huua koóm chiikuss Cainan iilápxe Arphaxad huua koóm chiikuss Arphaxad iilápxe Shem huua koóm chiikuss Shem iilápxe Noah huua koóm chiikuss Noah iilápxe Lamech huua koók.
- 37 Haak Lamech iilápxe Methuselah huua koóm chiikuss Methuselah iilápxe Enoch huua koóm chiikuss Enoch

iilápxe Jared huua koóm chiikuss Jared iilápxe Mahalaleel huua koóm chiikuss Mahalaleel iilápxe Cainan huua koók.

³⁸ Haak Cainan iilápxe Enos huua koóm chiikuss Enos iilápxe Seth huua koóm chiikuss Seth iilápxe Adam huua koók. Haak Adam kuk Akbaatatdía kon díak.

Chíisbishe Jesus an daásbaahaaweewiash

4 Jesus koóm áashe Jordan huuash kukaa huuák kala chishshíilem Baleiláaxbaaxpee axúa awúualeesh kalakoon awalashiipím anneettáhileesh kuss aaléek. ²Hinna íwahkooteesh Chíisbishe koóm Jesus daásbaahaaweewia baáhko shuhpáa pilakák. Heem koottaléesh Jesus baa duushíssaak. Uhpé aahiiák hilaa kal alíishik. ³Chíisbishe kuss hilíasheek. “Diah Akbaatatdía dáakbachee díik. Hinna biiá kuss diláak kummíilak baaxawuáhkaah.” hem ⁴bakálee díak hilíasheek. “Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash hilíashiiok.

“Bale ammaa duushé kuttáchkaat bilaxpáake ii bilaxpáakassaaohmaachik.

Akbaatatdía al ilíia xaxúa ko ii bilaxpáakuua koók.”” huuk.

⁵Chíisbishe Jesus dúttak aaléela an báakum aahiiák awé kootáataahilia bach kuxxaá xaxúa kookaásheen íkaahkaak ⁶kalakoon kuss hilíasheek. “Hinna ammaa dii íkaawahcheesh xaxuatáhilia ammaa ítchikishe dak an baatcháache dak an bacheeítche dak bakúum bii baáuk. Sapéelahtaa bakbíawaalak kootíihmaachik. ⁷Heem koochihk hawáttaakaatdahtaa bíss dishúushpattak bíss dáhchiwakiilak hileen ammaa dii íkaawahcheesh xaxuatáhilia kan dii deéohmaachik.” hem ⁸bakálee díak hilíasheek. “Chíisbishe bii dihchichesshéessaah. Hinné kúh kan baalaátak hilíashiiok.

“Dáxxiilaache díis Akbaatatdía kuss chiwakáak kuttáchkaat baa hilakuúh.”” hek.

⁹Chíisbishe Jesus Jerusalem kuss aaláak aaléela alachiwakáauashbaakkussahkeesh aahiiák an báakkaashe áakeen iluúhkaak kuss hilíasheek. “Diah Akbaatatdía dáake díik. Kan díhch ammúuass shíchih. ¹⁰Hinné kan baalaátak hilíashiiok buh.

“Akbaatatdía is bilaxpáakiaxpawishe dii
íasseekaashihkaalakak

11 biiláhtaa díchuhpe ílitdaak ii dii íáxxowialak istúua ii
dii dúttak dii báaxxiak dii hiléessaaohmaachik.”
huuk.” hem 12 bakálee díak hilífasheek.

“Kúh hilífashiiok bah.

“Dáxxiilaache díS Akbaatatdía chikittaakuuák
chilassihchíssaataahilih.”” hek.

13 Chíisbishe Jesus daásbaahaaweewialem dúuxiipissaam
koowíak “Baapiipíishchiisaawisuuk.” haak déek.

**Awé Galilee huua koon Jesus an baa
baachimmíhchewassee koók**

14 Jesus Baleiláaxbaaxpee axúa awúualam awé Galilee
kuss dáakuak kalakoon awé kootáa is baa al iichiweé
aláxalaa déek. 15 Alachiwakáauashe iháata hiiáahak koon baa
baachimmíhchem iixaxúa iikukkák isítchiio ii sapíhkuuk.

Nazareth koon Jesus baa hilíkalatchessuuk.

16 Jesus al iiwishé Nazareth kuhtée koóm kuss déek.
An baa kalátche Baapchikittúuash kal íkuxxee hiilák
alachiwakáauasheesh biléelik. Kalakoon iluuák baa
dáaweewiak. 17 Heelak Baawaaláachim Baaxpáam Akbaatatdía
ammaaihchiláakuuhchem Isaiah huuash ammaa baalaácheesh
chipaalíoom Jesus dúuxalaak kalakoon dáawee hiiséek.

18 “Akbaatatdía bii báasak Iláaxbaaxpee ii bii
ilíihkaak an baatcháache ii bii díahkaak
bale iichiweém ítcheesh baa baatcheeshkáate
ii bii baáliliihchek.

Haak bilaxpáakuum anmaalaxtúuashe koolúuash
dáacheehkuuash an dússhipbiak déehchewioosh
dak ak ishtáleete baa íkaahchewioosh dak bii
chiwaakuúhchek.

Haak bilaxpáake is dáattaak awássaahkuuash
kulustakuuwíooosh bii chiwaakuúhchek.

19 Akbaatatdía is bilaxpáake al iléewia kala
shíassaihmaachim bii ashippéeliliihchek.”

20 Jesus hinna baa dáaweesh uhpé aahiiák hinna baa
baalaáche chipaalíak akíasseek kukák kalakoon awáatak baa

baachimmíhchewiak. Bilaxpáake al íkaakaasuaan ²¹kuss hilíashéek. “Díikukkaalah. Hinna baapé Baawaalaáchim Baaxpéesh awuuá baa dáammeesh díikukkuuash hilaakée kuhtaa kooták.” hek. ²²Bilaxpáake iixaxúa ii iichiwaák bale ilíia ítchim iikukkúhcheesh ammaa ala shéesh chiláshkaasuuk. “Ala hinné sapéekaadak Joseph dáakeesh koochichéhilak.” huuk. ²³Heelak Jesus kuss hilíashéek. “Daásduuupassaa hinna bale ilíim bíss sheeláalihmaachik. ““Dii akbaalíalak kootdák díhch óochiahkaah.” heiluk.” daawialuuk. Heem kalakoon sheeláawialuuk. “Capernaum koon baa an díaleesh biikukkúuash hilaakée dáasuaanmishe koon kúh díah.” daawialuuk. ²⁴Heehtaa ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche shóolaht aasúuanmishe baa hilíkalatchessuuk.” hek. ²⁵Kalakoon Jesus hilíashéek. “Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Elijah huuash it kooléesh báalee ii shoopé chúussaam awé kootáa xalaássaak baaapáalissaam ammaa duusúuleetak. Hinna bale iichiweé díikukkaalahkuum élahkuuk. Koottaléesh Israel kuhtée koon akbíasshe iiahúuk. ²⁶Heelem Akbaatatdía Elijahsh hileen akbíassheesh kuk kuss déehchessaak. Baaleettaa awé iháako Sidon huua koon ashalakuluukáate Zarephath huua kuhtée koon akbíasshim ko kuss déehchek. ²⁷Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Elisha huuash it kooléesh Israel kuhtée koon baapúaoochiassee iiahúuhtaa hawátdak óochiahcheleetak. Hinna bacheém Naaman huuash Syria ko kukaa huulák kuttáchkaat Akbaatatdía kon óochiahchek.” hek Jesus. ²⁸Hinna íwahkoooteesh Jesus al ilíiash iikukkúulak hileen bilaxpáakeesh iixaxúa alachiwakáauasheesh ak kooléesh daaskawíikaasak ²⁹iixaxúa iluualáwak Jesus páachilalaaliiak hinna ashalakulúuash dáaskass dakkaták amníam báakkaashim ko koon ammúuass shítbiok. ³⁰Heehtaa bilaxpáakalakuluuash héeleetaalaak iikusták déek.

**Baleiláaxxawiim bacheém axúa awúualam
Jesus kon issháalaak déehchek.**

³¹Heelak awé Galilee huua koon awaasúualahum Capernaum huuash ko kuss déek. Baapchikittúuash kal íkuxxee

hiilák kan baa baachimmíhchek. ³² Jesus al ilíiash ii baa baachimmíhcheesh Akbaatatdía kon kuúm baa kootkaásuum ak iikukkóosh éhkaak chilásuuk ³³ Alachiwakáauasheesh ishkawúuan bacheém baleiláaxxawiim axúa awúualak. Heem ilísaak áapchalakúkussahke aahiiák hilíashheek. ³⁴ “Jesus Nazareth ak kukaa húuash balee shóotdaawialaa? Balee haámnaawialaak ko ii dalóo? Dii sapéelak dii éwahchek. Baa baaxpaakaáshim Akbaatatdía húuhcheesh díik.” hek. ³⁵ Heem Jesus hinna baleiláaxxawiiash chiweetaahiláak hilíashheek. “Dilíissaa díikustah.” helem hinna baleiláaxxawiiash baa ishóotuuan al íkuuan hinna bachéesh awáass shíchik. Kalakoon iáxxohchessaa koon iikusták déek. ³⁶ Hileen bilaxpáakeesh iixaxúa chiláshkaasuaa ii iláak hilíashhiok. “Hinné shóotaak kooché? An baa baachimmíhche baatcháatuuk. An baaxpaakaásheesh ii hileen baaaxualeetxawíia ii iikuschíhche Akbaatatdía kon kuúk.” huuk. ³⁷ Heelak Jesus ammaa an díash bilaxpáake ii iichiwaám Capernaum kuhtée dak áaxxee kootáa aláxalaa déek.

Simon aasúua koon Jesus baa óochiahkaahik.

³⁸ Jesus koóm alachiwakáauasheesh koon asaalák dáak Simon aasúua kuss déek. Hinna Simon usshikáale baakuhpáak axúa tawéeshtak. Kalakoon Jesus bakáak óochiahchekuuk. ³⁹ Jesus húula hinna bíash bakúteen iluuák áakass xúalaak axualatawéesh alilásak kuss iláak “Díikustah. Bitáaxaah.” hem kootéek. Kala kookaásheen chilaaláwak is ak ashbiléeleesh aáu díakuuak baa duushíhchek.

⁴⁰ Shiáhnak áxxaashe íwaxpim hileen bilaxpáakeesh isaanneéo shíishiaaheesh xaxúa Jesus kuss aaluúom an baa ilísuaa kuhtée koon dússhihtak ta xuh axxiío ko dússhihtak xaxúa óochiahkaahik. ⁴¹ Kalakoon Jesus hileen baleiláaxxawiiia bilaxpáake axúa awúualeesh ahúm isshíalaak déehchek. Akbaatatdía hawátam awé kuss húuhchewiash koóm éhkaak ilísaak hilíashhiok. “Akbaatatdía dáakbacheesh díik.” helom chiweetaahiláak ilíihchessaak.

Alachiwakáauashe koon Jesus baa baachimmíhkaalaachik

⁴² Chilaákkussaam kalakoon Jesus ittát asaalák déela an baa hámneete koon daachík. Heelak hileen

bilaxpáakeesh chichíilak duúla ala koolé díiak áaxxinnaak déehchessaawiook. ⁴³Heehtaa Jesus kuss hilíashheek.

“Ashaláachkisaa hawass baalámnaak Akbaatatdía an baa hawasséesh áappaa bale iichiweém ítcheesh ko ii biichiweelák koók. Akbaatatdía ii bii húuhcheesh íwak koók.” ⁴⁴Heem awé Galilee kuhtee koon Jesus alachiwakáauashe iháata hiiák koon baa baachimmíhkaalaachik.

**Jesus akáxpawassdaammasee
chilakappéesh akbualaxxaáu koók.**

5 Hawáttaa Jesus koóm bilichkisáam Gennesaret huuash binnáaskeen baa baachimmíhchem bilaxpáake koóm áaxxeetiiosh óoshtatak Akbaatatdía al ilíia ko iikukkuwíoolak ²báashee dúupkaashim binnáaskeeluuash Jesus íkaak. Akbualaxxaáu koóm koon dúusaak deéla kuk is iiwualaxxaáu ísshiwak áaahkuuk. ³Hileen báasheesh hawátam Simon hua ko eém Jesus dahpák akxaáhishtakaatchehkaak kalakoon awáatak hileen bilaxpáakeesh baachimmíhchek. Jesus daachéeta hinna Simon dáasaasak “Peter” hek. ⁴Heem Jesus baa baachimmíhkaak koowíiak kalakoon Simon chiwaák “An dáawuua kooxaák eek iiwualaxxaáu koon binmuússeehkaah.” hem ⁵bakálee díak hilíashheek. “Alahiláa baa óotchiashia koótbuaa aa balee apásshakaasak kootáa baa baxxaáuleettaahilik. Heehtaa sheelám iiwualaxxaáu kala chii binmuússeewahchewiik.” ⁶Heem kootúulak buá an daxxaáu ahó ii is iiwualaxxaáu héelahchiichia ilúttataahik. ⁷Hileen akáxpbuachilaxxaaush kuss iaxúsak iláaum duúla dífom ihchi kuxshíhkuum hileen báasheesh dúupta buá awuússiolak flútchikee ii itta binmuúss déeluuk. ⁸⁻¹⁰Simon dak áxpe dak áxp baa hilúuash Zebedeesh dáakbachee James dak John dak buá an daxxaáu íkaak chilásuuk. Hinna íwahkoteesh Simon Petersh koóm Jesus ítchikaatak baaxpáam éhkaak húula Jesus hiiák ishóocheen ishuushpattáak “Bik bii ak baa kxawíhilik. Bii dússhihchissaah. Bífaxiissaah.” hem. “Simon xawáahnessaah. Dii baa hámneetassaak. Hilaakéesh kalakoon iisakkússee bilaxpáake an dilúttak an bii písshe déelahche ko dii awóowiawihmaachik.” hek. ¹¹Heem is báasheeo binnáaskass dúuxaluak baatách xaxúia akúss shítaahak Jesus kalako písshe daáuk.

**Bacheém baapúaoochiassee Jesus kon
óochiahkaak hoowéetchek.**

¹²Hinna ashalakuluúm koon bacheém axúá kootáa baapúaoochiasseesh kootám kalako ii baa ashíchim bilaxpáake kooxiíssuuk. Heem Jesus íkaak kala kookaásheen iisawuuá dáak bakáak hilíashéek. “Jesus bii íkaawakuh. Bii baa ashíche haámnaawiilakbialaalak dik kootíihmaachik.” hem ¹³isché déehkaak hinna bachéesh dússhihtak kootáa kuss hilíashéek. “Eeh kooták dífawaawalakbiik. Kan dii baa ashítdeetak.” hem kala kookaásheen hinna isaannéesh haawaáhik. ¹⁴Kalakoon Jesus hilíashéek. “Hinna baa kooté ii dilíissaataahilih. Koochihkáa dáak akchiwakíiwacheeitche hiiák daxúá chichíkaahkaak an dii óochiash íkaahkaah. Kalakoon ammaa dákbialaam Moses balee chiweetáahileesh ii dii baa ashítdeetam koon dúusaah. Kalako ii kal éhcheohmaachik.” hem koochéem ¹⁵kootáa bale iichiweé aláxalaa déem bilaxpáakkootaa Jesus kuss duúak iikukkuwíook. Eetko ak anneéwisheesh kúh óochialewiak duúok. ¹⁶Hehtaa Jesus daachéeta ammachúhkass dáak baa anneetén chiwakíiik.

Jesus bacheém axúassaasheem al óochiahcheesh

¹⁷Baapím Jesus koóm awaasúum ishkawúualak baa baachimmíhkaak baa baáliliim hileen Pharisees kootéesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak awé Galilee huaa koon ashalakuluuá xaxúá dak awé Judea dak Jerusalem koóhtaa kukaa duúak kúh awáatak baa iikukkúuk. Akbaatadía an baaxpée an baatcháacheesh ii díahchem ii baa anneé óochiahkaahik. ¹⁸Bacheéom koóm bacheém axúassaasheem alaxapaatdiák áttattiiak aaluúok. Hinna awaasúuash al aawiléelichiilak Jesus ishóoche aaliíwiok. ¹⁹Hehtaa hileen bachéesh bilaxpáake ahó ii hinna awaasúuash an biléeluuleetak. Heem hinna awaasúuash iss híss dáak áake chúhkam koon hupíiak hinna ak axúassaasheesh alaxapaaché áappaa bilaxpáake héeleen ammuúss déehkaak Jesus ishóocheen xapíhkuuk. ²⁰Jesus hinna bacheém axúassaasheesh óochiahchewialak kootíihmaacheesh hileen bachéesh baa kaláttuum ehkaáhim hinna ak axúassaasheesh

kuss hilíásheek. “Biilápaachee baa ala kxawíiannialeesh kan bahkalaaxtawalákuk.” hek. ²¹Hileen Pharisees kootéesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak baa dasshihtáahak iin bat shéess iláak “Hinna bacheeichkáate baa kxawíikaashdiak Akbaatatdía ala kooté kootaátdelelek. Baa ala kxawíianniawuua Akbaatatdía ak kalaaxtawilikkúuash kuttáchik. Ihée hámneetak.” huuk. ²²Jesus ammaa dasshihtúua ítchissaam éhkaak daachím kuss hilíásheek. “Sáapii baa ala kootássee ko dalásawuunnuu? ²³Kooták. Sapéelahtaa baa ala kxawíiannia kalaaxtakuúo xuh shóotdak dáalaaxtuuk. Heem kuss hilíásheewaak. “Baa ala kawíiannialeesh bahkalaaxtawalákuk.” baalak kuk baalúussaak. Heehtaa óochia xuh shóotdak iixaxúa éhcheohmaachik. Heem kuss hilíásheewaak. “Kan dii óochiak díluuak kan díilih.” baalak kuk baalúuk. ²⁴Heehtaa Bilaxpáakdaakbacheesh hinna awé áakeen baa ala kxawíiannioosh ii kalaaxtakuuá Akbaatatdía kon kuúm hinné ii élahchelohmaachik.” hek. Kalakoon bacheém ak axúassaasheesh kuss hilíásheek. “Hinné dii baachiweéwiik. “Chilaáh.” hek. “Eek annaxápaache kulutták kan dáakuah.” helak ²⁵kala kookaásheen hinna bachéesh iluualáwak hileen bilaxpáakeesh xaxúa ishóocheen ala xapéesh dúttak Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak daásitche ii baaihkammáatdawak dáakuak. ²⁶Heem bilaxpáakeesh chilásak baaihkammáatuua ii kala koon Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak hilíashiok. “Hinna baapé baa baatcháatum awákuuk.”

Jesus Levish iláak ihchi píisshe déehchewiak

²⁷Hinna iwahkookkéesh Jesus koóm asaalák déelem kalakoon Levi huum aasúuliche an bálee ii baakakíiwishdiao kulutchíiash koon awáatak daachím íkaak kuss hilíásheek. “Bii píisshe húuh.” hem ²⁸iluualáwak baatách xaxúa akúss shítak píisshe déek.

²⁹Ko áhpee Levi koóm aasúua koon bilikkussáak Jesus ko díakuum baatcháataachim bálee ii baakakíiwishdiao akkulutché iahúum dak bilaxpáakiháaum dak duúla áxp baa duusáaahkuk. ³⁰Hinna íwahkooteesh hileen Pharisees kooté dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasuum kúh Pharisees kootúum ehkaáhak Jesus baa hilíkalatchessaak akáxpawassdaaweesh kuss hilíashiok. “Sáapii hileen

bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché dak ak baa kxawíihile dak aláxp baa dilúshiilu?” huuk. ³¹Jesus bakálee díak hilíásheek. “Baa baakuhpée dak baa anneewishé dak akbaalía ak kuss déeilush daache koóuk. Ak alátdeete kuk ii kuss déeilush daatdeetak. ³²Bilaxpáakuum baa tátchikaatak baa annawéesh ko balíssaak. Baaleetaa ak baa kxawíihileesh ko ihkulupíawahchewiawaak ko ii hinna awé kuss boók.” hek.

**Jesus akáxphawassdaaweesh
bilishíssaanneelush daachi?**

³³Jesus kuss hilíashiiok. “John akáxphawassdaaweesh kuk bilishíssaannaahkak chiwakáahkuuk. Haak Pharisees kooté akáxphawassdaawe kúh kootáahkuuk. Heehtaa dik ak dii píisshe dée kuk kootáa baa duusák bilishíiiluk.” ³⁴Heem Jesus ihchi kuhtaák kuss hilíásheek. “Bachéem uáwishbiak heelak bilikkusséesh it áxpak koonnák kootáa bilishíssaannelahchewialaalak kooták he? Eehkootassuuk. Ii kooté hinna akuáwishbiash kúh koochéessaahmaachik. ³⁵Heehtaa al íkuxxawishim hiilák hinna akuáwisheesh áachiahak aalaúlak bilikkusséesh íhchish déelak koottannák hilaa kan bilishíssaanneohmaachik.” ³⁶Jesus kalachii ii baa xíassaahkaak hilíásheek. “Hilíachessaailuk. Bale íttaashtee hilaakéem ialichéem páshkak kala shíam kuss chikáachissaaailuk. Koótduulak hinna bale íttaashtee hilaakéesh dápushkak íiskoosh kuss dáhchikaatdak bach iichúussaahmaachik. ³⁷Haak baáchuuwilaxxee hilaa díoo ísshe baattáche al ii díoo wishe awuúss páaxxulak hinna baattácheesh ilúpatak baáchuuwilaxxeesh kúh xaák haawák íssheesh kúh xawáak daachíihmaachik. ³⁸Baaleetaa baáchuuwilaxxee hilaa díoo ísshe baattáche hilaakéem ko ii díailush daachik. ³⁹Heem baáchuuwilaxxee kala shía ak isshíash koóum hilaa díoo chilassihchiwíassuuk. “Kala shía ko ítchik.” huuk.”

**Bilaxpáakdaakbacheesh Baapchikittúuash
ak baa íkuchke koók.**

6 Baapchikittúum koon Jesus dak akpíisselaweesh dak koóum baaxawuá alatshíia héeleetaa déelom hileen áxpeesh baaxawuá uhpé dúttatak ishawúuan huxshuak duusáahuuk. ²Heem Pharisees ham baa hilíkalatchessaak

hiláshiiok. “Sáapii hinna baapé dáhchikitcheesuu? Baapchikittúua koon íwak koótduulak kuk baa iháatduuk.” huum ³bakálee díak hilásheek. “David huua is baa al iichiweé dáamnuuleeta xuh sáapa? áxpeesh dak alíisuum ammaa koochéesh. ⁴Akbaatatdía aasúua biléelak heelem baaxawuóom chikittaák Akbaatatdía kuss áaleeosh koolúuk. Hileen akchiwakíwacheeitcheesh kuttát hileen baaxawúash duushiiluhtaa dúttak duushík. Haak áxpeesh hám kuúm kúh duusúuk. ⁵Kalakoon Jesus kuss hilásheek. “Bilaxpáakdaakbacheesh Baapchikittúua ak páchkiisak ak íkuchkeesh koók. An dáhchikitcheliilush daacheesh bacheéitchik.” hek.

bacheém áale kuluhpúpak ii baa hilíssaam

⁶Baapchikittúua iháam alachiwakáauashe biléelak baa baachimmíhchelem bacheém áale ilapáko kuluhpúpak ii baa hilíssaam ishkawúualak. ⁷Heem hileen baleilíiaakaxpiissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees kootéesh dak koóum Jesus baa iháateem díalak hiliatak íasseekaashkaak is biipchíilak ii baa aalííwiook. Jesus Baapchikittúum koon baa óochiahchelelak íkaawiook. ⁸Heeht Jesus ammaa dasshihtúuash éhkaak daachím hinna bacheém áale kuluhpúpeesh kuss hilásheek. “Hileen bilaxpáake xaxúia ishóocheen díluuh.” hem koochéek. ⁹Kalakoon Jesus hileen ak kooléesh kuss hiláshéek. “Hinné dii baawáxxuwiawuuk. Shóotbaak hinna baapé bahchikitchéewiilush daachi? Annámmaawoo xuh baa al iháate ko díawaawoo? Bilaxpáakeem ko bahkulustawakó xuh baappeéwoo?” haak ¹⁰ak kooléesh iháata íkaak kalakoon hinna bachéesh kuss iikussáak. “Dáale tátchiiah.” hem koochéelem alíatdeettaahilak daachík. ¹¹Heehtaa hileen ak kooléesh íkaak daaskawíikaasak bat shéess iláak baa kulushpíak “Kala shóotbaak ii Jesus ammeéwisuulak.” hiliatuuk.

Jesus bacheé iiaxpíluupeesh chilakappík.

¹²Baapím Jesus koóm shiché héelakhass dáak koon chiwakíwiak óotchiashia koon daaták Akbaatatdía kuss chiwakíik. ¹³Kalakoon ko chilaákshe Jesus akáxpawassdaaweesh iláak kalakoon baa héeluan iiaxpíluupuum dúttak piishchiisáa “bacheeiiaxpíluupe” huua

kal ii dáasaasak bakúteen kaáulak hiliachik. Hileén dáasuua koók. ¹⁴Simon huuash daachéeta Jesus dáasaasak “Peter” heesh dak ichuuké Andrewsh haak James dak John dak Philip dak Bartholomewsh dak ¹⁵Matthewsh dak Thomas dak Alphaeus dáakbachee James huuash dak Simon huum Zealot kootéesh kúh heiluk. ¹⁶James dáakbachee Judas huuash dak Judas Iscariot kuk Jesus ak iháass kéesh dak koók. Akian bacheéom pátcheesh iiaxpíluupeesh dáasuua koók.

Jesus baa baálilaak kootáa isanneéo óochiahchek

¹⁷Hinna íwahkooteesh kalakoon an bikéess duúak ala chúhke díom koon iluúm akáxpawassdaaweesh iahkaásuum kuhtáuk. Bilaxpáake iháako ak kuss húuash baatcháachik. Awé Judea huua kuhtaa dak kootáa awaasúualaho Jerusalem huua kukaa duúok. Haak deéla bilichkisée dáaske alápasshiko awaasúualahuum Tyre huuash dak Sidon huuash dak kúh kukaa duúok. ¹⁸Bilaxpáakuum kala koolúum ak iikukkuwíash dak ak anneéwisheesh óochialewiok. Hileen hawátuum kúh baleiláxxawaaum ditcheeshíosh bitáaxiik. ¹⁹Hileen bilaxpáakeesh Jesus an baaxpéesh íkaak iixaxúa ii óochiahchem éhkuum dússhichiwiaahiluuk.

an daásittuua dak an daásxawaau dak

²⁰Jesus hileen akáxpawassdaaweesh iháata íkaak kalakoon hilfasheek.

“Dii héeluuan hawátuum ak baatcheeshkáateesh Akbaatatdía is bilaxpáake kan dii hawúum ko ii an dalásittuuash alóhchikaapdohmaachik.

²¹Hilaakée dii héeluuan hawátuum ak alíisheesh díaxpashdohmaachim ko ii an dalásittuuash alóhchikaapdohmaachik.

Hilaakée dii héeluuan hawátuum dalásxawaak dáhchiaxuush dáhkaalaawatchilohmaachim ko ii an dalásittuuash alóhchikaapdohmaachik.

²²⁻²³ Bilaxpáakdaakbacheesh an dáhkalattuua ii dii dúpiak dii dashpák dii déehkaak dii inníxawíikaassaak dii batshúahkuut Akbaatatdía is awé daliífolak bakálee ítchikaashiihmaachim ko baapé baalíhkammaatak dalásitchikaashdohmaachik.

Eek ii sheewée hileen ak dii díakxawiikaassheesh
is baaxaalíoo baa uhpawassáako kukaa
Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh
kúh díakxawiik.

24 Heehata dii héeluuan baa baatcheeshísseesh tak
baa baatcheeshdíalaaliiluwík.

Diiluk hilaakée kal akítchiluuk.
Heehata koochihtássaaihmaachik.
Bakáleeesh kan dáhkuluttuuk.

25 Hilaakée dii héeluuan ak baa duúshitche tak
baa baatcheeshdíalaaliiluwík.

Baapéem dalíshdohmaachik.
Haak hilaakée ak káawattak ak daásxawiileeteesh
baapéem dalásuua xawiikaashiohmaachik.
Dís damnéoo xápdahcheetiohmaachik.

26 Hileen bilaxpáakuum dii sapkaáshihkuulak tak baa
baatcheeshdíalaaliiluwík.

Is baaxaalíoo kúh Akbaatatdía akiláakuulitdelele
inníitichiok.” hek.

Dís kootáau íchissalah.

27 An balía ak iikukkóosh díiluss baláak
hiliashewaáhmiluk. Dís kootáau íchissakuuakaak
ak dii dúupiash díaitchiiakuuaalah. 28 Ak díiluss
iihunmisúuash diiluk daásdeeakuuak ak dii díakxawiish
chiwakáakuuahkaalah. 29 Bilaxpáakeem díisalaxeen dii
ditúulak bakánniassaak díishaweessaak díischuoo kúh
dichíhkaalah. Díittaashteeo áakaako dii áhkachiahmiolak
díassaassaak díittaashteeo kúh kaannák kuuáhaalah.
30 Sapéolahtaa díiluss baa kaalúulak chishíassaak
kuuáhaalah. Sapéolahtaa baam dii áhkachiahuulak
chikáassaalah. 31 Heem baa sáapeem bilaxpáake díalakuulak
diliatuulak díiluchihkaa díakuuuaalah.

32 Ak dii íchissuua kuhkaa aláchissuulak kuk
bakánneetiihmaachik. Ak baa kxawíihileehata ak íchisse
kúh koochéelik. 33 Ak dii daásdeeo kuhkaa dalásdeolak
kuk bakánneetiihmaachik. Ak baa kxawíihileehata kootúuk.
34 Bilaxpáakeem dís bálaau dákak ii díalahkaak kalakoon
díhch íiwishdialahchewialuulak kuk bakánneetiihmaachik.

Ak baa kxawíihileehtaa is bálaau ak baa kxawíihile ii díahkaak íiwishe óowappia kulutchiwíailuk. ³⁵Heehtaa dís kootáau íchissakuuakaak al ítche ko díakuuak dís bálaau ii díahkaak chikáassalah. Koótduulak bakáleesh ítchikaashihmaachik. Akbaatatdía baa ífschiisaaleeteesh kóosh an baa an díash díiluh kala koótdaalohmaachik. Ii kootéesh Akbaatatdía bilaxpáakbatshua dak bilaxpáake ak “Ahóoh.” hewiasseesh kúh daásdeekuuk. ³⁶Heem an dii bilaxpáakuua an dii ala kxawíileettaahiliiak ítchiiakaalah. Dáksaa Akbaatatdía baa daásdeekuuk an baa kalaaxtakuúk. Díiluh kootáalah.

Baa ihée ala kootúua ítchi xuh xawíilak dassihchíssaalah.

³⁷Bilaxpáake ala kooté ítchi xuh xawíilak dáalaaxtuuk. Heem ala koótwiweewiassaalah. Koótduulak díiluh díiluss koochéehmaachik. Bilée Isée héelass déehchewiassaalah. Koótdaassuulak díiluss koochéessaohmaachik. Baa dáhkalaaxtalakuulak Akbaatatdía díiluh kalaaxtalákuohmaachik. ³⁸Baa deétichishhissalah. Baa káalah. Koótduulak bakáleesh baatcháache an dii kuxsúuash ooshialaasshipkaaséehmaatak ahó ii kalakoon bixuúuaheetiihmaachik. Bilaxpáake an dáhkuxshe ala kooté Akbaatatdía an dii kuxsúua kúh koochéehmaachik.” hek Jesus.

³⁹Jesus kúh hinné ii baa xíassaahkaak chiweék. “Shóotaak baa ishtáleeteem baa ishtáleete ihéem dúuxaasak aák hawass daáhmialak kooták he? Koochéelak iilápta xakúpeem awuúss passhíohmaachik. ⁴⁰Akbaawaachimmíhcheem ko baatchaataák ammaa baachimmíhche kuk baheeléek. Heehtaa ammaa baachimmíhcheesh ítchikaasshelak kal íilaa akbaawaachimmíhcheesh ala kooté kootíihmaachik. ⁴¹Sáapii bannatchiikáatam dakúpe ishté awuúss déem kuk alákaalaalitik diilaxúa díshite balisáakaashim awúualam dik díhchi dáassihchissaak. ⁴²Dik díshite balisáakaashim awúuannak hilaakée dakúpe kuss hilásheelaak. “Bannatchiikáatam díshite awúualeesh bii dúschihkaah.” daak. Kon isakkupéisaak díshite ammaa awuúss déesh koochihkáa dústak kal an baa alákee ítchilak hilaa dakúpe ishté ammaa awuúss déesh dústah.

Balapáale koóm buluhpé ala koon apáale ko ii éhcheiluk.

⁴³“Balapáaleem ítchilak buluhpé ala koon apáaleesh xawíiwialak baaleetiihmaachik. Balapáaleem xawíilak ala koon apáaleesh kúh ítchiwialak baaleetiihmaachik.

⁴⁴Balapáale buluhpé ala koon apáale ko ii éhcheiluk. Baáchuua koóm baa attáche ko koon dútchissuuk. Haak daxpítcheeishtásshe koóm baaxxée ko koon dútchissuuk.

⁴⁵An bilaxpáakuua dak baa an díoo dak ii ihch áakass dústuuash ii élahchelohmaachik. Sapéelahtaa alataáwittak baa an daasawuúko ítchilak ii an bilaxpáake ítchiihmaachik. Ala kooté sapéelahtaa alataawílxawaak baa an daasawuúko xawíilak ii an bilaxpáake ítchissaaiahmaachik. An dalásalakootuua ítche xuh xawíilak an diláau kala ko ii xíassaak.

Bacheé iilápuum ihch aasúliakuuok.

⁴⁶Sáapii bii dáanniiitchikaashdaak “Baxxiilaachée díshkawaashitche ko bii hawák.” daalitdohtaa an balíash kootáa díkukkussuu? ⁴⁷Bilaxpáakeem húula bii hiiák bii iikukkák an balíash díalak ⁴⁸bacheelák aasúua chínnelak ko kala kooták. Awé al ítche ko áakeen aasúuliak ítchikaattaa chínnelak kalakoon bilíhuuak xaleé páaxxuaatak hutbaatcháacheem ii baa dashkaáhak heelahtaa hinna awaasúuash ala xakkéeleetiihmaachik. Ii kootéesh chínneitchikaattuum ii kooták. ⁴⁹Baaleettaa bilaxpáakeem bii iikukkák kootáa an balíia díassaataahinnak bacheelák biichiliá áakeen aasúuliak al awáataatdeetak baa shóotaachiht chínnelak ko kala kooták. Kalakoon xaleé páaxxuaatak huhé baatcháatdak kookaásheen hinna awaasúuash xapák baa haawéetaahiliihmaachik.” hek Jesus.

Roman akíssatdeewacheeitchim an baa kalátche baatcháacheesh

7 Jesus koóm baa baachimmíhkaalatchim bilaxpáake iikukkakaáum koowíak kalakoon Capernaum kuss dáak daxxoochík. ²Akíssatdeewacheeitchim koóm ishkaáashe daásdeeak chikittaakúuash anneéwisak kal ítchissaak. ³Heem akíssatdeewacheeitcheesh Jesus ammaa

hínmaatchaacheesh iikukkák Jews is baaisáatuua ham báasak déehkaak Jesus báxxuhkaak hinna is baa anneewishéesh isaanneé óochiahchewiawak. ⁴⁻⁵Heem deéla Jesus dííak bakáau ii shéehilak “Hinna akíssatdeewacheeitchesh bilaxpáaktaahilak baa daásdeek. Balee ashkoowáte balee íchissak alachiwakáauashim chínnaawilikkuuk. Ammaa kaaléesh díalalakak dáhkuxshilak ítchiihmaalchik.” huuk. ⁶⁻⁷Heem Jesus áxpak kuss déek. Hinna awaasúuash kan díítaahiluulak hinna akíssatdeewacheeitchesh iilápachee báasak Jesus alápasshiss déehkaak kuss hilíashheehchek. “Jesus bik bii baa hámneetkaatam ii bíílaa díss baaléewiawaalahtaa bii anníihiissaak. Bik bii baa iháak ko ii baasúua dii biléenmahchewiawaalahtaa bii baa anníihiissaak. Heem kan díhchi baailíshessaah. Bas baa anneewishéesh hileelássaalahtaa balee ílíia ítcheesh sheeláalak óochiaihmaalchik. ⁸Biiwaxúia bas bacheeítchiiwishik. Haak akíssatdee ham is bacheeíttuua bíik. Hawáteem kuss baláak “Dáah.” baat díiaik. Haak “Húuh.” baat kúh díiaik. Bashkawáashe kuss hilíashheewaak. “Hilíatah.” baat kúh díiaik.” hek. ⁹Jesus iikukkák chilásak ak píisshe dáalaaliioosh kuss iikussáak hilíashheek. “Hinné dii baachiweéwiiluk. Hinna bacheé an bii kalátchekaashe Israel bilaxpáakeehtaa héele ak ilappahkáleetak.” hek. ¹⁰Hileen iilápacheesh aasúua kuss chishshíilom hinna is baa anneewishéesh alíatdeetak.

**Jesus akbíasshim dáakbachee shéem
kaka bilaxpáakahchek.**

¹¹Hinna íwahkooteesh shíakaashissaa awaasúualahum Nain huuash Jesus koóm kuss déem akáxpawassdaaweesh dak bilaxpáakahkaashim kúh áxpak daáuk. ¹²Heelak ko awaasúualahoosh áaxxee binnaxchée bilíia koosaa duúlom bilíshéee dúushiiwiak koon aák asaálak aalaáuk. Akbíasshim dáakbachee kuttáchim koók. Hinna awaasúualahoosh kuhtaa bilaxpáakeesh iiahaásuum áxpak duúok. ¹³Baxxiilaatúuash hinna bíash íkaalem daásdeekuuk kuss hilíashheek. “Díiwessaah.” ¹⁴Déela hinna bilíshheéisshee dússhihtak hileen áattattaa ak dúuxaasheesh óochiak iluúom kalakoon hilíashheek. “Íisáakshikaataa chilaáh.” ¹⁵Hinna iisáakshim kala shéesh awaakkálaatak kootáa iláak datchík.

Heem Jesus hinna iisáaksheesh isahké kukúk. ¹⁶Hileen bilaxpáakeesh koóm chilásak ii Akbaatatdía dáashe báaxxiak baaihkammáatak kúh hilíashiiok. “Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh baatcháachkaashim balee héelass húuhchek. Akbaatatdía chúuss baa hilím is bilaxpáakeesh balee chichíkaahuuak balee kuxshík.” huuk. ¹⁷Hinna Jesus is baa al iichiweesh awé Judea huua kuhtaa dak awé áaxxee kootáa aláxalaa déek.

**John Akbaawilihpíhche akáxphawassdaaweesh
báasak Jesus kuss déehchek.**

¹⁸John akáxphawassdaaweesh ham koóm Jesus ammaa baatcháatum díash xaxúa ii John áxp iichiwaáuk. ¹⁹Heem John koóm akáxphawassdaaweesh iilápuum iláak báasak Baxxiilaatúuash kuss déehkaak hilíashheehchek. “Hawátam balee héelass huuwíash díi xuh baa ihéem it awóonmiilu?” haalah.” hem kootúuk. ²⁰Hileen bachéesh duúla Jesus díiak kuss hilíashiiok. “John Akbaawilihpíhche kon díss balee báashik. Balee hilíashheehchek. “Hawátam balee héelass huuwíash díi xuh baa ihéem it awóonmiilu?”” huuk. ²¹Koolaléesh Jesus koóm baa anneewishé dak baa baakuhpée dak ahkaáshe óochiahkaalawak baleiláaxxawiiia isshíalaak déehkaalawak baa ishtáleete xaxuatáhilia kúh baa íkaahkaalawik. ²²Kalakoon Jesus koóm bakálaa díak hileen bachéesh kuss hilíashheek. “Chissáak dáak John díiak baa an díawee ammaa alákaak ammaa díikukkuuash ii áxp iichiwáalah. Baa ishtáleetehtaa baa íkuuk. Ak dílisseehtaa díiluuk. Baaalapúaoochiassee óochiook. Baa ahkúxdeetehtaa baa iikukkúuk. Hawátuum kala súuhtaa kaka chilúuk. Baa baatcheeshkáate baleiichiweeítcheesh ii baachimmíhkuuk. Akbaatatdía an daásdeekuash kuuwíash ko ii biichiweék. Ammaa an díawee ii bii élahkuuk. Ammaa an díaweesh ii bii élahkuuk. ²³Haak ak bii kaláttaalaatak ak bii aashtáchisseesh ko ii an daásitcheesh óhchikaapiihmaachik.

²⁴Heelak hileen John akáxphawassdaaweesh chissáak daáush kalakoon Jesus hileen bilaxpáakahkaashim ak kooléesh hinna John ala kooté ko ii iichiwaák hilíashheek. “Koolaléesh sáapass dalaáu? Awalashiipím anneettáhileesh kuss sáapalakaa dalaáu? Bilaxpáakalataamneetkaatem

kúmmaam huché héeleen bikkaakáateem hawass dashkák dahkulák ko kala kootdák ko alákaawialuu? ²⁵Baaleetak. Daléela sáapalakaawialuu? Bacheelák ihkuluchikaáshdak ko alákaawialuu? Baaleetak. Ak ihkulutchikaásak akítchilaak bacheeítchikaashaasuua ak kooléesh koók. ²⁶Heem daléela sáapalakaawialuu? Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem koó? Kooták hinné dii baachiweéwiiluk. Kala héele baatcháachkaashe koók. Baa iíschisaaleetak. ²⁷Iíschisaa Baawaaláachim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash John ko kuhkuuk.

“Dishootchiisáa ak iláawako báawasak déewahchewiim an daléewialeesh baa ákkuuwiialakuihmaachik.”

²⁸Hinné dii baachiweéwiiluk. Ak awé alassihchéesh kala héele baatcháache John koóhtaa Akbaatatdía hawátuum hawassíakuuash héeleen kal iiháakkaashkaate dak hawéese dak baatchaachkaasáak John kuk doosaléek.” hek Jesus. ²⁹(Heem hileen bilaxpáake xaxúa dak ak bálee ii baakakíiwishdioo akkulutchéesh koóuhtaa koóum John al ilíia iikukkák Akbaatatdía dáashe dáasaasuuk. Akbaatatdía ammaa íkuchkakuua annawikaáshim kaláttaak al ihchi bilihphíchehkuua ii baa xíassaahkuuk. ³⁰Heehtaa hileen Pharisees kootéesh dak baleilíiaakaxpisse ak éhchekaasheesh dak John ihchi bilihphíchehchessuuk. Akbaatatdía baa hilíkalatchessaak an baa íkuchkakuua díassuum ii xíassaahkuuk.)

³¹Kalakoon Jesus kalachií iláak hilíasheek. “Iiluk Akbaatatdía an baa íkuchkakuua ak díawiasseesh ala kootúua shóotuu? Ko bilaxpáake ala kootúuash hinné ii baa xíassaawahchewiik. ³²Baakáate ko kan dii kala kootúuk. Anmaaiiwaaiáschiluaa koon awáatak iawaanníak dáasaasak kuss hilíashiok.

“Iiwaanmíakissak ii bach áxpuua buúm iikóoshkissuaa baa kóoshbalakuuhtaa dáalissawaleelakuussuuk. Iiwaanmíakissak bilishéee bulushíikissak ii dúusaau buúm dáammuuhtaa díshamneeoleetak baa dáawatchiissuuk.”

³³Eeh iwak baakáateesh ko kan dii kala kootúuk. John Akbaawilihphíche kuk awalashiipéesh koolíak óossheetaahile duushíssaak baáchuuwilaxxee issíhíssaam díiluan

hilíásheeluuk. “Baaláaxaachik. Baleiláaxxawiim axúá awúualak.” duuk. ³⁴Bilaxpáakdaakbacheesh kuk húula baa duusák baa isshíim hilíásheeluuk. “Baa duúshisaak baa isshiiták kootáa bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché dak ak baa kxawíihile dak ko héeleen dahkúk.” ³⁵Baa an díawuua sáapdahtaa disítchilaassuuk. Heehtaa sáaptaa sáapdaht ammaa ala sheelúua John dak balee akáxphawassdaaweesh Akbaatatdía is díianne kuhteetaa an dáalaaliiosh ii an baa baánmalaa baa annámmaak ítchikaashbuuash ko ii baa xíassaak.” hek Jesus.

Pharisee kootám Simon huum Jesus kussáak.

³⁶Pharisee kootám Simon huum Jesus kussáak. Heem déela aasúua biléelak kootáa baaiihulishoopé kuss pátchilaa xapák kal áxp baa duusúuk. ³⁷Hinna awaasúualahoosh koon bíakalishtam ak baa kxawíihilim an bilaxpáake ítchisseesh kalakoon Pharisee kootéesh aasúua koon Jesus áxp baa duusúuash ehkaáhak húula hinna ashéesh biléelak baatám óoshitchikaatam awúuan iwaapáachisuum kuleék. ³⁸Hinna bíakalishteesh húula Jesus ichanmishéen iluúák chíaxak is damnéé Jesus iché áakass xapíhkaak kalakoon isshiiá ii kulushítak iché iispáhtak iwaapáachisuuash áapchiaxxuk. ³⁹Hinna Pharisee kootám ak kusséesh íkaak baa chilassihkáak “Hinna bacheé Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche koolák hinna bíakalishteesh ak iché dússhicheesh baa iháatdiak an bilaxpáake ítchissaam ala kooté éhcheihmaachik.” hilíachik. ⁴⁰Heem Jesus hinna Pharisee kootéesh kuss hilíásheek. “Simon baa dii baachiweewiáwaak.” hem “Jesus bii baánnilaak bii chiwaawakúh.” hek. ⁴¹Jesus bakálee díak baleiichiweém ii baa xíassahcheesh chiwaák hilíásheek. “Bacheé iilápkaasuulak hinna bacheelák is bálee kuss dúttak ala kak íiwishdiooleetak. Hawátdak pilakisáa chiaxxó hawáte kúh chiaxxúaa pilakák kuss dúttuuk. ⁴²Hileen ak bálaalutcheesh ihch aliilúuleetak ii al íiwishdialeetam hinna bachéesh baa íiwishdiahchessaak.” Kalakoon Jesus hilíásheek. ““Hileen dúupta shóokee kon hinna bachéesh ichishikaaséek.” dilíachi?” hem ⁴³bakálee díak hilíásheek. “Hinna hawátam ak pilakisáa chiaxxó dútchim kalaaxtakúuash koochichéek.” hem “Baa sheelé

kooták.” hek. ⁴⁴Kalakoon Jesus iikussáak hinna bíash íkaalaatak it Simon kuss hilíasheek. “Hinna bíakalishte alákaa? Dáasuaa bínmaaleesh bii dáhchikitcheessaam binnák bii dákak baché ii bii ísshimnahchessaak. Heehtaa hinna bíash kuk húula is damneé ii baché ísshiwak ishhiíá ii kulushíichik. ⁴⁵Dís ashbínmaalim bii asshóoliia daassaak. Heehtaa dáasuaa bínmaaleesh kukáakan hinna bíakalishte kuk baché iispáhtalahkak ko ii an bii íchissheesh ii xíassaak. ⁴⁶Dís ashbínmaalim bii sápdahchessaak tasshé basshéele ii díalaassaak. Heehtaa hinna bía kuk iwaapáachisuum óolaa baché áapchiaxxawakuk. ⁴⁷Dii baachiweéwiik ii íwahkoochee. Hinna bía ammaa kxawíihileesh ahkaásheesh kalaaxtakuúosh kalako ii an bii íchissheesh baatcháachik. Heehtaa bilaxpáakeem baa ala kxawíianniash kooshtakáatdak kalaaxtakuúosh kalako ii an bii íchisshee kúh doosaléek.” hek. ⁴⁸Kalakoon Jesus hinna bíash kuss iláak “Baa ala kxawíiannialeesh kala kalaaxtalákuuk. Kan baa hámneetak.” haak ⁴⁹hileen ak ashbiléele hawéeseesh íin bat shéess iláau ahóoshtakaattaak “Hinna bacheé sapéelak baa ala kxawíiannioo kalaaxtakuuwíalal koóhtaa kootíhmaachik.” huuk. ⁵⁰Heelak Jesus hinna bíash kuss hilíasheek. “An baa dáhkalatcheesh ko ii dii kulustakuúok. Dáak kal íttalahkuk.” hek.

bíoom Jesus ak kaláttaak píisshe dawéesh

8 Hinna íwahkootheesh piishchiiséekaattaa kalakoon Jesus ashalakulúuash aláachkis dáak Akbaatatdía an baa hawasséewiash áappaa baleiichiweeítcheesh ko ii iichiweék. Hileen iiaxpíluupeesh áxpak daáuk. ²Deéla bía iihámmisuum anneéowisuum Jesus óochiahkaak kúh baleiláaxxawíia ishshíalek. Héeleen Mary Magdalene huum baleiláaxxawíia sáhpuaakaashim axúá awúuan ishshíaleesh dak ³Joanna huua dak Susanna huua dak bía ihée ahúm dak. Hinna Joanna chilée Chuza huua Herod ishkawáashbacheeitche koók. Hileen bíash kúh áxpak dáak kuxsák chipiakuúok.

bacheém baaapáalawuussiio dúhkaak déehcheesh

⁴Hawáttaa bilaxpáake ashalakuluuá shíishiaahe kukaa Jesus ko kuss duúom iihámmishtaahiluum iiwátxaum

kalakoon baleiichiweém ko chiweék. ⁵“Hawáttaa bacheelák is awé kuhtéetaa baa awússiak hileen baaapáalawuussiio dúhkaak shóohcheleht déhchelak alíanneekaate hám kuhtaa xapáahuulak alachíschitaak daám dakáakkaate duúla duusúuk. ⁶Awé an bíwíshe hám koon xapáaheesh apáaluhtaa heelolak binníoleetam chóosaahuuk. ⁷Awé awuúá baaxxée ichíhchissíia koolúum hám héelahchiichia xapáahuulak apáaluhtaa ítchissuuk. Ii kooté baaxxée áappaa apáaluua ahó ii háaksee baaapáale ítche úutak kaáuk. ⁸Awé al ítche hám koon xapáahuulak apáalittak baatcháachkaashe ii al áhchapaale háw ahkaásak hawá kooshtáuk.” Jesus hinna iichiweésh uhpé aahíák kalakoon hiisáa iláak “Dáhkuxuwishdak díikukkukchiiaalah.” hek.

⁹Jesus akáxpawassdaaweesh báxxak hiliáshiiok. “Baaapáalawuussiio ii balee aláxp díichiweesh ii balee baachimmílahcheesh iisalakusseé balee chiweéitchiiawilikkuuh.” huum ¹⁰kuss hifasheek. “Akbiipísshelaweesh díilum Akbaatatdía an bacheéitchikaasheesh dak an dii hawasséesh dak baa al aaxuá an balía ko ii dii baa éhchehchek. Heehtaa bilaxpáake balee hawéeseesh baleiichiwaám ko kuttách iikukkúuk. Heem “Ishtúuwisheht baa íkaassaak ahkúxbisuuhtaa baa iikukkússaak baa éhchessuuk.” huuk.

¹¹“Hinna baleiichiweésh iisalakusseé hinné koók. Hileen baaapáalawuussiiosh Akbaatatdía al ilíia koók. ¹²“Hileen baaapáalawuussiio ham alíanneekaate kuhtaa xapáahuuk.” beesh hinné koók. Ak kooléesh baleiichiweéitcheesh iikukkúuhtaa Chíisbishe húula hiiáhak kulushkúak aaláak kalátchessuulak hiliachik. Kalako ii Akbaatatdía bíassuum iléewiassaak. ¹³Deéla “Hileen baaapáalawuussiio ham biiá áakeen xapáahuuk.” beesh hinné koók. Akbaatatdía al ilíia ak iikukkák baaihkamáatuhtaa an baa kalátche xéepkaatak ichíhchissaauleetdassheen baa chúuss deekaaséelolak an baaihkammáatuash ii xapíak ii koowíok. ¹⁴Deéla “Hileen baaapáalawuussiio ham baaxxée ichíhchissíia héelahchiichia xapáahuuk.” beesh hinné koók. Baleiichiweéitcheesh ak iikukkák éhkaak isítchiihtaa bale baa eé dak bálaa dak ammaa isítchiiio dak ko bassáhkaak ii ihchi baashitchíok. Heem hinna Akbaatatdía baa hilakuúosh dak ala kaláttuuash

dak haamnawák áhchapaalissuuk. ¹⁵Aaleéla “Hileen baaapáalawuussiio ham awé al ítche koon xapáahuuk.” beesh hinné koók. Bilaxpáaktaahilak baa tátchikaatak Akbaatatdía al ilíia al iikukkóosh kalaaxtássaak baa ihkúanneetak baaapáalawuussiio apáalittak baaxawuá ahkuluttúulak ko kala kootúuk.”

Biláakisshe baatóhkape biaxséen dúushiissalah.

¹⁶Jesus hinna baleiichiweém ii baa xíassaahkaak hilíasheek. “Kala chihpashdák bilaxpáakeem biláakissheem aláxiialak baa áakeen al íkuuan dúushiim ak biléele an daáu ii íkaaohmaachik. Baatéem biaxséen dúushiissaak balealaxapéem isaawiakséen dúushiissalohmaachik. ¹⁷Baa al aaxuóosh xaxuatáhilia shiáhnak aa iikuschióhmaachim kal ii baa xíassaahcheohmaachik. Hilaakée an balíia xíakaatdahtaa shiáhnak éhcheohmaachik. ¹⁸Bilaxpáakeem baa ala koottáhile an baánmaliash éhchewiakaashdak áatche áxpihkaakuohmaachik. Deéla bilaxpáakeem baa ala koottáhile éhchewiassaak kootáa baa iikukkuwíassaalak ammaa éhcheesh shóohkakaatdahtaa kulutchíohmaachik. Hinna íwahkooteesh kalako ii an baánmaliash díikukkukaasaalah.” hek.

Jesus isahké dak akúpbatchee dak áxp ilíiwiook.

¹⁹Heelak Jesus isahké dak akúpbatchee dak kuss duúlom bilaxpáake ahó ii an díioleetak. ²⁰Heem Jesus chiwaák “Awéeleen disáhke dak dakúpbatchee dak dii óluuk. Dii íkaak dii inníiwiook.” helem ²¹baalettaa kuss hilíasheek. “Basahká dak bakúpa dak Akbaatatdía al ilíia ak iikukkakuuák ak al ilíia díash koók.”

Jesus hutbaatcháachim oochiahkaáhik.

²²Baapím Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak básheem dahpák kuss hilíasheek. “Dáawaan hinna bilichkisée áakuhchiss beéwook.” hem daáuk. ²³Hinna dáalaaliiohsh Jesus iháwik. Kalakoon hutbaatcháache bilé hinna básheesh ii flutchikaalawim ii binmuúss déeish ditchiláachik. ²⁴Deéla Jesus xachíiak kuss hilíashiok. “Jesus balee chipbíak.” Heelak Jesus ittáak chilaák hinna huchéesh dak binnaxxiché

baatcháacheesh dak kuss iláak aliláshim koowaáhuum baatát chitchísseetak daachík. ²⁵Heelak Jesus akáxphawassdaaweesh kuss hilíashiek. “An baa dáhkalattuuash shóo? It bii bíálaassuu?” Kalakoon chilásak dúhpupeeak íin bat shéess iláak hilíashiiok. “Kuk kala shóotaatdak ii huché dak bilé dak koóuhtaa hinna bacheé al ilíia díook.” huuk.

baleiláaxxawáaum bacheém axúa awúualuum

²⁶Deéla Gerasene bilaxpáake al áaahkuua awé Galilee kuk áakkaako kooléesh díok. ²⁷⁻²⁹Kuhteen bacheém baleiláaxxawáaum axúa awúualuum awaasúualahum koosáhteesh ko kukaa húuk. Hinna baleiláaxxawiiash héele hawátdak hinna bachéesh ihch alínneettaak baaík díahcheik. Heem ak íassee koóum áale dak iché dak úuwatchilia ii daxtúua ii shéehinnom dúttatak ihchi dússhipak heelem baleiláaxxawiiash an baa hámnneete ko kuss kaláahchek. Baa kushko baaaxúassee ii díassaak awaasúua kooléessaak anmilissheelúusau kuhtee an dahkó koók. Hinna binnáaske díom Jesus iikuxpílem kootáa hinna bachéesh Jesus íkaak húula híik. Jesus hinna bale iláaxim ii baa ashícheesh chiweetaahiláak “Hinna bacheé axúa koon díikustah.” hek. Hinna bachéesh ilísaak ishóocheen ámnitdek. Aapchalakukussahke aahiiák “Kan bii an dilútchishootdaawialaa? Jesus Akbaatatdía baa íschiisaaleete dáakbachee díim éwahchek. Dii baawakím bii íáxxohchessaawakuh.” hek. ³⁰Heelak Jesus báxxak “Daláshsaakiio?” hem bakálee díak “Baláshe Ahkaáshe huuk.” hek. Ii íwahkooshee baleiláaxxawiiia ahkaáshim axúa dahpúuk. ³¹Heelak baleiláaxxawiiash Jesus bakíikaasak. “Awushím ichéeshdeeteesh balee kuss déehchessaawilikkuuh.” huuk.

³²(Koosáhtaattaa shiché héelahkeetaa daxpitcheéúuxe ahúm baa duusák áaahkuum is akchilitúuwishim íassiiok.) Heelak kala chii Jesus bakáaaattuua ii shéehilak “Akian daxpitcheéúuxe axúoo ko balee dahpíhkaah.” huum koochéek. ³³Heelak baleiláaxxawiiash hinna bachéesh koon iikusták deéla daxpitcheéúuxeesh axúoo dahpáahuum kalakoon iluúhkaak binnáaske amnía báakum ammuúss dáak bilé awuúkkaa dáahak bilichkiséesh koon dahpáhak chipáahuuk.

³⁴Hileen akchilichéesh koóum baa ala kootéesh íkaak kaláak deéla awaasúalaho dak áaxxee baa aláachkis basáak ii iichiwaáuk. ³⁵Kalakoon bilaxpáakkootaa iikusták deéla baa íkaawishbiak Jesus díflom bacheém ísko baleiláaxxawíia ahúm axúa awúualeesh Jesus kuksakúuash kal ishtatáachissak ichanmishéen awáatak daachík. Heelom is baaaxúasseewisak ammaa dasshihché alíatdeetak daachím íkaak chilásak kootáa dúhpupeeok. ³⁶Heem hileen bilaxpáake hinna bacheém Jesus kulustakúuash ak íkeesh ii iichiwaáuk. ³⁷Awé Gerasene bilaxpáake xaxúa Jesus alaxaxxúum bakáak iháass déehchewiok. Heem Jesus báasheesh dahpák chisshíiwiam ³⁸⁻³⁹hinna bacheém hilaa kulustakúuash koóm húula Jesus bakáak áxpak déewialelak díassaa kuss hilífasheek. “Dáak dáakuak Akbaatatdía an dii daásdee ammaa díalakoosh ii aláxp díichiwaah.” haak déehchek. Kalakoon déela hinna bachéesh awaasúalahoosh hiiák hinna Jesus díakuuash bilaxpáake áxp iichiwaák aláxalaa déehchek.

Jairus dáakbia dak bíam Jesus íttaashtee dússhihchim dak

⁴⁰Jesus koóm chissáak déesh kuhtée híilem bilaxpáake iihámmishtaahiluum ak óoleesh óhchikaapuuk. ⁴¹⁻⁴²Bacheém Jairus huuash alachiwakáauashe akxalússhihche ko hawéesh dáakbiakaate is báalee axpíluupaachim dáakkuttacheesh anneéwisak ii kala sheewíak. Heem húula Jesus ishóoche hiiák ishuushpattáawaatak bakáak hilífasheek. “Bii áxpak baasúua kuss dáawakuh.” hem Jesus áxpak déem bilaxpáake ahó ii bat páatchiwishishtuuk.

⁴³Baa héeleen bíam kúh anneéwishim íle ala xapíialahkoosh ii baa ashíche kan báalee axpíluupak. Kootáa is bálee xaxúa akbaalía shíishiaahe hiiák ii íhchish bálaa haawíiak kootáa it óochiassaak. ⁴⁴Hinna bíash Jesus píishko huuák íttaashtee assahké dusshihtéelem kala kookaásheen is íle ala xapíash oochiáhik. ⁴⁵“Sapéen bii dússhihchi?” hem Jesus bilaxpáake áaxxee baa chiweewaxúook. Kalakoon Petersh koóm hilífasheek. “Jesus dii áaxxee bilaxpáake ii bat páatchiwishishtuuk.” hek. ⁴⁶Heem Jesus hilífasheek. “Sapéelak bii dússhihchim ii éwahcheesh an bii baaxpéesh ham baxúa koon iikuschík.” ⁴⁷Kalakoon hinna bíash “Bii éhcheohmaachik.” hiliacheesh húula tannaalaaták Jesus

ishóocheen ishuushpattéek. Hileen bilaxpáakeesh xaxúa ishóotuuan hinna bíash koóm Jesus sápii dússhihcheesh haak kookaásheen oochiáheesh ko chiweék. ⁴⁸ Jesus kuss hilíashéek. “Bíakaataa dii óochiawahchewiawaalak kootíhmaacheesh dáhkalatche baatcháachim kal ii dii alíatdeetak. Dáak kal íttaalahkuh.”

⁴⁹ Jesus it ilaalatcheesh héelapko kalakoon sapéelak hinna Jairus aasúua kukaa huuák kuss hilíasheek. “Daláake kala shéek. Akbaawaachimmíhcheesh kal an dii kuxshíleetak. Baashitchéssaah.” hek. ⁵⁰ Jesus al iláaush iikukkák Jairus kuss hilíasheek. “Baa dii chiwaáush ii xawaáhnessaak dalásbaheelalessaah. Heehtaa bii bii bíakaasak bii bii kaláttaah. Heelak daláake óochiawahchem chiléhmaachik.” ⁵¹ Jesus húula hinna Jairus aasúua hiilák kalakoon Jesus dak Petersh dak John dak James dak hinna bíakaateesh aksée dak hinna awaasúuash biléeluuk. Heehtaa bilaxpáake ihée biléelihchessaak. ⁵² Bilaxpáake ak kooléesh iixaxúa íiwuua baatcháachiiak baalapammitáahiluum íkaak. Kalakoon Jesus kuss hilíasheek. “Díiwaaaatchissalah. Shéessaak. Ittákaa iháwikaatchek.” ⁵³ Hileen bilaxpáakeesh Jesus ilikkákkaahiluuk hinna bíakaateesh kala shéem éhkum. ⁵⁴ Jesus hinna bíakaateesh ischéetiiak kuss hilíasheek. “Balaakkáat chilaáh.” ⁵⁵ Heem hinna bíakaateesh kaka bilaxpáakak kalakoon chilaaláwik. Jesus hileen akséesh chiwaák “Baam duushíhkaalah.” hek. ⁵⁶ Akséesh chilásuum kalakoon Jesus chiwaák “Hinna baa kooté baa ihée chiweéssaataahilalah.” hek.

Baapím Jesus bacheeiiaxpíluupeesh báasak déehchek.

9 Jesus koóm iiaxpíluupeesh iláak an baatcháacheesh kuuák baleiláaxxawíia shíishiaahe bilaxpáake axúa awúualuuash ii ishíalaak déehkaak baa anneéwishe dak baa baakuhpée dak ii óochiahkuua kón kuúk. ²⁻⁵ Kuss hilíasheek. “Akbaatatdía an baa hawassíakuuash ko ii díichiwáalah.” haak “Baa baakuhpée dak ak anneéwisheesh dak óochiahkaalah.” hek. Jesus kúh chiwaák “Hinné hawass daléewialuua baa daáu dak bale iitché dak baa ísshe dak óossee dak bálee dak bale íttaashtee alakúke dak kuleéssaalah. Ashéem daliíolak koon dii ishkawuúhkuulak koon kaáu

aa shóon ko awaasúalakuluuash dáakkatbialuulak hilaá dáalah. Ko awaasúalakuluuash dalíiolak dii íháahuulak koon kaássaalah. Disáhpuua dústak puuxké chilappiliák dípatchissaa kootáa dáalah. Al iháatuuash ii baa xíassee koók.” hek. Jesus hileen iiaxpíluupuuash baa chiweéitchiik koowíiak kalakoon déehchek. ⁶Heem dáak awaasúalaho aláachkis dáalaaliok. Baleiichiweéitcheesh chiwaakuuák shóoleeht bilaxpáake óochiahkaalaaliok.

Herod baa ala koótalaaxtak “Iwak Jesus huua sapée?” hek.

⁷Deéla Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak is baa al iichiwaáu asítidak awéesh ak xalússhihchem Herod huuash iikukkalahkúk. Haak bilaxpáake ham hilíashiiok. “Eek bacheé John koóm kaka bilaxpáakak húuk.” huum ii Herod baa chilassihchílem baa ala koótalaaxtak. ⁸Bilaxpáake iháaulak kúh “Akbaatatdía ammaihchiláakuuhchewaakkuss ahkee Elijah huuash koók.” huuk. Haak bilaxpáake hawá kúh íischiisaa Akbaatatdía ammaihchiláakuuhcheesh hawátam koóm chilaák húuk. ⁹Herod koóm hilíasheek. “John áape dappáxbahcheesh hinné baa kuss biikukkák balúua sapée?” haak kalakoon íkaawiataahilik.

Jesus bilaxpáakahkaashim baa duushík.

¹⁰Deéla hileen bacheeiiaxpíluupeesh koóm hawass daáwuash daákkak duúla Jesus díiak ammaa an dfoosh ii áxp iichiwaáuuk. Kalakoon Jesus daásbaannatchiiaak áxpak dáak “Bíilaahkaa bitaaxbaáhak baák ashalakuluúm Bethsaida huuash ko koon bakaáhmuuk.” hem daáuk. ¹¹Heehaa bilaxpáakahkaashe ala koolúua ehkaáhak an daáu píisse daáuk. Jesus koóm hileen bilaxpáakeesh íkaak iláak Akbaatatdía an baa hawasséesh ko ii iichiweék. Kalakoon ak anneéwishe isanneéo óochiahchek.

¹²Ko áhpaasee hileen iiaxpíluupeesh duúla Jesus díiak hilíashiiok. “Hileen bilaxpáake kan déelahchelak áaxxee al áhte ashalakulukúlúuaahe kuss dáak ammaa duushchíilak ala koolé chíilioh. Ko ítchiihmaachik. Baa anneettáahile ko balee koolák.” huum ¹³baaleettaa kuss hilíasheek. “Díilaa baa duushíhkaalah.” hem bakálee díak hilíashiiok. “Kala shóotbaak koótbuuk he? Bas

baaxawuaóosuua chiaxxukáatak bas buóo dúupkaatak ammaa buusúua kala koowikáatak. Baaleettaa bíilun baák hileen xaxuatáahilia bale ammaa duushé awíaschinmakbiilu?” huuk. ¹⁴(Bacheé kuttáche ak koolé chimmúum pilakisáa pilaké iichiaxxaatúuk.) Jesus akáxpawassdaaweesh kuss hilíasheek. “Bilaxpáake kulukkúluuaahe chiaxxúua pilakattáchiilittaa awáachihkaalah.” hem ¹⁵kootúuk. Hileen bilaxpáakeesh xaxúa awáatuuk. ¹⁶Kalakoon Jesus hileen baaxawuá chiaxxukaásheesh dak buá dúupkaasheesh dúttak báakuss íkaak chiwakáak Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak kalakoon dúusheesheetaak akáxpawassdaaweesh kuuák chiikuss hileen bilaxpáakeesh dúmmachihchelem ¹⁷bilaxpáake iixaxúa baa duusák iaxpásuum ammaa duusúua alaxpé hileen akáxpawassdaaweesh chilakappúum baaísshe axpíluupam ílutchikiok.

“Jesus Akbaatatdía kon dii húuhcheesh koottáahilik.”

¹⁸Baapím Jesus koóm chiwakáalatchim hileen akáxpawassdaaweesh áxpak koolúum kalakoon kuss iikussáak hinné báxxak hilíasheek. “Bilaxpáake bii sapéek hiliatuu?” hem ¹⁹hilíashiiok. “Hám “John Akbaawilihpíhchesh koók.” huuk. Heehtaa hawátuum “Elijahsh koók.” haak deéla hawátuum kúh iíschiiisaa Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh koóm chilaák húuk.” huum ²⁰kuss hilíasheek. “Kootdák díiluk dalásshootuu? Bii sapéek diliatuu?” hem Petersh ilaáhak hilíasheek. “Akhuuwíash Awóonmakaaush Akbaatatdía balee héelass húuhchewiash díik.” hem ²¹kuss hilíasheek. “Diiluk kan bii élahkuua díixaxua ii dílissaaak ii dífichiweessaataahilaalah.”

Jesus an baailíshewiash dak an dappeewíooosh dak ii ílíik.

²²Jesus kúh hilíasheek. “Bilaxpáakdaakbacheesh baatcheeshkaássaak baa baatcháache ahchúuss déehcheohmaatdak baaisáate dak akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baleilíiaakaxpissée ak éhchekaashe dak koóum baa hilíkalatchessaaohmaachik. Dappeéohmaachihtaa baáhko ii dáawíia Akbaatatdía chiléhchelak kaka bilaxpáakiihmaachik.”

²³⁻²⁶Kalakoon Jesus bilaxpáake xaxúa kuss hilíasheek. “Bilaxpáakeem awé ammaa ala kooléesh ko bassáahchelak

kalako ii an bilaxpáake ii baa koochihtéesh xapíialak shóohtaa ítchi? Hinna awé áakeen an dii bilaxpáakuua ko aláchissak áakiluuxiipduulak an balfía áappaa bii dilússhituulak kalako ii an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh xapíilalohmaachim bíh dii beéssaawohmaachik. Heelak baapéem Bilaxpáakdaakbacheesh kala chii báakukkoko húulak alasáashiiwaaxpeesh áaxxeetaa koolíhimaachik. Haak Iilápxe Akbaatatdía dak bilaxpáakiexpawishbaaxpee dak alasáashiiwaaxpauash héeleen kúh koolíhimaachik. Koottannák kúh dii ilusshíchiohmaachik. Heehtaa an dii bilaxpáakuua díhkulupiak bii bassáalahkuulak an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh alóolapak dáhkuleelohmaachik. Ak bii píisshe dée átdewialak ihchi háakahkaak baatách xaxúa dúusaak cheéshdaak baaptatchée baawatbakálee chiiák baa chúuss déekaasak heelak kala hilaa bii píisshe húuihmaachik. ²⁷Ala koottáhile ko dii baachiweéwiiluk. Hilaakée hám dii héeluuan ak iluuák daachéesh it dashíssuaa Akbaatatdía an bacheéítchikaashbiash alákaalohmaachik.” hek Jesus.

Jesus iisé ihkummíilak táachiiataak.

²⁸Hinna íwahkoosheesh kalakoon baapé duupahpéeliche Jesus koóm Petersh dak John dak James dak awaxaawím isshíss aaléesh isshé díom koon chiwakíwiak. ²⁹Hinna chiwakáalatcheesh kalakoon iisé ihkummíilak táachiiatak baaaxúassee kúh sáasaak chíatak kúmamaam kalíhchiia saasaáheetdak ko kala kooták. ³⁰Al akúkaa húuleettaa bacheé iilápuum Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhkuum Moses huuash dak Elijah huuash dak koóm ³¹iluuák kaák sáasaak táachiiatak kaám Jesus áxp iláaattuuk. Jerusalem kuhtée koon al ihchi dappeéhchewiak ko ii Akbaatatdía baa íkuchke kooták hiliacheesh ko ii áxp iláauk. ³²Hinna íwahkoteesh Petersh dak áxpeesh iháwuash ittaáhak heelom Jesus alasáashiiwaaxpeesh dak bacheé iilápuum áxpak iluuák kaám íkuuk. ³³Hileen bacheéom Jesus ak áxpak ilíiash kan déewioom Petersh Jesus kuss hilíasheek. “Jesus balee hileelé ítchikaashik. Aláatchiiliche dáawiikaasheem díi dak Moses dak Elijahsh dak battaawalakaáhuulak shooták he?” (Petersh sáapii íwahkoosheelak alaaxták.) ³⁴It ilíia úhpaahiissaa al

akúkaa húuleettaa ahpaxám húula iaxuáhim Jesus áxpe iiláwiikaasuash dúhpupeok. ³⁵Hinna ahpaxéesh héeleen bale áapchim kuss iláak hilásheek. “Hinné bii balaakák. Bulutták ii baa díawaak. Al ilíia xaxúa dífikkaalah.”

³⁶Hinna íwahkooteesh kalakoon Jesus íkaalom ittáchkaatak. Petersh dak John dak James dak koóum hinna baa baatcháacheesh íkuuash koottaléesh ii iichiwaáuleetak.

baleiláaxxawiim shikáakam axúa awúualam

³⁷Baahkiiluupée hinna awaxaawéesh koon ammuúss duúlom bilaxpáakahkaashe koon dífok. ³⁸Al akúkaa húuleettaa baa kulúuash héeleen bacheém hiisáa iláak “Jesus dik baa baánniliitichilaam hinna balaakbacheé íkaawakak dii baawakíik. Balaákkuttachik. ³⁹Saáhaatak baleiláaxxawiim axúa awúualak al akúkaa húuleettaa hiisáa ilísaak axúa kootáa dúhpupealahkak ípuuxee ii húuik. Hinna axúa ala kootéesh kootdahkák kannaa ii ihkuluxípissaak axúa shuushúaahak háaksee ii ala xawíia híihmaachik. ⁴⁰Akdiiáxpawassdaawe baawakáak bitáaxiawahcheht aliilúuleetak.” hek.

⁴¹Heelak Jesus iláak “Tak baa dáhkalattuuleetawík dii bilaxpáaksaapuulak. Dii awáxp áawahkuua ii baa koochihtássaaihmaachik. An dii kootúua ii baláxawiiikaashik.” haak hinna bachéesh kuss. “Eek daláake bíss óoh.” hek.

⁴²Hinna shikáakeesh Jesus kuss huualáwim kalakoon baleiláaxxawiiash axúa dúhpupeehkaak awaílichihchek. Kalakoon Jesus hiisáa iláak hinna baleiláaxxawiiash alilásak isshíalaak déhchem hinna shikáakeesh óochiahkaak iilápxe kukúk. ⁴³Hileen bilaxpáake iixaxúa Akbaatatdía an baatcháachkaashe ii hinna baa baatcháachim dífash chilásuuk.

Jesus an dappewíooosh kala chii ii ilíik.

Hileen bilaxpáakeesh koóum Jesus ammaa an día chilásaatchilom akáxpawassdaaweesh kuss iikussáak hilásheek. ⁴⁴“Hinna baa dii baachiweewiáwuua díikukkukaasaalah. “Bilaxpáakdaakbacheesh koóm kala saskáat bacheéom dúttak bilaxpáakbatshuum kukúohmaachik.”” ⁴⁵Heehta baa éhchehchessuum ámmaaxtuum kalako ii hinna íwahkoosheesh saapahchelak alaaxták báxxuwioohtaa alaxaxxúuk.

Akáxphawassdaawe héele baatcháachkaashiihmaachik.

⁴⁶Jesus akáxphawassdaawe koóm iixaxúa bach aashtátak “Balee héele shóokee ko baatchaachkaaséeihmaachi?” haak áaahkuk. ⁴⁷Heem Jesus koóm bach aashtátak áaahkum sáapii kootúulak éhkaak daachím baakáatam dúttak ihchi bakúteen iluúhchek. ⁴⁸Heem Jesus kuss hilíasheek “Bilaxpáaksapeelahtaa hinna baakáate balásheesh ii sapíhchelak bii bíss kootúulak ko kala kooták. Ak bii sapíhcheesh hinna ak bii húuhcheesh ko kuss kootúulak ko kala kooták. Kan dii héeluaa baa iháakkaashkaateesh kala ko baatchaatéek.” hek.

Ak dii iichúlessuuash dii óhchiptuuk.

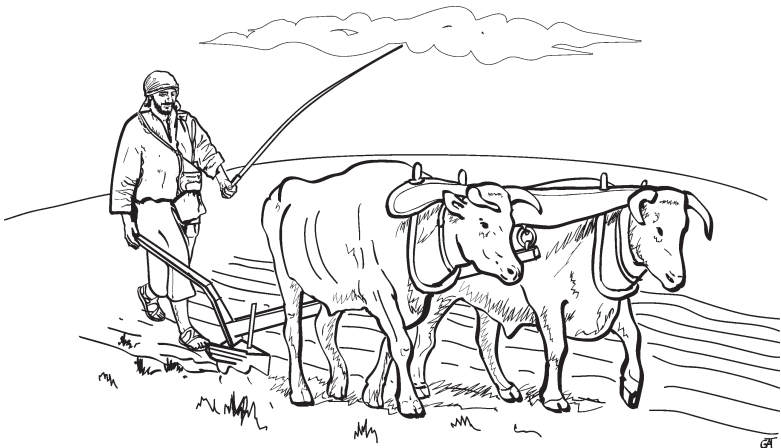
⁴⁹John koóm Jesus kuss hilíasheek. “Jesus baa an balee díalahche díawuuk. Heehtaa bacheém ílakaan awákuum dalásheesh dáasaasak bilaxpáake axúoo awúuan baleiláaxxawaaum bitáaxiialawik. Balee hawássaam ko ii koochéwahchessaawiawuum ammúuleetak.” hem ⁵⁰kuss hilíasheek. “Oochiahchessaalah. Ak dii iichúlessuuash dii óhchiptuuk.”

Samaria bilaxpáake ala koolúua Jesus híihchessaawiook.

⁵¹Jesus koóm Akbaatatdía ala kulutchiwíash kala koosáhtalawim kalakoon daasé díak kootáa Jerusalem kuss déek. ⁵²Heem hileen ak píisshe dée ham koóm báasak iisalakusáa déehkaak deéla awám Samaria huuash koon ashalakuluúm díak baa ákkuuwiiakuuwiook. ⁵³Heelem hileen bilaxpáake ashalakuluúm ak kooléesh kuss íkaawiassuuk. Iiaxúa Jew kootám Jerusalem kuss déewiam éhkaak ko ii kootúuk. ⁵⁴Hileen akáxphawassdaaweesh James dak John dak hinna íwahkootéesh éhkuulak Jesus báxxak “Jesus bilée báakukkoko húuwahkaak hileen bilaxpáakeesh ko ii haammaáhuu xuh shóotbaawoo? Elijahsh an díash koótbaawook.” huuk. ⁵⁵Jesus iikussáak alilásak hilíasheek. “Diiluk díhchi dáalaaxtuuk. Dii ak baa bakánniassuuk bah. Díiluk baa daásdeek bach íchissalah. ⁵⁶Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáake iléewiak ko ii húuk. Baa haawéewiak ko ii húussaak.” hek. Kalakoon ashalakuluuá ihám kuss daúuk.

**Bilaxpáakuum Jesus píisshe
déewioohtaa áakaawachissuuk.**

⁵⁷Hinna alíanneetaa dáalaaliiohsh kalakoon bacheém húula Jesus hiiák kuss hilíasheek. “Shóoss daléelaht dii píisshe baaléwihmaachik.” hem ⁵⁸bakálee díak kuss hilíasheek. “Íaxuhke is awusúuwisak dakáakkaate kúh is ihchíssheewishik. Heehtaa Bilaxpáakdaakbacheesh ik ala xápdeetak kootáa al ihchishíleetak.” hek. ⁵⁹Jesus bacheé iháam kuss hilíasheek. “Bii píisshe húuh.” hem hinna bachéesh kuss hilíasheek. “Jesus koochihkáa baakuák ashíko ammaa díawaawiiish daache ítchiwaak hilaa aa shóon biilápxe koolássaalak kala hilaa booák dii awáxp hawass baalaáhmiik.” hem ⁶⁰kuss hilíasheek. “Hileen Akbaatatdía ak alaaxtéesh kuk súulak ko kala kootúum íilaa is bilishshéoo dúushiiilush daachik. Dik diilaxúaa Akbaatatdía an baa hawasséesh ko ii iichiwaák hawass dáawih.” hek. ⁶¹Bacheé iháam húula Jesus hiiák kuss hilíasheek. “Jesus dii píisshe baaléwiawaak. Heehtaa koochihkáa baakuák bas bilaxpáake éhchewahkaak hilaa dii awáxp baaléwiik.” hem ⁶²bakálee díak kuss hilíasheek. “Bii píisshe daláak kalakoon dípattak baa diháalissaalak Akbaatatdía is bilaxpáake héeleen baa díalaawialaalahtaa dii anníhiissaak.”

**Baapím Jesus akáxphawassdaawe héeleen
sáhpuaa pilakám báasak déehchek.**

10 Hinna íwahkooteesh kalakoon Baxxiilaatúuash koóm bacheé iháaum ii sáhpuaa pilakám dúttak páttak kalakoon kuss hilíasheek. “Díixaxua dii hawass déewahchewiawaak.” hek. ²Kalakoon hilíasheek. “Baaxawuá ala talíahchewioo ahák baatcháachihtaa ak baa hilé iikooshtakáatuuk. Hinna íwahkooteesh kalako ii baa talíahkuuwacheeitchi chiwaák. “Dís ak baa hilé an baa talíahkuua kuss déehkaak kulutchíhkaah.” haalah. ³Dáak díhch íasseekaasaalah. Dii hawass déewahkaak iisaxpúatahchewishkalaakeem cheétahkaasheem héelass bulushípuulak ko kan dii kala kootíohmaachik. ⁴Bálee dak baaísshe dak disáhpe alakúkee dak kuleéssaalah. Hinna alíanneetaa dalaúlak amméaxeen bilaxpáakshootdaht alákuulak dínniissaalah. Dáannaaulak ii dii dakshípkootíohmaachik. ⁵Ashéem bínnaluulak koochihkáa ak koolé baa attaakuúttak hilíashíiaalah. “Dáasuushkawuuash íttaahkaalah.” ⁶Híleen bilaxpáake baakoon daaták baa iháassaak baa daásdeeolak al íttaahkuuash koochihtíhmaachik. Heehtaa koochéessuulak hinna al íttaahkuuash kootássaaihmaachik. ⁷Awaasúuash dii biléelihkuulak ishkawúuan káalah. Sáap dii duushíhkuulak duusáalah. Iwak ii sheewéesh ak baa hilé ammaa díash ii íiwishe díakuuilush daachik. Haak hawass daáwak awaasúua iháata díssaalah. ⁸Ashalakulúuam daláalak dii kussúulak óosshe dishóochissiolak duusáalah. ⁹Ak kooléesh baa baakuhpéesh dak ak anneéwisheesh dak óochiahkaalah. Haak hinné chiwáalah. “Hílaakée Akbaatatdía an bacheeítchikaasak an baa hawasséesh kan dii díiok.” ¹⁰Heehtaa ashalakulúuam daliífolak dii íahaahuulak kootáa ashhéelass dáak hilíashíiaalah. ¹¹“Hinné éhkaalah. Hílaakée Akbaatatdía an bacheeítchikaasak an baa hawasséesh díilu kan dii díiohtaa iiliíwiátuuk. Heem hinna ashalakulúuash puuxkéehaa batbuúo ala híia koon bahkulushítuuk. Ii koótbuuash Akbaatatdía dii íichúluuash ii baa xíassaawahkuuk.” haalah. ¹²Hinné dii baachiweéwiluk. Baapanmaachilasshihtúuash koottannák awaasúualahum Sodom huuash bilaxpáake ala

chilasshihchéesh kuk doosaléehmaachik. Iwak ashalakuluuá bilaxpáakuum dii íáhaahuuash iischiisaataahiléehmaachik. Hinna kuss íwahkoosheesh Jesus hileen bacheé sáhpuaa pilaké iixpíluupam dútcheesh dúupattachiia iisalakusáa hileen ashalakuluúom ala hiiwíash kuss déehchek.

ashalakuluúom koon bilaxpáake ak baa kalátcheleeteesh

¹³Chorazin bilaxpáake tak baa baatcheeshdíalaaliiluúwík. Bethsaida bilaxpáake tak baa baatcheeshdíalaaliiluúwík. Díhchi baa chúuss déelahchelohmaachik. Baa baatcháachkaasuum díawaawalakuuash baaleetdak Tyre dak Sidon dak kuhtee koon koótbaalak koolaléesh kukaa daasúua kxawáau ii ak batchíikaasheetak bale is bíiwaaisse ko ii baaaxúassee hilák bilápche awáatak ihch ii díahmaachik. Kal ii hilátuuash ihchichéhkaak ammaa kxawíihiluush haawéewiak ko ii koochéehmaachik. ¹⁴Heem baapanmaachilasshihtúuash koottannák Tyre dak Sidon dak bilaxpáake kuk ala chilasshihták al ihch íáxxokaasshewioosh kuk baheeláak diiluk baatchaatéihmaachik. ¹⁵Haak díiluh Capernaum bilaxpáake.

“Balee báakuss báaxxiak ii balee
chikittaawilikkuúohmaachik.”

diliataatdelelo? Baaleetak.

Diiluk bale shéesh ala koolúua Hades huua
ko kuss daléelohmaachik.

¹⁶Kalakoon Jesus bacheé sáhpuaa pilakák iixpíluupeesh kuss hilíashéek. “Ak dii iikukkák dii kaláttuuash dii áappaa bíh bii kootúulak ko kala koottáahilik. Ak dii iwiáttuuash bii iwiáttuulak ko kala koottáahiluuk. Ak bii iwiáttuuash ak bii húuhcheesh kúh iwiáttuulak ko kala koottáahiluuk.” hek.

Akáxphawassdaawe sáhpuaa pilakéesh chissáauk.

¹⁷Daáush hileen bachéesh chissáak duúak daásittuua ii baaihkammáatuuk. Jesus kuss hilíashiiok. “Jesus hileen baleiláaxxawíia koóuhtaa daláshe ii díawuut ammaa díawahkuua koochéelilik.” huum ¹⁸bakálee díak hilíashéek. “Kooták ii koótduuash hilaakée Chíisbishe kal ihch alínneetam Baaiiwaakoochihtéesh koon ammuúss passhím déem kúmamaam kalíhchiia saasaáheetiiluush kootám awákaak.

¹⁹Iaxassee dak dahpítaache dak ii alássawuoo balákuulak an dii iáxxohkuuleetiihmaachik. Haak dís kootáau Chíisbishe dak baleiláaxxawíia dak diiichúluulak dáxsheelohmaachik. Hawásshootat ii dii díakxawiiiolettaahiliihmaachik. ²⁰Hileen baleiláaxxawíia dii iikukkák ammaa díalahkuua díoo ii baalíhkammaachissaalah. Itchihk Baaiiwaakoochihtéesh koon dalásuua kan baalaátuuash ko ii baalíhkammaataalah.”

²¹Koottaléesh Jesus koóm Baleiláaxbaaxpee ii baaihkammáatak hilílasheek. “Axée dii ala koolé dak hinna awé áake bacheeítchikaasheesh díik. Bilaxpáakuum al attúuleeteesh baa ala koottáhile ko éhchelahaak hawátuum baa éhchekaasuuash baa ala koottáhile éhchelahchessaak. Axée al ítchilahcheesh koóm díaleesh ii dalásheesh balasásak “Ahóoh.” baak.” ²²Kalakoon Jesus hilílasheek. “Biiláppe baatách xaxúa bakák bii hawasséehchek. Biiláppe koóm bii sapéelak ak éhchekaashe ittáchkaatak. Biiláppe sapéelak ak éhchekaashe bittáchkaatak. Hawátuum bahchilakappák Biiláppe sapéelak kúh éhchewahkaawakuk.

²³Kalakoon iikussáak hileen akáxphawassdaaweesh íluttataattaa kuss hilílasheek. “Ammá alákuua ak íkuua kalako ii dalásittuuk. ²⁴Hinné dii baachiweéwiiluk. Baapbaawassáako Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche dak bacheeítchikaashe dak ahúm koottaléesh hilaakée hileen ammaa alákuua íkaawialom heehaa áakass dúschissuum ii íkaassuuk. Hilaakée ammaa díikukkuua kúh iikukkuwíalom heehaa áakass dúschissuum ii iikukkússuuk. Oolituuhaa it baaleetak.”

Samaritan kootám an baa daásdeesh

²⁵Baapím hinna baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashim koóm iluuák kalakoon Jesus chilasshihchiwíak báxxak “Jesus bii baánnilaawakuh. Shóotbaalak kalako ii an bii bilaxpáake ii baa koochihták he?” helitdelelem ²⁶kuss hilílasheek. “Baleilíiaakaxpissee an baalaátuuash saakíio? Haak an dalásaxchiia shóota?” hem ²⁷hilílasheek. “Dís Akbaatatdía kussee daláse dak an dii bilaxpáakeesh dak an dítchiash dak al ii baa dáasshihcheesh dak xaxúa ii aláchishshilak kala koók. Haak an díhch aláchissheesh kúh aláxpíilaasshiia kootáakuuh.” hek. ²⁸Jesus bakálee díak hilílasheek.

“Koottáahilik ammaa ala sheelé. Kuhtaa díalalak an dii bilaxpáake ii baa koochihtíhmaachik.

²⁹Hinna bachéesh ittákkaa baa báxxussaak saakéewialak éhkaak ii baa xíassaahchewiak. Heem kalakoon Jesus báxxak “Kootdák awáxpíiwasshiia sapéeo? Eek dílíia xiassaakaassaáhmakuk.” ³⁰Jesus bakálee díak baleiichiweém ii baa xíassaahcheesh ii iichiwaák hilíasheek. “Bacheelák Jerusalem kukaa Jericho kuss déelak kalakoon amméaxeen akbaaatalúulak áakasheek dúttak baaaxúassee kulushiáhak baatcheeshkaássaak itta dappeélaalak koon akúss shítak daáuk. ³¹Hinna íwahkootteesh piishchiisáa akchiwakíiwacheeitchilak hinna alíianneesh kuhtaa déelelak hinna bacheém baatcheeshhíosh koon akúss shítuuash íkaak kooxiíssaa ímmilak déek. ³²Haak bacheelák ashanmaléaxxiia Levi hua atdák kúh húula íkaak kooxiíssaa ímmilak déek. ³³Bacheelák Samaria kukaa húuash is ahpisée áakinnaak hawass dáawak hinna bachéesh awéen baachéesh húula íkaak daásdeekuuk ³⁴húula hinna bachéesh hiiák axúa al iáxxo baáchuuwilaxxee ii ísshíiwak tasshíiak ápaalia díakuuk kalakoon hinna is ahpiséesh áakassíiak kalakoon balealaxapashdák kuss aaláak koon íkaakuuk hawassíakuuk. ³⁵Ko chilaákshe hinna balealaxapashé ak éesh bálaaulak kuuák hilíasheek. “Hinna bacheé íkaakuuwakuh. Baaláak bahchísshíilak hinna an baa dii íwishdiawee an baakóoxissee dii íwishdiawaawiik.” ³⁶Kalakoon Jesus hilíasheek. “Hileen bilaxpáake dáawiit shóokee ko hinna bacheém akbaaatalúum baatcheeshkaásshíosh áxpíishíia koó?”” hek. ³⁷Hinna baleilíiaakaxpísee ak éhchekaasheesh hilíasheek. “Hinna bacheém ak baa daásdeesh koók.” hem hilíasheek. “Dáak hinna an díá kootáalah.”

Jesus koóm Marthash dak Marysh dak ashbiléelik.

³⁸Jesus dak akáxpíhawassdaaweesh Jerusalem kuss daáum amméaxeen ashalakuluúm díiak daxxoótdom hinna bíam Martha huum kootáa Jesus kussáak. ³⁹Heem isooké Mary hua húula Baxxiilaatúuash ichanmishéen awáatak an baa baálíliash iikukkukaáshbíam ⁴⁰hinna Marthash baa hilák baa shitták ihchi baailíshíiak dahkák déela Jesus hiiák kuss hilíasheek. “Jesus hinna basooké baatách xaxúa bittách

bii díahkaak bii kuxshíssee dáasshihchissaa? Chiwaák bii kuxshíhkaah.” ⁴¹Heem Baxxiilaatúuash kuss hilíasheek. “Basahchíitkaataa Martha baaik ii díhchi baailíshelaahaa ⁴²baa hawátkaatam baa iíschiiisaaleetam dáhkalaaxtak. Hinna Marysh baa ítchikaasheesh ko dútchik. Heem áachiahmioolak baaleetiihmaachik.”

Baapím Jesus ala chiwakáau ii baa baachimmíhchek.

11 Baapím Jesus koóm déela chiwakáalattak koowéelak akáxphawassdaaweesh hawátam Jesus báxxak “Baxxiilaachée ala chiwakáau balee óowiih. John Akbaawilihpíhchesh kuk akáxphawassdaaweesh ala chiwakáau óoweeek.” hem. ²kuss hilíasheek. “Dáhchiwakaaulak hilíashiaalah.

“Axéekaataa báakukkuleen Akbaatatdíakaataa daláshe bahchikitcheeakaásuuk.

Bilaxpáakkootaa kúh koochéeh.

Dalóolak bilaxpáakkootaa hawassáalaalak ítchiihmaachik.

Baaiiwaakoochitéesh kuhtée dilíiikukkak ammaa dalásalakooteesh kuhtáakaattaa kootúuk.

Hilíssheekaateen hinna awé áake kootdák bilaxpáake kúh dilíiikukkuulak ítchiihmaachik.

³ Baaptatchée ammaa buúshbiilush daache bilikkuúh.

⁴ Ak balee díaxwiiash xaxúa biiluk an bahkalaaxtawakúuash hilaakée dii baawáxxak bíiluh balee kootáawilikkuuh.

Baa al iháateesh balee ímmiilihkaawilikkuuh.

Ammaa ala kxawíash balee híhchessaawilikkuuh.”

⁵⁻⁶ Jesus ala chiwakáau ii baa baachimmíhcheesh ii baa xíassaahkaak hilíasheek. “Dii sapéelahtaa óotchia héelapeen díilapaache kuss daláak kuss hilíasheelaalak. “Baa baláskootassaawem kalakoon biilápaachim hawass dáaweesh bíss ashbiléelihuun eewakbíáwaaht ammaa ishóochissaawaaleetak. Biilápaachee óossheem bakúh.” hek. ⁷díilapaacheesh aasúua ishkawúuan díss iláak “Bii ditcheeshéessaah. Biixaxúa kan baaxapúum bilía chichútbuuk. Baachilewíáwaassaak dii bahkuxshíssaawihmaachik.” hek. ⁸Kalakoon Jesus hilíasheek. “Hinné dii baachiweéwiiluk.

Hinna dii díilapaachihtaa xachíilaalak chilaalákussaak eelákussaahaa ákahchiia xachíilaak dáawaxxak dilúukaashdak háaksee díalakuihmaachik. An dakáale xaxúa díalakuihmaachik.

⁹“Akbaatatdía ala kuss chiwakáau kúh ko kala kooták. Akbaatatdía kuss dáhchiwakaaulak baa dakáalalahkuulak háaksee dákuohmaachik. Baa dáhchichiinnakaaulak kúh alóhchikaapdohmaachik. Bilfa dáalitak koómnaassuulak dústalakuohmaachik. ¹⁰Bilaxpáaksapeeolaht ammaa kaalúuash ákahchiia kaaláahkuulak kuúohmaachik. Deéla ammaa chichíiluash chichíilakaaulak háaksee óhchikaapihomaachik. Haak bilfa diták koowéessuulak háaksee dústakuohmaachik. ¹¹Bacheé sheen dii sapéeolahtaa daláakuua óossheem díiluss kaalúulak bale ammaa duushxawíiam ko duúshdahkuuk he? Baaxawuá díiluss kaalúulak bíiam ko dákuuk he? Ta xuh búam díiluss kaalúulak íaxasseem ko dákuuk he? ¹²Haak ihkéem ko kaalúulak dahpítaacheem ko dákuuk he? ¹³Heem dii ala koottáhile dii batshúoohtaa baa al ítche élahkuum ko daláakuua dákuuk. Báakukkoole Díilapxuua Akbaatatdía kuk dii íischiisaataahiluuk. Heem Baleiláaxbaaxpee kuss dakáaluulak kuk ko dákuohmaachik.”

Pharisees baleilíssaam xawáak shííok.

¹⁴Baapím baleiláaxxawiim bacheém axúa awúualam kón ilíihchesseesh Jesus kon isshíalaak déehchem hinna bachéesh ilíik. Heem hileen bilaxpáake iahúum íkaak chilásuuhtaa ¹⁵hám hilíashiiok. “Itchilak baleiláaxxawíiwacheeitchikaashe Beelzebul huuash Chíisbishe koólem an baatcháache ii díahchem ko ii baaaxualeetxawíia isshíalaak déehcheik.” huuk. ¹⁶Hám Jesus kuss hilíashiiak chilasshihchiwíook. “Báakukkoko dáalammaahile ii baa xíassaalahche díalalalak awákaawiwuuk.” huuk. ¹⁷Heelom Jesus ammaa an dasshihtúuash éhkaak daaták kuss hilíasheek. “Awé shóonnahtaa bilaxpáake bach áxp baa hilíssuulak baa bach ílapeek baa haawíihmaachik. Haak ashishkawuuhawáte kúh bilaxpáake bachiichúuluulak xawuá xapíihmaachik. ¹⁸Haak Chíisbishe kúh kala koottáhilik. Dúuppeelaak ihchiichúulelak kootáa iluualaatbálak kooták he? Iwak

ii sheewée hilífasheelaak. “Beelzebul an baatcháacheesh baleiláaxxawiia ko ii isshíalaak déehcheik.”” bii duuk.
 19“Beelzebul an baatcháache ko ii díak ii baleiláaxxawiia isshíalaak déehcheik.” bii deesh hileen aláxpaaatua shóotaak baleiláaxxawiia isshíalaak déehcheilu? Heem ammaa an díailuash ammaa bii sheelúua baaleettáhíleesh ii xíassaakaashim ko ii díhchi baa aalaliíok. 20Heehtaa baaleettaa Akbaatatdía an baatcháacheesh ii baleiláaxxawiia basshíalaak déewahcheik. Heem Akbaatatdía an bacheeítchikaasheesh dii héeleeluaa ii baa xíassaak.
 21Kalakoon Jesus ii baa xíassaahkaak hilífasheek. “Bachéem itchíakaasheem ii baa ihch áhchihpasshe kulaák aasúua íasseelak baa eé ak dússhihchileetiimaachik. 22Heehtaa bachéem itchiakaaséem huuák dúttak awáss aahiiák ammaa ii daasshéesh ii ihmíak heesh áhkachiahak ipúalehchelak baa eé iilápaache áxpak baa ihkummáchiohmaachik. 23Ak bii óhchiphchissee ak itchúuwiissiiosh koók. Ak bii kuxshíssaak ak bii áxp baa hilísee kan biiiichúluuk.”

Baleiláaxxawiiaash kaka chishshíik.

24Kalachii Jesus baa baachimmíhkaak hilífasheek.
 “Baleiláaxxawiiam bilaxpáakeem axúa awúuan iikusták déela hawass dáawak awúum an bínneettaahíleesh shíishiaahe chúuss dáak al ihchishshichíilak baa ólapdeetdak hilífasheehmaachik. “Hilósh an bii ala kooléesh kuss bahchishshíiwiik.” haak dáak 25ala kooléesh híilelak ak koónneetak ashím ishkawuuá kala chilakaxxák baa hoowéettaak chúhkeettuulak ko kala kooták. 26Kalakoon dáak baleiláaxxawíia xawiikaasée iisáhpoom dúttak óla ala kooléesh chimmíchiilak áxpalahkak an bilaxpáake ii háaksee konnaa xawiikaaséeihmaachik.”

Akbaatatdía koóm an daásitche ala koochihté bilikkuúk.

27Heelak Jesus koóm iláalatchilem baa ala kuluuá héeleen bíam ápche alásaasaleettaak kuss hilífasheek. “Disáhke ak dii bishíhcheesh ak dii áatchiihcheesh ammaa an díalee ko ii an daásitcheesh óhchikaapik.” 28Jesus bakálaa díak hilífasheek. “Kootáhtaa ak daasitchikaaséesh Akbaatatdía ak ilíiikukkak ak kalátcheesh koók.”

Dáalammaahile ii baa xíassee balee íkaahkaah.

²⁹Hileen bilaxpáake áxpíhkaalamnak kuss hilíasheek. “Hinna baapé bilaxpáake ak baa kxawíihileesh baa iháatdiak baa baaleete kuss chiwakáaush kootáa bale áalammaahile ii baa xíassaahche ihchi óweehchewiok. Heehtaa baaleetiihmaachik. Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Jonah huuash ii baa xíassaawahcheesh kuttáchik. ³⁰Hinna Jonahsh ii baa xíasseesh koóm Nineveh bilaxpáake íkuuk. Heem Bilaxpáakdaakbacheesh kúh ii baa xíassee koóm hinna baapé bilaxpáakeesh íkaaohmaachik. ³¹Bíawacheeitchikaashim uhpássee ak kooléesh awé hawatéem kukaa húula Solomon ammaa éhcheesh ko iikukkuwíak. Haak baapanmaachilasshihtúua hiilák hinna bíawacheeitchikaasheesh kúh iluuák hinna baapé bilaxpáakeesh ak batshúash ko baa aalíohmaachik. Heehtaa hilaakée Solomon kuk baatchaachkaashissáak hawátam baa baatchaachkaaséem baa héeleen dahkúhtaa it kootáa iikukkuwíassuuk. ³²Nineveh bilaxpáake Jonahsh al ilíash iikukkák baa ala kxawíiannioosh ii ihkulupíak al ihchi an dúttuua kulussáak ítchiiok. Haak baapanmaachilasshihtúua hiilák iluuák hinna baapé bilaxpáake ak baa kxawíihileesh ko baa aalíohmaachik. Heehtaa hilaakée Jonahsh kuk baatchaachkaashissáak hawátam baa baatchaachkaaséem baa héeleen dahkúhtaa it kootáa ihchichéhchewiassuuk.

Daxúa awuuá ala sáashiia flutchikiih.

³³Kala chihpashdák bilaxpáakeem biláakissheem aláxiialak baa áakeen al íkuuan dúushiim ak biléele an daáu ii íkaaohmaachik. Baatéem biaxséen xuh al íkuuleeteem koon dúushiissaaahmaachik. ³⁴Díshte biláakisshe ko kala kooták. Ala sáashiia díshte ko koon biléelik. Heem díshte xawíleetdak ii daxúa awuúko ala sáashiia flutchikiihmaachik. Heem díshte xawíilak daxúa awuúko kootáa ala chihpashé flutchikiihmaachik. ³⁵Díshte íasseeitchikaassaah. Koótdaalak daxúa awuuá ala sáashiiaash chihpashíssaaahmaachik. ³⁶Koótdaalak daxúa ala chihpashdeetdak kootáataahilia dii táachiiaatiihmaachik. Kúmmaam biláakisshe ala sáashiia daxúa hiilák ko kala kootíihmaachik.

Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík.

³⁷Jesus koóm iláalatcheesh koowéem Pharisee kootám húula kussáam áxpak aasúua kuss déek. Biléelak baaiihulishoopé kuss awáachik. ³⁸Hinna Pharisee kootéesh Jesus isché koochiik ísshiiwissaa baa duushbíam íkaak chiláshik. ³⁹Heem Baxxiilaatúuash kuss hilíasheek. “Pharisees kooté diiluk díš baatiiwilishíio dak díš baatúua dak áakaako alísshiiwitchiluhtaa awuuá it shishíak dalásawuuko ala kooté ko kootúum baa kxawíia dak bale baa eétichishshikaashe dak dii flutchikuuk. ⁴⁰Dii bilaxpáakbaalaaxuuk. Akbaatatdía áakaako dak awuúko dak kon díak. ⁴¹Baaleettaa baa baatcheeshkáate díš baaté ammaa awúuale dáakak baa daáu al aláchissuuash kúh dákuulak Akbaatatdía an dii íkuua baatách xaxuatáhilia dii hoowéetiohmaachik.

⁴²“Pharisees kootéesh tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Ammaa al iháatdialuuash dishóocheeluuk. Ii kootéesh díš datshíia Akbaatatdía hám dákuuhtaa baa bach kuxxáalahchessaak Akbaatatdía aláchishhissuuk. Hinna ammaa an díalaalakuua koómnaassaak dii baa tátchikaatak baa bach kuxxáalahkuuash kúh kalaaxtássaalah. ⁴³Pharisees kootéesh tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Ammaa al iháatdialuuash dishóocheeluuk. Bilaxpaakkuluuáhit ko xuh alachiwakáauasheet bínnaluut balelawáache ii chikittúuash koon dii awáachihkuulak hiliachiiluk. Haak díhch asíitdaawialuut anmaaíaschiluuu koon bilaxpáake dii chikittaák díiluss “Shóotaachi?” huulak diliachiiluk. ⁴⁴Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Anmaalúusaau ii xíassaaleetuum bilaxpáake áakeetaa basáak dáakahkuum alaaxtatáhiliiluash ko kan dii kala kootúuk. Ammaa al iháatdialuuash dishóocheeluuk.”

⁴⁵Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe hawátam koóm bakálaa díak hilíasheek. “Jesus balee baachimmílahcheitchihta hanna baa sheelée kúh ii balee dáawahchik.” hem ⁴⁶bakálaa díak hilíasheek. “Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh bilaxpáake baa baalúulialahkuum áakaawachissuuk. Heehtaa diiluk ialichkáateht díalaassaak dáhkuxshiwialaassuuk. Heem tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Ammaa al iháatdialuuash

díiluh dishóocheeluuk. ⁴⁷Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Ammaa al iháatdialuuash dishóocheeluuk. Diiluk Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem dís baaxaalíoo kon dappiíosh annúusaau ii xíassee díalaalakuuash ii dáhchikitcheelitdeleluuhtaa Akbaatatdía ammaa sheéhcheesh díalaassuuk. Heem dís baaxaalíooosh ilílahkalattuuash ii xíassaak. ⁴⁸Heem ammaa an díaluua ii dís baaxaalíooosh an baa hilúuash élahkaak disítchiluaa xíassaak. Iiluk Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche dappiíohtaa diiluk annúusaau ii xíassee díalaailuk. ⁴⁹Baapanmasshipúua Akbaatatdía baa éhkaalaacheesh hilíasheek. “Ammaawihchiláawakbahche dak anmahchilakappím dak kuss déewahchelak hám dappiíák hám baatcheesshéohmaachik.” ⁵⁰Awé an díoosh kalakoon hinna baapé kussee Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh xaxúa dappiíosh hinna baapé bilaxpáakuum batshúoosh díilum diilun dáappiíolak ko kala kootám díiluss chisaáohmaachik. ⁵¹Kooták hinné dii baachiweéwiiluk. Baapbaawassáako Abel huuash dappiíák kalakoon aa Zechariah huum iiháake alachiwakáauashbaakkussahkeesh koon baleihulishoopbaaxpéesh píisheen dappiíok. Hinna baapé bilaxpáakuum batshúoosh kon dappiíolak ko kala kootám kuhchisaáuhmaachim tak baa baatcheeshdíailuúwík. ⁵²Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Díiluan “Akbaatatdía ammaa ala koottáhileesh éwahkuuk.” duuhtaa an díhchi dilúttuua kuk iháatak ak éhchewioosh baa hínnaassuuk. Ammaa al iháatdialuuash dishóocheeluuk. Akbaatatdía an baa hawasséesh díinnaxuoo bínnaanmialaassaak kootáa ak biléenmiash ishóochiss dáashpak an biléenneedduuk.”

⁵³Kalakoon Jesus dáamnak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees kooté dak kala hilaa iichuulekaasáak baa chiwáxxuua ii shéehilak ⁵⁴Jesus ilíilak iikukkák óolak kaák is biipíiak kalako ii dútchiwíoolak hiliatuuk. Baa iháateem sheelák kalako ii dútchiwiak baakoon óolak kaúk.

Ak isakkupée dii iháass aaléeh. Díhch íassiaalah.

12 Hinna íwahkooteesh héelapko bilaxpáake pilakisáa pilaké sámnaak bat dííak iiahúua ii bach alaschíschitaauk. Heelak akáxpawassdaaweesh koochihkáa

kuss hilíásheek. “Díhch íassiaalah. Pharisees kooté al isakkupée ii baa hilúuash dak an baa baálilaaush dak iiwaaxuapúalioolak ko kala kootúuk. Hinna iiwaaxuapúalioo kooshtakáateem kuluchíshiiia dáak áhchapaalak isáakaashiihmaachik. ²Hinné kúh kala koottáahilik. Baa sáapkaatdahtaa aláaxuawialaalak anneéleetak puuxké aláxualahtaa háaksee baapéem áakass iikuschiíhmaachik. Bilaxpáake baa sáapkaatdahtaa ammaa aaxuawíoo Akbaatatdía áakass dúschiihmaachik. ³Heem óotchia ala chihpashéen baam sheeláalolak piishchiisaa baapéem bilaxpáakkootaa éhcheohmaachik. Awaasúua ishkawúuan dílaahkaattaa dáhchihchilaak baa an diláaush shóotdahtaa ii ashippéeliliohmaachik.

ammaa dachíliiliilush daacheesh

⁴“Biilápaacheen hinné dii baachiweéwiiluk. Dii dappeewíoolahtaa chilíssaalah. Ii sheewée kal ihée baa sáapeem ii dii íáxxohchewioolak aliilúuleetiihmaachik. ⁵Baaleetaa ammaa dachíliiliilush daacheesh ak dii dappiiák an baatcháacheesh ii Bilée Isée dii kuss déehchewialak kootíihmaacheesh koók. Kootáa ammaa dachíliiliilush daache Akbaatatdía kuttáchkaatak. ⁶Dakáakkaate chiaxxukaásheem bálaahishhikaate dúupeem ko iiwaafaschiluuk he? Hileen dakáakkaateesh íwíshdeetahtaa hawátkaatdahtaa Akbaatatdía kalaaxtássaaihmaachik. ⁷Heem diiluk ammaa dachílaauleetak. Akbaatatdía diiluk dii ichissáak díluss baailishekaasáak dakáakkaate ahkaáshdaht kuk doosaléek. Heem díhchi baailishessaalah. Kootáa dáashuua áake dísshiio sáamnak Akbaatatdía kuk éhkaalaachik.

⁸“Hinné dífikukkaalah. Bilaxpáaksapeelahtaa al íkuuan bíssee ísaaxuassaak bii ilushíchissaalak kúh Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáakiexpawisheesh ishóocheen kootáakuuihmaachik. ⁹Baaleetaa al íkuuan bii éhchelessaak bii ilusshítak bíh bilaxpáakiexpawisheesh ishóocheen koótbaawihmaachik. ¹⁰Bilaxpáakdaakbacheesh al ii iláau ítcheessuulak kuk kalaaxtakuúlewíoolak kootíihmaachik. Heehtaa Baleiláaxbaaxpee baa an díash “Chíisbishe kon díak.” huulak kalaaxtakuúoleettaahiliihmaachik. ¹¹Dii dúttak díluss baa iláaulak alachiwakáauashbacheeitchi xuh bacheeitchishiishiaahe ishóoche dii aalífak díss baa

ilíiwioolak dúhpueelessaalah. Koottannák an díhchi diláalakdiilush daatak ala saákdaaliilush daatdak ii díhchi baailíshessaalah. ¹²Ii kooté koottannák kan dilíiwialaak kookaásheen Baleiláaxbaaxpee dii baálilaak ammaa ala sheeláaliilush daache dii éhchehcheihmaachik.”

bacheém dahíssaam baa éhchewaxxialeeteesh

¹³Hawáttaa bilaxpáakahkaashe baa héeleen bacheém Jesus kuss hilíasheek. “Jesus biiké baálilaak chiwaák ammaa bíiluhchiseesh bii áxpak kulusáchiikkaah.” helem ¹⁴hilíasheek. “Heelak sápii bíss daluúo? Díilussee ak bii baa íkuchkihcheletak. Díilapta ak iláalakuua biissaak.” hek. ¹⁵Kalakoon Jesus bilaxpáakahkaasheesh kuss hilíasheek. “Díhch íassiaalah. Bale baa eé íchishshissaak alataámmaatchaattessaalah. Bale baa eé ahkaáshe ko ii dii bilaxpáakassuuk.” hek. ¹⁶Kalakoon Jesus baleiichiweém ii baa xíassaahkaak chiweék. “Hileen hawáttaa bacheelák dahíssaalak is datshíia koon ammaa apáalalak íttak hámmishik. ¹⁷Baa chilasshihták “Baa apáanmeesh ahó ii an bulushíleetak shóotbaalak.” hiliachik. ¹⁸Daachían hilíasheek. “Hilóssheekaateen ammaa díawaawiawee kal éwahchek. Bas iichílaasuua sáawaacheesh éetshii déewahkaak xaxúa bahchínnaak isaáhmaalak baa apáanmeesh dak ammaa beé dak xaxúa kal ishkawuússaawaawihmaachik.” hek. ¹⁹Daachían baa chilasshihták “Kan baa bahkulushíia báalee hámmishtaahileem kal ammaa baakúumneetak kan balasé buluxáak baalítbiik. Ammaa díawaawiawee kan baa balásduupassaa díawaakishhiwík.” hiliachik. ²⁰Heelelak Akbaatatdía hinna bachéesh kuss iláak hilíasheek. “Baa eétichisse baa éhchewaxxialeetaa hinna óotchia an dii bilaxpáake kal uhpé híihmaachik. Kootdák ammaa dáhkulushiiash sapéen aaléek he?” hek. ²¹Kalakoon Jesus hilíasheek. “Baa deé ahák dii dahíssaalahtaa baa deétalachishhilak Akbaatatdía an dii al íkeesh kuk ii dii baatcheeshíssaassaak.” hek.

Akbaatatdía ammaa bíawuua koók.

²²Kalakoon Jesus koóm akáxphawassdaaweesh kuss hilíasheek. “Heem hinné dii baachiweéwiiluk. Ammaa

dilúshbialuua dak baalaxúásseeo dak ammaa ii dii bilaxpáakuua kusséesh kuttát dasshihtakaák ii díhchi baailísheessaalah. ²³An dii an bilaxpáakuuash kuk baa iischiisaaleetak óossee ko kootássaak. Haak daxúoosh kúh kuk baa iischiisaaleetak baalaxúásseeo ko kootássaak. ²⁴Hileen peelatchéesh alákuulak ii baa xíassuuk. Kuk baa awuússeessaak baa taláhchessaak baa hilíssuuk. Is iichíilaasuuleetam an baa kulusáauleetak. Heehtaa Akbaatatdía kon baa duushíhchek. Diiluk dii bilaxpáakuum dii an biawishkaasáak dakáake kuk kootássuuk. ²⁵Dii sapéolahtaa baam ii daláseen daatdák dís baapúua baleannílawatkaateht kuk ii áxpilahchewialaalak baaleetiihmaachik. ²⁶An dii bilaxpáakuua ílala kooshtakáatdahtaa áxpilahchewialuulak annúuleetak. Heem sáapii baa hawéese kuk ii baalilísaalakaau? ²⁷Baaapáalikisshe íkaak al apáaluua ii baa xíassuum chilasshihtáalah. Akbaatatdía kon apáalihchem kuk iichikáatak baa hilák ii ihchi baashitchéessuuk. Heehtaa hinné dii baachiweéwiiluk. Solomon koóhtaa baatcheeshíssaakaasak baa al ítchitkaashe ko ii díahtaa hileen baaapáalikisshe al ítchikishhikaasuash koóxiissaak. ²⁸Akbaatatdía koóm hileen baaapáalikisshe ko ii bikkée ihkulutchíhkaak ítchikaasshek. Iwahkoochehtaa hinna baapé hileelák chilaákshilak kan baa hámneetiihmaachik. Hinna bikkée al ihkulutchíhcheesh diiluk dii iischiiséohmaachik. Kootáa an dáhkalattuuua iakaáshkaatahtaa dii kootáalakuohmaachik. ²⁹⁻³⁰Ammaa dilúshchiilikaassaak ammaa iishdiichíilikaassaalah. Jews kootássaak Akbaatatdía ak alaaxtéesh kuk hilíate ii ihchi baashitchíiakaauum ii daaséen kaakaáuk. Heehtaa diiluk báakukkoko Dáksaau ammaa dakúuwuuua xaxúa kal éhchek. Heem baatách dasshihtakaák ii díhchi baailíshekaassheessalah. ³¹Akbaatatdía is bilaxpáake héeleennewiak ii díhchi baashitchíiakaak bassáhkaalah. Is díianne an baaxpéesh kuhtéetaa dáalah. Heelak ammaa dakúuwuuua dak ammaa ii dii bilaxpáakiilush daacheesh xaxuatáhilia dákuohmaachik.

³²Awáxpakaateen díikukkaalah. Díikooshtakaatak iisaxpúatahchewishke kooshtakáatdak ko kan dii kala kootúuhtaa ammaa dachílaauleetam baakoon

ítche áaahkaalah. Dáksaau Akbaatatdía dii áxpak bacheeítchikaashdewiash ii dii daásdeedalakuuash ii daásitchik. ³³⁻³⁴ Ammaa ítchikaashdahche an dii baaláhkeesh ala kooléesh dalásuua áappaa ala koolatáahileesh kúh koóihmaachik. Heem ammaa déesh iwaafaschilak bálee dúttak baa baatcheeshkáate ii kuxsáalah. Koótduulak Baaiiwaakoochihtéesh ammaa ítchikaashe ko deélohmaatak ii haámneetak kootáa áxpihkaalakuihmaachik. Kuhtée bálaaisshe xúhtassaak akbaataalé dak íisuukaate dak an dífoleetihmaachik.” hek Jesus.

Kúkkan díhch ákkuuwiiak díhch áakhiialah.

³⁵ Baapím Jesus hilásheek. “Díhch ákkuuwiiak díhch áakhiiak díis biláakissuua aláxiiak baa óolak káalah. ³⁶ Bacheelák bach áxpawioom baasaxphilúua kussúuash déek. Ishkawáashe óolak kaáum kala kuúm biláa dichím kootáa dústakuuosh ko kala kootáalah. ³⁷ Hileen baa ishkawáasheesh baa ákkuuwiiak is bacheéttuua huulák íassiiak kaúlak ítchihmaachik. Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Hinna is bacheéttuush ílaataahilia ihch ákkuuwiiak ishkawáashe awáachihkaak eekuúihmaachik. ³⁸ Aaláa óotchia héelapeen ta xuh áashiisee is bacheéttuua húuih. Heehta shóohtaleen huulák hileen baa ishkawáasheesh ihch áakdiolak íkaalak daasúua íttuua ii ihchinníaituuleetak.

³⁹ “Hinné éhkaalah. Akbaataaléem awaasúum biléelak baa ataannák hinna ak eé baaleetdak baleanníile ala huuwía éhchelak aasúua koon daaták baa íassiiak baa ataalíhchessaaihmaachik. ⁴⁰ Heem díluh díhch áakdiiak baa óolak káalah. “Bilaxpáakdaakbacheesh kala húussaak.” díliatdolak koon dii áakasheehmaachik.” hek Jesus.

**baa ishkawáashim bilaxpáaktaahileesh
dak isakkupéesh dak**

⁴¹ Hinna Jesus ilíiash iháannak Petersh koóm báxxak “Jesus hinna baleiichiweéesh bíluttat balee dachíwee xuh bilaxpáake xaxúa ko dachíwee?” hem ⁴²⁻⁴⁴ hilásheek. “Baa ishkawáashbacheeítche ala kootíish daacheesh dii baachiweéwiiluk. Baaptatchée baa an díaish daatak xaxúa ishkawáashe hawéeseesh an baa hilúua íassiiak

baa duushíhkaak íkaakuuihmaachik. Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Is bacheeítche hawass déelahtaa hinna baa ishkawáashbacheeítcheesh baa táttak baa éhchelak ammaa díahkuua kuhtáakaattaa díak ítchiik kootáa annawéelik. Hinna baa ishkawáasheesh baa íkaalaatdeetak baa ihkúanneetdak ko ii an daásítcheesh óhchikaapiihmaachik shóon is bacheeítcheesh chishshíilak. Heem kootáa ammaa éesh xaxuatáahile hinna ishkawáasheesh kukák baa hawasséehcheihmaachik. ⁴⁵Baaleettaa hinna ishkawáashbacheeítcheesh baa dasshihták “Bas bacheeítche shía kuússaaihmaachik.” hiliatdak kalakoon hileen ishkawáasheesh hawéese diták baatcheeshkaássaak kootáa baa duúshbaatchaatak baa ishhiiták kaaxuttáannahkuk. ⁴⁶Heelak is bacheeítche ala kuuwía baapé dak baleanniile dak alaaxtám baakoon baa daásduupassaalelak kalakoon alaaxtíia áakasheehmaachik. Kalakoon hinna baa ishkawáashbacheeítcheesh dashpák datchúshkaashihkaak ishshíalaak ak baa kalátcheleete áxpak déehcheihmaachik. ⁴⁷Deéla baa ishkawáashim kúh ammaa díahkuua éhkaak díasseesh an datchúsuua baatchaatéehmaachik. ⁴⁸Haak hawátuum ammaa an díailush daache alaaxtúum díassuuash kuk an datchúsuua doosaléehmaachik. Akbaatatdía koóm bilaxpáakeem baa ala kuuá koó xúh baa hawasséehche koó xúh hámmishdak chiwakálaa ammaa an díahcheesh hinna ammaa hawasséesh kannaa áxpihkaak kúh hámmishtaahiliihmaachik.”

Bach iichúlewahkaak éetshii déewahcheihmaachik

⁴⁹“Hinna awé ii kuss bóosh baa aláxiwaatchaache aawoowíawaak kan baa aláxiilak baliachkaashihtaa ⁵⁰koochihkáa baam baatcháachim bashóocheelam chúuss baaléewihmaachik. Ii baláxawaawaalicheesh shóon uhpé hiilák kala koowíihmaachik. ⁵¹“Baa chiaaxpbaawiawaak baa ítchiwaawiawaak bach áxp baa hínmahchewiawaak ko ii hinna awé kuss boók.” diláchissalah. Baaleetak. Hinné baa dii baachiweéwiiluk. Boóm kalako ii bilaxpáakkootaa bach iichúulaak éetshii déeohmaachik. ⁵²Bilaxpáake ham bii kaláttuulak kalako ii kala hileen ak bach ishshóhte aasúishkawuuosh iichiaxúum bat shéess bachiichúuleohmaachik. Iiláwiiam dúupkaasheichúulak haak

hileen iilápuuash kúh hileen dáawiiashiichúuleohmaachik. ⁵³Hinna bachéem dáakbacheeiichúulem hinna iisáaksheesh kúh iilápxeiichúuleihmaachik. Heem bíam dáakbia iichúulem hinna bíakalishteesh kúh isahké iichúuleihmaachik. Heem hinna bíash is bíakalishte iichúulem hinna bíakalishteesh kúh is káale iichúuleihmaachik. Heem kal iixaxúa hawátassaaohmaachik.”

Ii baa xíassee Akbaatatdía húuhcheesh éhchewiaalah.

⁵⁴Baapím Jesus koóm hileen bilaxpáakahkaasheesh kuss hilíasheek. “Anmíliiwaxpee alápasshiko ahpaaxé apáale baatcháachit alakaáhuut “Kala xalaawíak.” duut kootáa xalaáik.” ⁵⁵Huché uhpáko alápasshikoot húut hilíasheelaailuk. “Tawéekaashihmaachik.” daalot kootíik. ⁵⁶Disákkupeeisaauk kootáa Akbaatatdía dáhkalatcheelitdelelok. Hinna awé dak awáxe dak ammaa ala kootbía ii xíassaawisuum alákaak sáapbialak élahkuuk. Heehtaa sáapii ii baa xíassee Akbaatatdía húuhchem dáalaaxtataahiluu?

Ak dii iichúuluua áxpak baa chiaxxapíaalah.

⁵⁷“Díilaa ammaa dífalaaliilush daache dalásuua dílaak díaalah. ⁵⁸Ak dii iichúuluua akbaachilasshihchéesh kuss aláxpak daléesh héelapko it dalaassáa áxp iláak dilíiitchiiak baa daáschiaxxapewiakaasaalah. Koótdaassuulak aaláa dífiluss baa ilíhchelak kúh ak baa daxché ko dii kukúulak anmaalaxtúuashe ko dii kuss aaléihmaachik. ⁵⁹Hinné dii baachiweéwiiluk. Anmaalaxtúuashe dii koonnák dii iikusshíhchessaataahiluaa aa díis baa íiwishdeetuaa ímmiluulak kala hilaa dii iikusshíhcheohmaachik.”

Baa ala kxawíannialuua dilúpiassuulak dii haawéohmaachik.

13 Hinna hilíateesh piishchiiséekaattaa bilaxpáake ham ak kooléesh koóm duúla Jesus áxp iichiwaáuk. “Alachiwakáauashbaakkussahkeesh ishkawúuan Pilate is akíssatdeesh Galilee bilaxpáakuum dappíiom is íluua dak baaaxuawisúum Akbaatatdía kuúosh is íluua dak bach kuluchísshiiok.” huum ²hilíasheek. “Hileen bacheéom dappíosh batshuakaasáak an bilaxpáakuua xawiikaasáak Galileans hawéese kootássuum ko ii baa baatcháatdiak súuk.”

diliatuu? ³Hinné dii baachiweéwiiluk. Kootássaataahiluuk. Heehataa díluh díixaxua baa ala kxawíiannialuua díluushiissaak díhkulusshiissuulak dii haawéehmaachik. ⁴Hinné dáhchichelakkuu? Bilaxpáake iiaxpíluupahpuum Siloam koon awaasúuwaakum áakass xapúum xaxúa súuk. “Hileen bilaxpáakeesh ammaa kxawíiloo baatchaatáak Jerusalem kuhtée bilaxpáake hawéese kootássuuk.” diliatuu? ⁵Hinné dii baachiweéwiiluk. “Kootássaataahiluuk. Heehataa díluh baa ala kxawíiannialuua díluushiissaak díhkulusshiissuulak dii haawéehmaachik.”

balapáalim buluhpé koon apáalisseech

⁶Jesus koóm hinna baleiichiweém ii baa xíassaahkaak chiweék. “Bacheelák is datshíia héeleen buluhpíalal apáliiak kalakoon chichíkaalem buluhpáleetak. ⁷Heelak ak alatshíia hawasséesh kuss hilíasheek. “Báalee kan dáawiim íassaawaak baa apáannak baliatbem baaleetak. Dappaxák bitáaxiiah. Baaapáale hawéese bilikamméessaak.” ⁸Hinna ishkawáashe hilíasheek. “Báalaahawateem kootáalaachihkaah. Koótdaalak áaxxeetaa bahchikaák puuxké áxpiwahchelak awiilúupaalak chilassihchíh. ⁹Heelak awiilúupaalak buluhpé apáaluulak ítchik. Baaleetdak kan bappaxák bitáaxiwaawiik.” hek.

bíam dúulaxissheesh

¹⁰Baapchikittúum alachiwakáauashim ishkawúuan Jesus koóm baa baachimíhchelak ¹¹hinna bíam ak kooléesh báalee axpíluupahpim baleiláaxxawiim axúa awúualak ii dúulaxissak ihkuluxáawialem alínneetak awáxaalaache kal ii baa koochihták. ¹²Heelak Jesus íkaak kuss hilíasheek. “Bía sheeh huukáweh. Dii bulushpák disáannee kal óochiawahchem ii dii alíatdeetak. Daláse dúuxaak íttalaachih.” haak ¹³kootáa dúule dússhihtak kala kookaásheem hinna dúule xíssheesh oochiáhnak ilualáwak kootáa baaihkaamáatak Akbaatatdía dáashe báaxxiak kuss “Ahóoh.” hek. ¹⁴Baapchikittúuash koon hinna Jesus baa óochiahcheesh alachiwakáauash akbaaxalússihcheesh baa hilíkalatchessaak bilaxpáake kuss hilíasheek. “Baapé akaawéem ammaa díalaawialaaliilush daacheesh díhch óochiahchelachewialuulak ko koon duúaalah. Heehataa Baapchikittúua kuk koon duússaalah.”

hek. ¹⁵Heelak Baxxiilaatúuash bakálee díak hilífasheek. “Disákkupeeok. Baapchikittúulahtaa díixaxua dís apúuwatbisúua xuh dís ahpisáau dilússhípak iichílaasúua koon aalaláak bilísshílahcheiluk buh. ¹⁶Heelak hinna bíash Abraham is ílannee ko hawéesh hawátam Chíisbishe íhch alíinneetche kan báalee xpiíluupahpim hilaa kan bahkuluschíwiilush daachik Baapchikittúulahtaa.” ¹⁷Hinna hilífasheesh akiichúuleesh batchooléekaasuhtaa bilaxpáake hawéese kuk baaihkammáatak ammaa baatcháachanniash íkaak isítchiio ii daásittuuk.

baapáalawuussiio kala héele iakaáshkaateesh

¹⁸Kalakoon Jesus koóm kuss hilífasheek. “Akbaatatdía an baa hawasséesh shóotdak hinna baleiichiweém ko ii baa xíassaawahchewiik. ¹⁹Baaapáalawuussiio kala héele iakaáshkaatdak ko kala kooták. Bacheelák dúttak is datshíia koon awuússeelak háaksee balaxaawé isáatkaashik. Haak dakáakkaate alaakaashúua héelahchiia íhchíssheliailuk.” hek.

Jesus iiwaaxawuapúalioo ii baa xíassaahchek.

²⁰Kala chii Jesus iláak hilífasheek. “Ooliakaattaa Akbaatatdía an baa hawasséesh ala kooté baleiichiweé íháam ko ii baa xíassaawahchewiik. ²¹Iiwaaxawuapúaliolok ko kala kooták. Bíalak baaxawualíawiak iiwaaxawuapúalioo dak baaxawuachía ahkaáshdak bach íhkashiak dúxsache aa íhkashiaitchiik dúushiit dappóxiik.”

anmiléelim chúakaateesh

²²Jesus koóm Jerusalem kuss déesh amméaxe ashalakulukkulúuuaaheesh shóolehtaa al ilíiash bilaxpáake ii baa baachimmíhchek. ²³Heem bilaxpáakam hilífasheek. “Jesus bilaxpáake ak ilíiash kooshtakáatak he?” Jesus ak kooléesh xaxúa kuss iláak. ²⁴“Akbaatatdía is awé an biléeluaa chúakaatak. Biléenmiakaasaalah. Hinné dii baachiweéwiiluk. Ak biléenmia íahúuhtaa al ahó biléenmiolok aliilúuleetiíhmaachik. ²⁵Hinné kúh ii baa xíassaak. Hinna awaasúua ak éesh iluuák is bilía chissák chichútchelak awéelen díluuak bilía dáalitak dáawakaak “Bilía dústawilikkuuh.” daalolak díss hilífasheehmaachik. “Shóokaa

dalóolak kúh baalaaxták. Dii sapéeolak dii bii baaláhkassuuk.”
²⁶Heelak díiluh hilísheelaalohmaachik. “Dii awáxp baa buusúum balee baachimmílahkaak ashhéele koon balee baánniliik.”
²⁷Heem hilísheehiimaachik. “Dii sapéeolak dii baalaaxtatáhiluuk. Shóokaa dalóolak kúh baalaaxták. Dáalah. Bii axiissalah ak baa kxawíhileen.”
²⁸Heehtaa Akbaatatdía an bacheeítcheesh koon Abraham dak Isaac dak Jacob dak Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh iixaxúa koóum áxpak awáatum alákuulak bínnaanmialuulak dii issíhíalaak dii déehkuulak díilahchilapaxak díiwuua baatcháatdaalohmaachik.
²⁹Heelak huchalahúua shoopát alápasshiko ashbaaihéé ahóom kúh duúak Baaiiwaakoochihtéesh koon áxp awáatak baa duushíohmaachik.
³⁰Kooták. Hilaakée hinna awé áake ak ii háakkaashkaateesh kuk bassáaohmaachik. Haak ak basséesh ko ii háakiohmaachik.”

Jesus Jerusalem bilaxpáake an daáxwawiikaashe

³¹Jesus íwahkoosheesh Pharisees kootúum duúla díiak kuss hilíshiiok. “Kan daáhah. Herod dii dappeewíak.” huum
³²bakálee díak hilísheek. “Eek cheétak isakkupéehataa baa hámneetak. Dáak hinné chiwáalah. “Shóotdaalant baleiláaxxawíia bassíhíalaak baa annee óochiwahkaak shóottannahtaa ammaa díawaawiawee kan bihaánmihmaachik.” haalah.
³³Heehtaa Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Jerusalem awéeleen sheelák annawíssaak. Heem kootáa baa díawaawaalítak baaláawaalítbiiish daache aa Jerusalem baáwihmaachik.”
³⁴Jerusalem Jerusalem bilaxpáake ilussheen kuk kala sáapii Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh díiluss déehkuum bíiá ii xíhchitdahkaak dáappiio? Akahchiia dii bach aawaák baashchíilisdakaake dáakuua iaxpúua biaxséeliik íasseeiluash ko koótbaawiawaahataa bii koochélahchewialaassuuk.
³⁵Heehtaa hinné éhkaalah. Akbaatatdía alachiwakáauashbaakussahkeesh íhchish déem aasúua ishkawuúleetaahak kaák. Deéla hinné dii baachiweéwiiluk. Bíss hilísheelaawialuuk. “Akbaatatdía balee héelass húhkaak baa áatchilahchek. Akhuuwíash Awóonmakaaush hinné koók.” daak íwahkoosheeluulak kalakoon ko baapé kala chii bii alákaalohmaachik.

Jesus bacheém baailísheesh óochiahchek.

14 Baapchikittúum koóm kalakoon Pharisee kootám bilaxpáaktaahilak asíteesh bilaxpáakeesh hawéese héeleen Jesus kussáak ammaa an día dak ala xachíia dak íasseekaasuuk. ²It awáatak baa duushissáau Jesus ishóocheen bacheém isanneé baatcháatak iihulé dak áale dak dappúshim koolám íkaak. ³Kalakoon Jesus hileen baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees kootéesh dak kuss hilíasheek. “Baapchikittúum koon bas baleilíiaakaxpissuua awúuan an baalaátuua baa anneé al óochiahkuua annawí xuh baaleeta?” hem ⁴ilíissuuk. Heem hinna bacheé dúttak dússhihtak an baailíshe óochiahkaak déehchek. ⁵Heelak Jesus hileen bachéesh kuss hilíasheek. “Dii sapéelahtaa dís ahpisáa xuh dís apúuwatbishim awushéem awuúss passhilák kootáa Baapchikittúulahtaa kala kookaásheen dahkuluttéelohmaachik.” hem ⁶ilíissaataahiluuk.

ala cheéshde

⁷Awáatak baa duushbíoom hinna Pharisee kootéesh is ak ashbiléele bat baa aápassak balealawáatchikittuua ko kooléewioom Jesus íkaak hinna baleiichweém ii baáliliik. ⁸“Baa baa duushíhchewiak dii kussáalak balealawáatchikittuua koon awáatbiassalah. Aaláa bilaxpáakasiiteem kúh kussáaoh. ⁹Heelak hinné dílapta ak dii kussúuash koon dii awáachihchewiak húula dii hiiák díss hilíasheehmaachik. “Al ámnache hinna bacheé ko koon awáachihkaah.” helak dii batchooléelahtaa díluuak bitéen ámnaatdihmaachik. ¹⁰Heehtaa bilaxpáakeem dii kussáalak daléelak bitéen ámnaatdak huuák dii hiiák hilíasheehmaachik. “Biilápaachee kooxaák awáachitchiih.” helak dii al íkuuan dii chikittaalákum ii kooták. ¹¹Bilaxpáakeem ak baatcháatdaak ii báakaatdewialak chiwakálaa Akbaatatdía háakahcheihmaachik. Heelak ak cheéshdeesh kuk Akbaatatdía báaxxiak chikittaakuukaáshiihmaachik.”

¹²Kalakoon Jesus ak kusséesh kuss iláak “Baa dáhkussaawialaalak dílapaache dak dakúpe dak dís bilaxpáake dak ak baa kúuwissee dak kuk kussáassaah.

Koótdaalak bakálee díaohmaachik. Dii kussáaohmaachik. ¹³Baaleettaa shóon baa dáhkussaalak baa baatcheeshkáate baa ichh alínneete dak ak dúassee dak ak ishtáleetkaate dak kootéesh ko kussáah. ¹⁴Dii bakálee díawioolak aliilúuleetiohmaachihtaa shóon ak koolássuum Akbaatatdía kala hoowikáattaak baa annawéesh chilúulak dii héeleelak baa bakálee ahóom Akbaatatdía dákak ko ii an dalásitcheesh alóhchikaapdohmaachik.”

baa duusúum baatcháachkaasheesh

¹⁵Heelak Jesus iláak koowéesh ak áxp baa duushéesh hawátam al ilfia iikukkák hilíásheek. “Baaiiwaakoochihtéesh koon bilaxpáakuum baa duushbíoosh ko ii an daásittuuash óhchikaapik.” hem ¹⁶bakálee díak baleiichiweém ii baa xíassaahkaak chiweék. “Hileen hawáttaa bacheelák baa baa duushítcheehchewiak baa ahkaáshkussaak. ¹⁷Kalakoon kal ammaa baa duushíhchewiash kala híim ishkawáashe chiwaák ammaa kusséesh xaxúa kuss déehkaak kuss hilíásheehchek. “Duúaalah. Kan baatách ákkuuwik.” ¹⁸Heetaa hileen baa kussúuash déessaawiak is biipchíiluuk. Baa ishkawáasheesh bassáa hía hilíásheek. “Awám hilaa awíaschilim baaláak bahchichawákaawihmaachik. Baawakíik. Bii kalaaxtawakúhkaah.” ¹⁹Iháalak kúh híilelak “Apúuwatbishe bach iichúa chiaxxukaáshim hilaa awíaschilim hilaakée ko baaláak ammaxxiták bahchichawákaawiawaak. Baawakíik. Bii kalaaxtawakúhkaah.” ²⁰Heem iháam kúh hilíásheek. “Hilaa buáwishim baaléwiawaalak anmeéleetbihmaachik.” ²¹Heem hinna baa ishkawáasheesh chissáak is bacheeítcheesh hiiák hileen baa kusséesh al iláaush xaxúa chiweék. Hinna bacheém ak baa kusséesh daaskawáak ishkawáasheesh kuss hilíásheek. “Díhkammissaak asaalák dáak ashéele kootáa alíiannee ak koolé baa baatcheeshí dak ak díilissaa dak ak istáleeta dak ak dúassaa dak xaxúa óoh.” ²²Hinna baa ishkawáasheesh dáak chissáak húula is bacheeítche kuss hilíásheek. “Bii dáawasheesh kan díawaahata kootáa it ishkawuuá bach ílutchikiissaak.” ²³Heem hinna bachéesh ishkawáasheesh kuss hilíásheek. “Dáak an baa íaschiluuu dakkaták alíiannee dak alatshíia dak ak kooléesh ammaa alákee húhkaah. Heelak baasúuishkawuuu

ílutchikbaawiawaak. ²⁴Heeht baam dii baachiweéwiiluk. Hawátuum koochihkáa bahkusséesh hilaa duúlolak biléenmahchessaawihmaachik.””

Jesus ak píisshe dée chúuss déeohmaachik.

²⁵Bilaxpáake ahnák Jesus áxpak dáalaaliolak kalakoon íiskussaak kuss hilíashéek. ²⁶“Sapéelahtaa bii píisshe huuwíash koochihkáa hinné éhchekaashdak koók. Sapéelahtaa bii akxiiak aksée dak uá dak dáake dak akúpe dak iaxúahtaa ko bassáhchelak akbiiáxpawassdaaweesh kuk kala ko hawássaak. ²⁷Dii sapéelahtaa dís baawatbakálee dáchiissaak bii aláxpak baa chúuss daléessuulak akbiiáxpawassdaaweesh kan dii hawássuuk. ²⁸Dii sapéelahtaa awaasúuwaakum díalaawialalak koochihkáa íiwishe sáamnak élahkaak dís bálee dáhchichalakaak dii ímmilak kala hilaa díalaaliiish daachik. ²⁹Heehtaa koótdaassaa awaasúuwaakum dáhchinneelak kalakoon diháanmialalak anneéleedak ak íkee iixaxúa dii ilikkákkaahilak ³⁰hilíashéehmaachik. “Hinna bacheeichkáate awaasúuwaakum chínnaak baa alíipalaaxtak iháalissaak.” ³¹Ta xuh hinna bacheeítchikaashdak dúxxiileewialak is akíssatdee pilakisáa pilaké pilakdák is koochiáa kuk pilakisáa pilaké dúuhpaa pilakdák hinna ak dúxxiileewiash baa chilassihchíihmaachik. ³²Heelak is koochiáa axsheewíalak aliilúuleetiihmaatdak ala koolúua it héemmishtaahiluulak akíssatdee ham báasak déehkaak baawiish baa chiaxxapéelak bat bachíassaaohmaachik. ³³Haak díiluh baatách xaxúa koowíiak dúusaalah bii píisshe dalúuwialuulak.” hek Jesus.

Awaxóosam ala kúpdeeteesh xawáauk.

³⁴Awaxóose ala kupé íttuuk. Ala kupé haamnák shóotdaak kaka awaxóoskupdahkuuk he? ³⁵Awé héelass shítuu xuh bishéechiielele kúh héelass shítuulak aliilúuleetam hawáxiiohmaachik. Dáhkuxuuwishdak díikukkukchiiaalah.

iisaxpúatahchewishkam xapiiash

15 Baapím bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché dak bilaxpáake ak isítchiioleete dak ak ihch alfinneete dak Jesus al ilíia iikukkuwíak ii óoshtachkaauk. ²Hinna

íwahkooteesh Pharisees kootéesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh koóum ín bat shéess ilíihahoolittaak baa hilíkalatchessaak hilíashiiok. “Hinna bacheeichkáate ak baa kxawíihileesh ko sapíhkaak kúh áxp baa duushík.”

³Hinna íwahkooshiiosh Jesus hinna baleiichiweém chiwaák hilíasheek. ⁴“Dii sapéelahtaa dís iisaxpúatahchewishke pilakisáahtaa hawátkaateem xapíilaalak hileen hawéeseesh awachúhkeen alíhchish daláak hinna hawátam xapíiash dáhchichiilak koómnaassee aa alóhchikaapdihmaachik he? ⁵Heelak shóon alóhchikaapdak dalásitche ii baalíhkammaatak dishúuataalaak ⁶aalalákuak díilapaache dak aláxpíilaasshia dak diláak kuss hilíasheelaak. “Bii áxpak baalíhkammaataalah. Bas úxam xapíiash awóhchikaapik.” ⁷Hinné dii baachiweéwiiluk. Ak baa kxawíihileem hawátkaateem ammaa ala kxawíianniash ii ihkulupíak an bilaxpáakeesh ihkulussáak ítchikaasshelak Baaiiwaakoochihtéesh koon baaihkammáachkaashkuohmaachik. Hileen al ahóosh kuk baa tátchikaatdelom ii ihkulushíilush daatdeetak hilíatuuash baaihkammáachkuuash doosaléehmaachik.”

Luke 15:5

Bálee hawátam xapíiosh Jesus ii baa xíassaahchek.

⁸“Ta xuh bíalak is bálaauuwate pilakdák hawáteem xapíialak is biláakisshe aláxiiak aasúua ishkawuuá aláasho kootáataahilia chilakaxxák chichíilikaasak háaksee óhchikaapiihmaachik. ⁹Heelak hinna óhchikaapeesh iilápaache dak áxpíisshia dak iláak kuss hilíasheek.

“Bii áxpak baalíhkammaataalah. Bas bálaam xapíash awóhchikaapik.” ¹⁰Heem kala chii díss hilíashewwaak. Shóon bilaxpáakeet ihchichéhkaak baa ala kxawíaniashi dúusaak Akbaatatdía ískussaat bilaxpáakiaxpawishe baa ihkammáachiiluk.”

iisáakshikaatdak ammaa kuss chiseé xapíalak

¹¹Kalakoon Jesus hilíasheek. “Bacheelák dáakiisaakshe iilápkaasuulak ¹²baapdák hinna baa íaheesh koóm iilápke kuss hilíasheek. “Axée baa deé baa an bíss chiseé kan bihkukúh.” helak hileen dáakbachee an baaláhkuuash kulusátak dúuppee kuúk. ¹³Hinna íwahkooteesh shíakaashissaa hinna iisáakshikaateesh baa ala kúuash xaxúa kulutták kalakoon dúatak awé al awateelák kuss dáak koon an bilaxpáakeesh xawíkaassaak baa iháattaak ammaa éesh haawéetaahilik. ¹⁴Hinna ammaa éesh haawéetaahileesh íkuxxaa hinna awéesh kuhtée bale ammaa duushé hilahpikaáshim bilaxpáake ahkaáshim alíisuuu ii shóoleeht sáahuuk. Kalakoon baa héeleen ihch alínneetak daachík. ¹⁵Heelak déela bale baa hilichíilak bacheelák hiilák báasak bale baa hilikxawíikaashim ko díak is daxpitcheeúuxe ko íasseehkaak hawasséehkaak baa duushíhkaak ii ihchi baa ashítchek. ¹⁶Ik eekuússuulak alíishe ii daxpitcheeúuxe ammaa duusúuaht ólichik. ¹⁷Baapdák daataachían ihchichéhkaak “Biilápke ishkawáasheesh iixaxúa akítchilaak ammaa duusúua hilahpíssaam baa al akúkaawisak bik baa héeleen balíishe ii baáshbiik. ¹⁸Alahiláa biilápke kala kuss baakuáwiik. Heelak kuss hilíasheewaawiik. “Axéekaak bii al alákeen baa kxawíiliawaak dii daáxawiiwaak. Akbaatatdía kúh bii al íkeen koótbaak ¹⁹“balaaké” daawialaalak bii anníihiissaak. Bii díshkawaashdaalak ko ítchiihmaachik.” baawíawaak.” hek. ²⁰Hinna íwahkoosheesh iilápke kuss dáakuak. An dée it héemmishdem hinna iilápke kukaa kal íkaak. Heem al íchisse dak an daásdeekuua dak ii dáakeesh alápasshiss basáak hiiák kukaaaaxpák óhchikaapik. ²¹Hinna iisáaksheesh koolák “Axéekaak bii al alákeen baa kxawíiliawaak dii daáxawiiwaak. Akbaatatdía kúh bii al íkeen koótbaak. “balaaké” daawialaalak bii anníihiissaak. Bii díshkawaashdaalak ko ítchiihmaachik.” hek. ²²Heehtaa hinna

iilápxeesh ishkawáashe iláak hilíasheek. “Díhkammissaak dáak bale baaaxúassee ítcheem aaluúak ii díahkaalah. Bale ischássassheem dak huupéem dak kúh aaluúak ii díahkaalah. ²³Dáalah. Bishéeiichiinnaake ilápkaasheesh aaluúak dappiiáalah. Baa baa duúshbahkaak baawihkammáatbook. Balee daásitchikaashik. ²⁴Hinna balaakéesh kala shée ko kala kooták. Heehtaa bilaxpáakak kuúk. Xapíiwuuash kal awóhchikaapuuk.” helak baaihkammáatuuk.

²⁵Hinna íwahkoooteesh héelapko hinna bachéesh dáakiisaakshe baa isaáheesh kuk is awúua koon baa hinnahkúuan koowíak ashé koosaa húulelak baláxuukoolak dissúukoolak baaihkammáatum iikukkulák ²⁶ishkawáashe hawátdak iláak “Sáaphiluu? hinna baa saxpé baatcháache.” helak. ²⁷“Dichúukeesh baa sáapdeetta alíatdeetak kala kuúm dílapxe bishéeiichiinnaakam ilápkaasheesh balee dapeéhchek.” helak ²⁸hinna dáakeesh baa isaáheesh daaskawáak ashé biléelissaalak iilápxe asaalák bakáak biléelihchewialelak díassaa ²⁹iilápxe kuss hilíasheek. “Axée báalee hámmishtaahilim baa díawaawalakak dii iichúuwessaak. Heelak baa hawáttaakaatdaht úuxiihchiiwishdaakeeht bii dákdeetak “Aaláa díilapaache aláxpak ii baalíhkamaachkisshiih.” bii daaleetak. ³⁰“Hinna daláakbacheele baa deé al ii día iháattaak bía akihchiiwaalútche ko ii haawéetaahilak kal ich alínneetam kala kuúm bishéeiichiinnaakam ilápkaasheesh dáappiialakuk.” helak ³¹“Balaakkáat baaptatchée bii aláxpak hileén dáalichik. Baa an béesh al iháassaaleetta xaxúa dii daúk. ³²“Hinna dichúukeesh kala shée ko kala kooták. Heehtaa bilaxpáakak kuúk. Xapíiwuuash kal awóhchikaapuuk. Ko ii baawihkammáatak balee daásitchik.” hek.

baa ishkawáashbacheeitchim alataawitáahilisseesh

16 Jesus koóm akáxpawassdaaweesh hinna baleiichiweém ii baa xíassaahcheesh chiwaák hilíasheek. “Hawáttaa bacheelák dahíssaalak ishkawáashbacheeitchi koóm ammaa eé ala hawassée ítcheessaak baa xapíiam baa aaliók. ²Heem hinna bachéesh dahísseesh ishkawáasheesh iláak kuss hilíasheek. “Shootkéelichi? hinna baa dii shíío. An baa dii hawasséwahcheesh baalaátak bihkukák baa deé kulutták

kan dáah.”³ Hinna ishkawáasheesh baa chilasshihchík. “Baa balasalakoótdeetak. Bas bacheeítche ammaa díawee koon bii isshílaak bii déehchewiak. Bitchíassaam awaxakúpbaawiawaalak baalúukaashdak anmeéleetam kootáa baa baawakáak baa baakaanmiáwee kúh bulusshíchik.”⁴ Daachían baa dasshihták “Hilíatbaawiik.” hiliachik.

“Hilóssheekaateen ammaa díawaawiawee kal éwahkaak ammaa díawee xapíiwaalak bii inníitchiawakak bii íkaawakak bii kussáaulak baliachik.” hek.⁵ Kalakoon hileen bilaxpáakuum is baa íiwishdeetbisuuash iháata innáak báxxak “Bas bacheeítche kuss díis baa íiwishdeete sáawi?” helak⁶ “Baáchuushipitkaate ii taláalioo ísshe isáatkaashe pilakisáak.” helak hilíasheek. “Hinna díis baa íiwishdeete éhkoon awaakkáak baalaátak chiaxxúaa pilakíiah.” hek.⁷ Ii piishilée kúh báxxak “Díis baa íiwishdeete sáawi?” helak. “Baaxawuaapáale ísshe pilakisáak.” hem chiweék. “Díis baa íiwishdeete dúttak baalaátak dúupahpiaa pilakíiah.” hek.⁸ Bacheeítcheesh hinna ishkawáasheesh alataawitáahilissaam al ihmíawaatchaacheesh dak isakkupée ii baa kulushpía íkaak chiláshik.” Kalakoon Jesus hilíasheek. “Bilaxpáakuum Akbaatatdía ak alaaxtéesh al ihchi dúttak al ihmíoo éhkaak an bach áxp baa hilúua íttuuk. Heehtaa ak baa kalátcheesh baaleetak.⁹ Hinné dii baachiweéwiiluk. Hinna awé áake ammaa an daáush ii díalaaitchilaak ii díilapaatuua ahnák an baa ii baa koochihtéesh daliíolak dii óhchikaapuulak koon áalahkulohmaachik.

¹⁰ Baa dákuua kooshtakáatdaht dáhchikittaak annámnaak ii díalaaitchiluulak heelak hammishtaahiléem kaka dákuohmaachik. Haak baa kooshtakáatdaht ii disákkupeelak ahóom dákuulak íwak díiluh ii disákkupeelohmaachik.¹¹ Hinna awé áake bale baa éesh ii dii dahíssaak ii dílaakxawiilulak baa koochihté koottáahileesh sapéen dákuuk he? ¹² Bilaxpáakeem baa eé dii hawasséehkuulak dáhchikitcheesuulak heelak sapéen bale baa eé ítcheem dákuuk he? ¹³ Baa ishkawáashim is bacheeítche dúupkaasshewialak alfinneettaahiliihmaachik. Hawáteem chikittaák baa díakuuak hawáte kuk kuss íkaassaaihmaachik. Heem Akbaatatdía dak bálee dak dúupta bach kuxxáalahchewialaak anneéleettaahiliihmaachik.” hek Jesus.

Jesus ammaa ala shéesh ham

14 Hileen Pharisees kootéesh bálaa ak íchishikaasheesh Jesus al ilíia iikukkák baaík shííahaatuuk. 15 Heeht Jesus kuss hilífasheek. “Diiluk bilaxpáake al íkuuan díhchi baa annámnuuk. Heehtaa Akbaatatdía dalásuua éhchekaashik. Bilaxpáake ammaa al ítchikaashihkuua Akbaatatdía kuk dúupiakaashik.

16 Baleilíiaakaxpisseesh dak Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh an baalaátuua dak Akbaatatdía kon hawátuum hawassíakuuhchem dii baachimmíhkuua aa John húuk. Hilaakée Akbaatatdía an bacheeítchikaasheesh dak hawátuum hawasséesh dak ii biichiwaawaalichík. Hilaakée bilaxpáakahkaashim iiwaachíssaak Akbaatatdía ihchi daásdeekuuhchewiakaasuuk. 17 Heeht awáxe ala kooléesh dak awé dak haawúulahtaa baleilíiaakaxpissee bale al ilíia an baalaátuua al ápchisuuu shóohkakaatdaht an baatcháache kal ii haámneettaahilik.

18 “Bachéem uá áxpasaak bía ihéem ko áxpalak ko bacheé ak baa kataalík. Bachéem hinna bíam áxpasuuash áxpalak ko bacheé kúh ak baa kataalík. Hileen bachéesh dúupte ak baa kxawíihiluuk.

Lazarus dak bacheém dahíssaakaasheesh dak

19 “Hawáttaa bacheelák dahíssaakaashdak baaptatchée baaaxúassee al ítchite ko ii díak akítchilelak 20-21 hinna is binnaxchiwilíia koon baa baatcheeshkáatdak dáashe Lazarus huulak baaptatchée koon xapíhkaakuuiluk. Alíishe ii hinna bacheém dahísseesh is baaiihulishoopé kukaa ammaa duusúua ala xapáahe óolichik.

Luke 16:19

Axúa kootáa púak ihch alíinneetam bishké duúak ala púa dáachipiiluk. ²²Hinna baa baatcheeshkáateesh sheelák bilaxpáakiexpawisuulak duúla kulutták Abraham ala koolé kuss aalaáulak áxp awáatak áxpak duushík. Kalakoon hinna bacheém dahísseesh sheelák dúusaaulak ²³Bilée Isée héelass dáak koon baa baatcháatdiak. Heem awateéhtaa báakuss íkaalelak Abraham dak Lazarus dak bat bakútkaateen kaáulak íkaalak ²⁴kalakoon hinna bachéesh dáasaasak “Axéekaak Abraham bii íkaawakuh. Hinna bii ala koolé baa aláxiim baa baatcháatdiawaak. Eek Lazarus húuhkaak ischuhpé bilé datchíisshehkaak baléeshe dússhihchilak kooláht bii ittéekaatihmaachik.” helak ²⁵hilíasheek. “Balaakkáat hinné chichéhkaah. Koottaléesh an dii bilaxpáakeesh akítchilek. Hilíchiisaa Lazarus baatcheeshkáatak ak kuxshíleetak. Hilaakée baa baatcháatdialaam Lazarus kúh kal akítchilek. ²⁶Haak kootáa balee kuá amméaxe xakúpkaashim koolíom an balee daláaleetam bíiluh an dii bíioleetak.” hek. ²⁷Hinna ak baa baatcháatdiash Abraham bakáak hilíasheek. “Kootdák Axéekaak Abraham Lazarus biiláppe ala kooléesh kuss déehkaak ²⁸bakúpbachee chiaxxukaásheesh baáliliihkaak kuss hilíasheehkaah. “Hinna an bii ala koolé ii baa ítchileettaahilim baa baatcháatdiawuuk.”” helak kalako ii ihchichéhcheoh. ²⁹Heelem Abraham hilíasheek. “Moses dak Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche dak baa baalaátuuash koolák. Dáawiiak díailush daachik.” ³⁰Hinna ak baa baatcháatdiash koolák bakálee díak hilíasheek. “Axéekaak Abraham baa iikukkússuhtaa baam kala sheelák iláaxe dáak hiiák inníilak kala hilaa ihchichéhcheohmaachik.” helak ³¹kuss hilíasheek. “Moses dak Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh dak iikukkússuulak bilaxpáake kala shéesh iláaxe dáak hiiláhtaa sáapii kalátcheoh.” helak Jesus baleiichiweesh iháalik.

baa ala kxawíiannioo

17 Baapím Jesus koóm akáxpawassdaaweesh kuss hilíasheek. “Baam ak baa kxawíiliahche duúohmaachik. Heelak ak koochéewia tak baa baatcheeshdíaiwík. ²Sapéelahtaa hileen ak bii kalátchekaatcheesh hawáatem bilaxpáakhaakkaashkaatdahtaa an bii bíash dúushiihkaak baa kxawíihilihchelak

biisáakaasheem áape kuss daxták bilisée binmúuass shítuulak ko heetashtëeihmaachik. ³Hinna íwahkootesh kalako ii bach íassiaalah. Dakúpeesh hawáteem baa iháatchelak baa ala koótdachiweelak ii ihkulusshíilak kalaaxtakúh. ⁴Heelak baaphawáteem sáhpuaatahileem dii íáxxohchelak kootáa sáhpuaatahileem huuák “Bii kalaaxtakúh. Kan bihchichéwahchek.” helak an dii íáxxohcheesh kalaaxtakúh.”

bale baa kalátche

⁵Bacheeiixpíluupeesh koóum Baxxiilaatúuash kuss baa kaalák “Akbaatatdía an bahkaláttuua áxpíhkaawilikkuuh.” huum ⁶bakálee díak hilásheek. “Akbaatatdía an dáhkalatcheesh puuxkahaahkakáatdahtaa hinna balapáalam ichíhchishiia awateé déelahtaa “Dís ichíhchishiia áappaa díhchi kulusták bilisée díhch awuússiiah.” duulak koótichikaatiihmaachik.

baa ishkawáashim baa an díaish daacheesh

⁷Baapím Jesus koóm ii baa xíassaahkaak hilásheek. “Díshkawaashe baa hilák dahkulák amnaxxiché xuh iisaxpúatahchewishke ko íassiak koowíak kuulák kalakoon kuss hilásheelaassaalihmaachik. “Biléelak kootáa awáachih. Eewalákbiik.” ⁸Baaleettaa hilásheelaalihmaachik. “Baa ákkuuwiiak óosshee hínmakuh. Baa buúshkoommaalak kala hilaa díh baa dilúshdihmaachik.” ⁹Díshkawaashe ammaa díalahche kuttáchkaat díalak ii “Ahóoh.” daaish daatdeetak. ¹⁰Heem díiluh díixaxua baa ishkawáashdak ko kala koottáhiliilush daachik. Akbaatatdía ammaa dii díahkuua kuttáchkaat díaluulak hiláshiialah. “Ammah balee díalahche kuttáchkaat díawuum bíluss “Ahóoh.” dee balee anníhiissaak.””

Baapím Jesus bacheé iipilakúum baapúaoochiasseesh hoowéetchek.

¹¹Jesus dak áxpeesh dak koóum Jerusalem kuss daáum awúum Samaria dak Galilee dak awannúukaaxuuash kuhtéetaa daáuk. ¹²Ashalakuluúm kala koosaa duóm kalakoon bacheé iipilakúum baapúaoochiassee kootúum akshíahtaa iluúák ¹³chikittúuhtaa hiisáa dáasaasak

“Jesus balee baatcheeshkáatak balee íkaawilikkuuh.” haak bakáauk. ¹⁴Heem Jesus íkaak hilíásheek. “Dáalah. Akchiwakíiwacheeítche díhch íkaahkaalah.” Hinna daáush héelapko isanneéo óochiak. ¹⁵Hileen bachéesh hawátdak isanneé óochiam éhchelak chissáak Akbaatatdía dáashe hiisáa dáasaasak baaihkammáatak ¹⁶daásítche ii Jesus ishóocheen xápdaak “Ahóoh.” hek. Hinna ak hilíacheesh awé Samaria ko kukaa húuk. ¹⁷Kalakoon Jesus hilíásheek. ““Isanneéo ak óochia iipilakúuk.” baliacheesh iihawátahpeesh shóou? ¹⁸Hinna Samaritan kootéesh kuk chissáak Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak ak baaihkammáache kuttáchik.” hek. ¹⁹Kalakoon Jesus hinna bachéesh kuss hilíásheek. “Díluuh. Kan dáah. Dii óochiwahchewiawaalak kootíihmaacheesh dáhkalatcheesh ko ii kan dii alíatdeetak.” hek.

**Akbaatatdía an baa hawassíakuuwia
dak an bacheeítchikaashbia dak**

²⁰Baapím hileen Pharisees kootéesh koóum Jesus báxxak “Shóottannak Akbaatatdía huuák hinna awé áakeen bacheeítchikaashdek he?” huum kuss hilíásheek. “Baa íassaalaakaashdahtaa shóottaleen huulák ii élahcheleetdohmaachik. Koottannák ii baa xíassaaleetiuhmaachik. ²¹Akbaatatdía an bacheeítchikaasheesh kan dalásuua awúualuuk. Heem bilaxpáake “Ikaalah. Eehkook. Iwahkook.” hessaahmaachik.” hek.

²²Kalakoon akáxpawassdaaweesh kuss iikussáak hilíásheek. “Baapéem Bilaxpáakdaakbacheesh alákaalissak “Awákuulak balee ittéeihmaachik.” diliatuulahtaa alákaassalohmaachik. ²³Bilaxpáake dii chiweéohmaachik. “Bilaxpáakdaakbacheesh íwahkoolak.” huu xuh “Hinnéek.” huulak hileén kuss basáak déessaalah. ²⁴Iwak ii sheewée kalfhchiit awé kootáa saasaáheetiik. Bilaxpáakdaakbacheesh shóon chishíilak íwak kuk kala koottáhiliuhmaachik. ²⁵(Heehtaa koochiik Bilaxpáakdaakbacheesh baailíshekaasak baa baatcháache ahchúuss déelak kootáa hinna baapé bilaxpáakuum ak baa kxawíihileesh kalátchewiassuuash iíwiátak an baa baachimmíwahche iikukkússaahmaachik.) ²⁶Bilaxpáakdaakbacheesh baapé ala chishíiwia dáalaaxtuuk.

Noahsh koottaléesh ala kootúuash ko kootíihmaachik. ²⁷Koottaléesh baa duusák baa isshiiák bach áxpaahe aa Noah koóm báasheem dahpím heelom bilíhuuak bilaxpáake xaxúa haawúuk. ²⁸Baapanmasshipúum Lot an bilaxpáakeesh koottaléesh kúh kala koottáahilik. Baa duusák baa isshiiák baa íaschilak baa iiwaaíaschilak baa awuússiak baa chínnuuk. ²⁹Kalakoon baapím Lot iiwaachíssaak Sodom koon iikusták déesh bilée dak biláataxpúua dak báakukkoko huuák Sodom bilaxpáake xaxúa haawéetaahiluuk. ³⁰Heem baapéem Bilaxpáakdaakbacheesh chishshíilak kúh kala koottáahiliihmaachik. Bilaxpáake baa ákkuuweessaa íhch áakhiissaaohmaachik. ³¹Ko baapé huulák dáasúua áakeen dáalít dak kootáa baa deé íshkawúualuulak biléelissaa baa kulutchiwíassaah. Kootáa dáah. Haak alatshíia dii koonnák dáasúua kuss chishshíissaah. Díhkammissaak kaláah. ³²Lot uá ala kootéesh kalaaxtássaalah. Chichéhkaalah. ³³Dii sapéolahtaa an dii bilaxpáakuua ko aláchissaak áakiluuxiipdolak kootáa xapílaalohmaachik. Baaleetaa an dii bilaxpáakuua háakdahkaak díhkulupialak ko an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtíihmaachik. ³⁴Baa dii baachiweéwiiluk. Ootchia koon boolák bilaxpáake iilápuuam balealaxapéem koon bach áxpak xapúulak hawáteem kulutták hawáte íhchish déeihmaachik. ³⁵Ko baapé bíia iilápkaasúuam bach áxpak baaxawuá sapíiolak hawáteem kulutták hawáte íhchish déeihmaachik.” ³⁶Bacheé iilápuuam alatshíia héeleen baa hilúulak hawáteem kulutták hawáte íhchish déeihmaachik. ³⁷Heelak hileen áxpe Jesus kuss hilíashiiok. “Jesus shóohtee koon kooták he?” huum hilíasheek. “Haak kúh hilíatak. Bilisshéet koon baachít íaxxiixiipé kuhtee koon bat díaahiiluash ko kala kootíihmaachik.”

akbíasshim dak anmalewaatcháache ak kuléesh dak

18 Jesus koóm hilíasheek. “Dáhchiwakaau koowéessaak díhkualassaalah.” haak kalakoon akáxpawassdaaweesh baleiichiweém íwak ii xíassaahkaak chiwaák ²hilíasheek. “Hawáttaa awaasúualahnak koon akbaachilasshihchím koolák Akbaatatdía dak bilaxpáake dak chikittaakuúleetak baa chilaschíleetak Akbaatatdía bilaxpáake an bakánniawíash kuss dasshihtaachíssaak

ihkaláttaak baatcháachik. ³Hinna awaasúalahoosh koon akbíasshilak koonák ákahchiia hinna akbaachilasshihchéesh kuss dáak bakáak ihchi kuxshíhkaak “Ak biiiichúule ala kulushpíawisak al ítche díawakak bach kuxxáahkaak kal ii dúuhpee bii ditcheeshéehchessaah.” haak baassihchéek. ⁴Désheetaa kukaa hinna akbaachilasshihchéesh chishshíalelak háakseesh baa dassihchían “Akbaatatdía dak bilaxpáake dak bahchikitchéessaak baa bahchilaschíleetak. Akbaatatdía bilaxpáake an bakánniawias kuss basshihtaachíssaak bihkaláttaak baatcháachihtaa ⁵hinna akbíasssheesh bii baashihchikaásshem awákaawakak al ítche díawaawakbihmaachik. Koótbaassalak bii baailíshekaasssheihmaachik.” ⁶Kalakoon Baxxiilaatúuash hilásheek. “Hinna akbaachilasshihchéesh baa daásdeeleeteesh ammaa ala shéesh chilasshihchikaássaalah. ⁷⁻⁸Heem hinné éhkaalah. Akbaatatdía is bilaxpáakeesh kuk baapé dak óotchia dak kuss chiwakáak koowéessuuash kúh axxiissaaihmaaták iikukkakuúihmaaták baatách xaxúa al aatáttaatchekaakuuash kala shíassaaihmaachik. Heehtaa Akbaatatdía ak kalátchekaasak ak ihkúalasseesh it hámmishi xuh shóotiik he? shóon Bilaxpáakdaakbacheesh báakukkoko chishshíilak.”

**Pharisee kootám dak bálee ii
baakakíiwishdiao akkulutchím dak**

⁹Bilaxpáakuum baa íaleetak ihkaláttaak bilaxpáake hawéese awássaahkaak íwahkoocheeiluash Jesus kon baleiichiweém ii baa xíassaahkaak chiweék. ¹⁰“Bacheé iilápuulak alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuss dáak chiwakíiwioolak hawáte Pharisee kootdák hawáte bálee ii baakakíiwishdiao akkulutchilák kooták. ¹¹Hinna Pharisee kootéesh iluuák ii ihchi chiwakáakuuak hilásheek. “Akbaatatdíakaataa bilaxpáake hawéese ala kootúua bii kootássee dísee “Ahóoh.” baak akbaaataalé dak alataámmaatchaatak isakkupéek ak baa kxawíihilak ak bach kataalé dak haak iwak bálee ii baakakíiwishdiao akkulutchéesh ala kootúua bii kootássee. ¹²Baapbaaliinneetamméaxe dúuhpaa bilishshíssaanmaak ammaa an bíhchiseesh xaxúa bahkulusátak ii pilaké

balákuik.” hek. ¹³Héelapko bálee ii baakakíiwishdiao akkulutchéesh alíachiahtaa iluuák kootáa cheéshdaak báakuss íkaassaataahilia hilíashheek. “Akbaatatdfakaataa bii ak baa kxawíihilik. Bii íkaawakuh. Bii chilaschíh.” haak dusshúua chiliché ii shéehileesh an daásxawiiash ko ii baa xíassaahchek.” ¹⁴Kalakoon Jesus koóm hilíashheek. “Hinné dii baachiweéwiiluk. Hinna bálee ii baakakíiwishdiao akkulutchéesh koóm Akbaatatdía baa annawíhkaak ihkuluschím dáakuak. Heehtaa hinna bacheé hawáteesh kuk baaleetak. Bilaxpáakeem ak baatcháatdaak ii báakaatdewialak chiwakálee Akbaatatdía háakahkaak ammaa hámneettaahile aahíihmaachik. Heelak ak cheéshdeesh kuk Akbaatatdía báaxxiak chikittaakuúihmaachik.”

Jesus baakáatkaatum chiwakáakuuk.

¹⁵Baapím hileen bilaxpáakuum baachilaxchéhtaa aaluúahkak Jesus aaliák dússhihchihkaak chiwakáakuuhchewiok. Heelom akáxpawassdaaweesh íkuulak ak óosh aliláshteettaak híihchessaawiook. ¹⁶Heeht Jesus hileen baakáateesh iláak hilíashheek. “Hileen baakáateesh bíss húuhchessaawiassaalah. Ishóochiss dashpíssaalah. Bilaxpáake hileen baakáateesh ala kootúua koótdaak ak cheéshdaak Akbaatatdía ko bíak huulak bilaxpáakuum ala hawasséesh kala ko héeleeluuk.”

¹⁷Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Akbaatatdía an dáhkalattuuash baakáate ala kootúuash ala kootúuash ko kala koótdaassuulak Akbaatatdía díhchi hawasséelahchessaak kootáa is awé kuss daléewialuulak annuúleettaahiliihmaachik.

iisáakshim dahísseesh

¹⁸Jews is baaxaaliam chiwáxxak “Jesus dik dii ítchik. Bii baa chiwaawakúh. Shóotbaalak kal ii Akbaatatdía an bii bilaxpáake ii baa koochihté bakúk he?” hem ¹⁹bakálaa díak hilíashheek. “Sáapii bii ítchik daa? Hinné chilassihchikaáshih. Baa ítche hawátkaatam Akbaatatdía kuttáchkaatak. ²⁰Baleilíipilakeesh élahchek. Bach kataalúua díassaah. Bilitchilappeéssaah. Baa atalíssaah. Bale bísshe ii baa baaík sheéssaah. Dáksee chikittaakuúh.” hem ²¹kuss hilíashheek. “Hileen xaxúa it bii shikáakam

kukaákan biikukkák díawaawaalichik.” hek. ²²iikukkák kuss hilíasheek. “Baa hawátkaatam it díalaassaak. Baa deé xaxúia iwaaíaschilak bálee dilútcheesh baa baatcheeshkáate dúmmatdak kalako ii Baaiwaakoochihtéesh koon ammaa dáhkulutche ahúihmaachik. Kalakoon bii píisshe húuh.” hek. ²³Heem hinna iisáaksheesh dahíssaakaashim iikukkulák daasé xawiikaasak déek baa eé baatcháachkaasheesh xapiíawiassaam ²⁴Jesus hinna bacheéesh íkaak hilíasheek. “Ak dahíssaakaashe Akbaatatdía an bacheeítchikaashe diíwioolak kuk baaluukaassáahiohmaachik. ²⁵Kooták. Ii baa xíassee baalúulaxissheem biichkawatshúa ala hupkáateesh chúuss déewialak ko baaluussáak bacheém dahíssaalak Akbaatatdía ihchi hawassíahchewioolak kuk baalúukaassheohmaachik.” hek.

²⁶Jesus ammaa ala shéesh ak iikukkóosh báxxak hilíashiik. “Kootdák ak ínneetihmaachik.” ²⁷Heelak Jesus bakálaa díak hilíasheek. “Bilaxpáakeem ílaataahilia ihch iléewialak ihch alíinneettaahilak hawéese kuk iléewialak alfinneettaahilik. Heehata Akbaatatdía ak baa ilée koók. Heem Akbaatatdía baa sáapeem díawialak kootíihmaachik.”

²⁸Petersh koóm kuss hilíasheek. “Biiluk baatách xaxúia bulusáak dii píisshe baáuk buh. Kootdák biiluk balee shóotak he?” hem ²⁹kuss hilíasheek. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Bilaxpáakeem ashalakooléesh úash akúpeesh akséesh dáakeesh xaxúia dúusaak íhchish déesh Akbaatatdía ishkawáasak is bacheeítchikaashihkaak ko ii koochéelak ³⁰hinna awé áakeeleesh bakálee ammaa kuhchiséesh al áxpihche ahkaaséihmaachik. Deéla baapiiháakdak Akbaatatdía koóm kúh an bilaxpáake ii baa koochihtahcheihmaachik.” hek Jesus.

Jesus an dappeewíooosh kal ii dáahmiiaa al ii ilíiash

³¹Aaleéla Jesus bacheé iixpíluupeesh aák ittáchiiak kuss hilíasheek. “Díikukkaalah. Isshíss baáwaaliik awaasúalahum Jerusalem huuash kuss baáulak kalakoon Bilaxpáakdaakbacheesh Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche al ii baalaátuuash xaxúia kootíohmaachik. ³²Heelak aaláak Jews kootássee kukúulak ilikákkaahilak batchooléehkaak áasshuookoolak ³³bii datchúsak bii dappeéohmaachik.

Heehtaa baáhko ii dáawiia an bii dúusaau koon baachilaák kaka bihchi bahchiléhmaachik.” ³⁴Jesus akáxpawassdaaweesh baa chiwaalaatchéesh sáapahchelak alaaxtatáahilak saakéelak éhchewialom baaleetak. Ii kooté hileen bachéesh kuss aaxuók.

**Baapím Jesus bacheém ishtáleetam
ak baa bakíim óochiahchek.**

³⁵Kalakoon Jesus dak áxpeesh dak koóum awaasúualaho Jericho kan diítaahiluulak bacheé ishtáleetam alíiannee dúusahpeen awáatak baa kaalák baa bíak daachík. ³⁶Bilaxpáakahkaashim bakúttaa daám iikukkák ákahchiia báxxak hilíashéek. “Hileen bilaxpáake sáaphiluu?” hem ³⁷kuss hilíashiiok. “Jesus ak Nazareth huua kukaa húuash dii bakúttaa déek.” ³⁸Kalakoon hiisáa iláak “Jesus David is ílaannee bii baatcheeshík. Bii íkaawakuh.” hek. ³⁹Ak ishóocheen daáush alilásak ilíhchessaawialom kannaa iliihiisaakaassaáhak ákahchiia hilíashéek. “David is ílaannee bii daásdeeawakuh.” hek. ⁴⁰Heem Jesus hinna déesh alaxxít dak hilíashéek. “Eek bacheé bíss aaluúaalah.” Heelak aaluúla aaliíolak báxxak hilíashéek. ⁴¹“Bii sáapdialahchewialaa?” hem hinna bacheém ishtáleetees kuss hilíashéek. “Jesus kaka bii baa íkaahkaawakuh.” hem ⁴²kuss hilíashéek. “Hilaakée baa alákaawialaalak kootéek. Dii óochiawahchewiawaalak kootíihmaacheesh dáhkalatchem ko ii kúh dii ínmaak.” hem ⁴³kala kookaásheen baa íkaalak kalakoon Jesus píisse dáak Akbaatatdía kuss chiwakáak kootáa dáashe báaxxiialamnak hileen bilaxpáake hawéeseesh íkaak kúh Akbaatatdía dáashe báaxxiiook.

Jesus Zacchaeus balapáalim koon chilahpíhcheesh

19 Awaasúualahum Jericho huuash Jesus koóm kuss dáak daxxooták héeleetaa déelom ²bacheém koolám dáashe Zacchaeus huuash bálee ii baakakíiwishdioo akkulutchiwacheéitchim ko ii dahíssaakaashik. ³Hinna bachéesh Jesus huua sapéelak íkaawiahtaa púmmikaatam bilaxpáake ahó ii Jesus al íkaaleetak. ⁴Heem Zacchaeus iisalakusáa xalússak dáak balapáalim áchiwak koon Jesus kuhtéetaa déelak íkaawiak. ⁵Hinna Zacchaeus

ala kooléesh Jesus hiiák báakuss íkaak kuss hilíashéek. “Zacchaeus hilaakkaáshe díikuxpih. Hinna baapé dís ashbínmaanmaaleewiawaak.” hek. ⁶Zacchaeus isítche ii iiwaachíssaakaasak iikuxpák Jesus óhchikaapak áxpak aasúua kuss aaléek. ⁷Bilaxpáake iiahúum ak íkeesh baa hilíkalatchessaak hilíashiiok. “Jesus ak baa kxawíhilim kuss ashbiléelik.” ⁸Zacchaeus daasé díak kalakoon iluuák Baxxiilaatúuash kuss hilíashéek. “Jesus bii diikukkawakaáhah. Baa béesh xaxúa chúussee baa baatcheeshkáate bákbiik. Haak bilaxpáakeem kuss basakkupéek baa sáapeem ii baxsheelák kúh bakálee dáawia áatche áxpiwahchewiik.” ⁹Jesus bakálee díak “Hilaakée Abraham is ílannee ko dii hawatáahilim hinna baapé Akbaatatdía dáasuushkawuuash xaxúa iléek. ¹⁰Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáakuum xapáaush ko chichíilak óhchikaapak iléewiak ko ii húuk.”

**bacheewaaalisáam is bálee ahúm
ishkawáashe hawasséehcheesh**

¹¹Awaasúualaho Jerusalem kan dítaahiluum hileen bilaxpáakeesh ak baa iikukkóosh an dasshihtúua “Kuhtéen Akbaatatdía kal an bacheeítchikaashbia xíassaakaassaak iixaxúa íkaahchewiak.” hiliatum Jesus koóm baleiichiweém chiwaák Akbaatatdía an baa hawassíakuuwia ii baa xíassaahkaak ¹²hilíashéek. “Hileen hawáttaa bacheelák an bishko baa eé ahák ítchikaashdak awé hawatéess dáak kalakoon ihchi bacheeítchikaashihkaak kala chii chishshíiwiaak. ¹³Hinna bachéesh it déessaa ishkawáashe pilakám iláak xaxúa bálee ímmiak hilíashéek. “Bas báleesh hawassíak áxpihkaalah. Bahchishshíilak bahkulutchíwihmaachik.” hek. ¹⁴Hinna bachéesh aasúuanmishe kuhtée bilaxpáake dúupiook. Kan déelem bacheé sáawaatdak píisshe déehkaak hilíashéehkuuk. “Hinna bacheeichkáate bas bacheeítchiwaawiawaassuuk.” huuk. ¹⁵Heelem hinna bachéesh bacheeítchihkuum aasúuanmishe kuss dáakuak. Kalakoon ishkawáashe iláak bálaaum kuuák hawasséehcheesh ala hawassíak al áxpihkuua shóotuulak éhchewiak. ¹⁶Ishkawáasheesh bassáakaasheesh húula hilíashéek. “Ikaah. Dís bálee bii hawasséelahcheesh al áxpiwahkaawalako áatche pilakák.” hem ¹⁷kuss hilíashéek. “Itchikaashdaak.

Dii bacheé baatcháachik. Ammaa baaláhkukoosh ahússaahaa hawassáalaaitchilaam awaasúalaho pilakém dii hawasséewahchewiawaak.” hek. ¹⁸Ishkawáasheesh ii dúupe húula kúh hilíasheek. “Ikaah. Dís bálee bii hawasséelahcheesh al áxpiwahkaawalako áatche chiaxxúk.” hem ¹⁹kuss hilíasheek. “Awaasúalaho chiaxxukaásheem dii hawasséewahchewiawaak.” hek. ²⁰Heelak ishkawáasheesh iháalak húula hinna bacheéitcheesh hiiák kuss hilíasheek. “Ikaah. Dís bálee bii hawasséelahcheesh hinnéek. Bikkaasapím awápaaliak aawaaxuák bahkulaawalákuk. ²¹Dii baatahtám kootáa baa dáhchilaschiletak baa ihée an bálaaliak ammaa aalakkatúuash baa dáhkulushpiak dilúttak an baaliiláhkasseet an baaláhkaleeik. Kalako ii dii baachilím ko ii koótbaak.” hem ²²kuss hilíasheek. ““Bii élahchem bii baatahtám kootáa baa bahchilaschíleetak baa ihée an bálaaliak ammaa aalakkatúuash baa bahkulushpiak bulutták an baawiiláhkasseet an baaláhkaweeik.” deesh an dilíiash ii díilaa ii díhch áakass dilúschim kalako ii dii bakánniawaawihmaachik. Dii baa ishkawáashxawiik.” hek. ²³Baaleetdak bas bálee bálaashe ishkawuússaalaalak ihch áxpihcheihmaachik. Heelak bakkulák bas bálee hammiséehmaachik.” haak ²⁴kalakoon hinna bacheéitcheesh hileen bilaxpáake ak kuhtaa ilúuash kuss hilíasheek. “Hinna bachéesh báleesh kulutták hawátam bálee pilakám kuleéwahcheesh ko kuuáalah.” hek. ²⁵Hileen bilaxpáakeesh chilásak hilíashiiok. “Hinna bachéesh kal is bálee pilakák bah.” huum ²⁶kuss hilíasheek. “Baam dii baachiweéwiiluk. Bilaxpáakeem ammaa kuúosh ii díaitcheelak áatche áxpihkaakuohmaachik. Heehaa ammaa kuúosh ii díaitcheessaalak baa eé shóohkakaatdahtaa kulutchíohmaachik. ²⁷Hileen bas koochíiash ak bii is bacheéitchilewiasseesh aaluúak bashóocheen dappiíáhaalah.” hek hinna bacheéitcheesh.” ²⁸Jesus koóm iichiwaák koowíiak iisalakusáa Jerusalem kuss déek.

Jesus Jerusalem kuss dáak daxxoochím baaihkammáatuuk.

²⁹Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak hinna dáalaaliio aa awaxaawím Baáchuushipitkaate huuash héelahkeen ashalakuluúom Bethphage huua dak Bethany huua dak

koosaa daáulak kalakoon Jesus akáxphawassdaaweesh dúupdak báasak ³⁰“Ashalakuluukáatam dishóocheeluash dáak daaxxaloóhtuulak kootáa báhkahpisaachiaxaapim it áakinnuuleetam koon daxtúum alákaalohmaachik. Iáxche dússhipak ihchikusshitáalak aaluúaalah. ³¹Bilaxpáakeem dii báxxak “Sáapii éek dilússhipuu?” helak “Ak eetáhile ammaa ilíiikukko kon áakinnewiak balee aaléhchek.” haalah.” hek Jesus. Kalakoon iisalakusáa déehchek. ³²Hinna íwahkootesh hileen iilápuuash deéla ashalakulúuash díiak heelolak Jesus ammaa ala shéesh xaxúa kooták. ³³Hinna chiaxaapéesh dússhipak áaahkuum ak eé kon báxxak “Sáapdialuu? Sáapii eek chiaxaapé dilússhipuu?” huum ³⁴hilíashiiok. “Ak eetáhile ammaa ilíiikukko kon áakinnewiak balee aaléhchek.” huuk. ³⁵Heem hinna chiaxaapéesh aaluúla Jesus aalíak dúuxaasak íttaashteeo áakaako áchippeek Jesus áakinnehkuuk. ³⁶Kalakoon Jesus dáalawim hileen bilaxpáakeesh íttaashteeo áakaako dústak an déewia ishóocheetaa alíiannee koon ilúxta dúusaauk. ³⁷Hinna awaxaawím Baáchuushipitkaate huuash kuhteetaa dáalawak kalakoon an bikéess daúsh kala hiitáahilim hileen ak písshelaweesh koóm baaihkammáatak baachikaalúuk. Aalammaahile ahóosh ak íkeesh koóm Akbaatatdía dáashe báaxxiak chikaalúuk ii “Ahóoh.” haak ³⁸hilíashiaattuuk.

“Bas bacheeítchikaashbioo hinné koók.

Akbaatatdía balee héelass húuhkaak baa áatchilahchek.

Baaiiwaakoochihtéesh ak kooléesh baakoon ítche kaáoh.

Akbaatatdía baa íschiisaaleeteesh dáashe báaxxiiaoh.”

³⁹Pharisees kootúum kúh baa héeleelum deéla díiak hilíashiiok. “Bacheé sheeh akdiipísshelaweesh baálilaak ammaa ala shiío kala sheehchessaáhah.” huum ⁴⁰bakálee díak “Ala koottáhile hinné koók. Hileen bilaxpáake chitchísseetuulahtaa hileen biiá koóuhtaa ammaa ala shiío sheéohmaachik.” hek.

Jesus Jerusalem kuss íkaak daásdee ii ishtamnée xapíhchek.

⁴¹Jesus koóm Jerusalem koosaa huuák awaasúualaho kuss íkaak. Kalakoon bilaxpáake ak kooléesh daásdee ii ishtamnée xapíhchek. ⁴²⁻⁴⁴hilíasheek. “Hilíssheekaateen hinna baapé al íttaalahkuuash élahkuulak baliachik. Heetaa Akbaatatdía dii héelass duúom alákaak dáalaaxtuuk. Heem hilaakée dii

íkaahchessuuk. Baapéem dalílohmaachik. Dís kootáau koóum dii áaxxeetaa binnaxchilíak dii ihch aliinneetcheohmaachik. Dii awé aaliíwiook. Dii ala koolúuash kala kootáhileen daláakuua acháappaa dii baa hámneettaahileewiook. Awaasúua xaxúa dashkaáhak baa haawíolak baáhpe bach áatche daátdeetihmaachik.” hek Jesus.

**Alachiwakáauashbaakkussahkeesh
koon Jesus baa isshíalaahik.**

⁴⁵Ko baapé Jesus déela alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée híilem koon baa iwaaiaschilak áaahkuum daaskawáak isshíalaahak déehkaak ⁴⁶kuss hilífasheek. “Baawaalaáchim Baaxpéesh an baalaátuuash ala shiíosh koók.

“Baasúua ala chiwakáau ashík.” huuk.

Heehata diiluk dáhkulussaak akbaataalé
dáasuulahkuuk.”

⁴⁷Baapatchée Jesus koóm hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koolíak baa baachimmíhkaak baa baálililak heelem akchiwakíiwacheeitchikaashi dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashi dak bacheeitchishiishiaahe dak Jesus an bitáaxiio chíilak dappeewíook. ⁴⁸Heehata bilaxpáakkootaa al iliia iikukkák isítchiiak ii daásittuum is biipchíilak dútchiwialom aliilúuleetak.

Sapéen an baatcháache Jesus ii díahche?

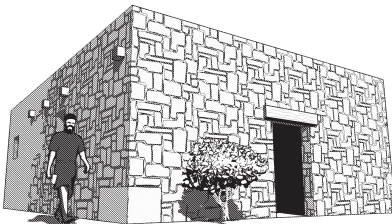
20 Baapím Jesus koóm alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koolíak bilaxpáake baachimmíhkaak kootáa baleiichiweeítche ii baa baáliliik. Kalakoon akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak baaisáate koóum duúla diíahak ²kuss hilíashiiok. “Hileén baa díalee díilaa díalaa xuh sapéen an baaxpée ii dii díahche? Balee chiwaáh.” huum ³bakálee díak hilífasheek. “Biichihkáa baa hawátkaateem bíh dii baawáxxuwiiluk. Heelak bii chiwáalah. ⁴John an baa bilihphícheesh Akbaatatdía kon díahche? Ta xuh bilaxpáake kon díahkuu?” ⁵Heem ín bach kuss iláak baa íkuchkiwiak hilíashiiok. “Sáakbaawiawuu? “Akbaatatdía kon John an baa hiléesh díahchek.” buulak hilífasheehmaachik.

“Kootdák sáapíi John an dii chiwaáush dáhkalatchessuu?”
 6Heeht. “Bilaxpáake kon John baa an día díahkuuk.” Saák
 kaka chilaák bilaxpáakak bah. 7Heem háaksee Jesus kuss
 hilíashiiok. “Bakálaa díawaawiwuum ammuúleetak. Sapéen
 díahchelak balee alaaxták.” huum. 8“Kootdák sapéen hileén ii
 bii díahche bakdák bíh dii baachiweéssuuk.”

alatshíiash dak ammaa hawasséehcheesh dak

9Kalakoon Jesus hileen bilaxpáake hinna baleiichiweém ii baa
 xíassaahcheesh chiweék. “Bacheelák is datshíia baáchuukaate ko
 awuússiak. Kalakoon bilaxpáakuulak is datshíiash hawasséehkaak
 ik iiaxúia iháass dáak koon daaché shiáhaatchewiak. 10Heelak deéla
 baáchuukaate kal óosak ala kuluttúua kal íkuxxee hiilák ishkawáashe
 hawátdak déehkaak hileen baaapáliiiosh an baaláhke kulutchíhchek.
 Heelak hileen is datshíiash ak hawasséesh hinna baa ishkawáasheesh
 dappeetáahilak baa kuleéleettaa chishshíihkuuk. 11Heelak kala
 chii ishkawáasheesh iháalak kuss déehchelelak dappeetáahilak
 baannuushíchkaassaak kúh baa kuleéleettaa chishshíihkuuk. 12Heelak
 kootáa kala chii ishkawáashe kal iiláahmiia déehchelelak úassaak kúh
 awélass shítuuk. 13Kalakoon hinna alatshíiash ak éesh hilíasheek.
 “Kala shóotbaalak kalako ii ítchik he? Balaakbacheé kuttáchim
 awáchissheesh ko déewahchewiik. Aaláa kuk chikitchéeh.” hek.
 14Heelak hileen is datshíiash ak hawasséesh hinna dáakbacheesh
 húum íkaak bat shéess iláak hilíashiiok. “Hinné dáakbachee koóm
 hinna alashíiash ko kuhchisaáihmaachim baappíolak ammaa
 baaláhke xaxúia kan bíilun beéwohmaachik.” haak 15kalakoon
 hinna dáakeesh kukaaaxpák dúttak alatshíiash koon awélass
 shítak dappiiáhuuk.” Kalakoon Jesus kuss hilíasheek. “Hinna
 alatshíiash ak éesh an bakánnia shóocheeihm diliatuu? 16Huuák
 hileen ak hawasséesh dappiiáhak hinna is datshíiash baa ihéem ko

hawasséehcheihmaachik.” hem
 hileen bilaxpáakeesh hinné
 iikukkák hilíashiiok. “Eek kuk
 baaleetiih.” huuk. 17Heeht Jesus
 iháata íkaakaasaachian baa
 báxxak hilíasheek. “Kootdák
 Baawaaláachim Baaxpéesh
 awúuan kan baalaátak
 hilíashiiosh kuk sáapahkuu? huuk.

Luke 20:17

“Ak awaasúlioom baáhpam ii díawiassuuash Akbaatatdía kuk kootáa hinna baáhpeesh ii baa hilikaáshim baatách xaxúa ak dúuxaasheesh koók.” huuk.

¹⁸Bilaxpáakeem ko baáhpeesh áakass ámnitdak axúa hawass ilússhishishihmaachik. Haak ko baáhpeesh bilaxpáakeem áakass xapdáak daxxuuxshihmaachik.”

**Caesar huuash kuseé bálee
baakakíiwishdiao baa ala kootdák**

¹⁹Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak hinna baleiichiweésh iikukkák ala kootúua ko ii iichiweém éhkaak kala kookaásheen dúttak daxchiwíoohtaa bilaxpáake chiláauk. ²⁰Heem íassiiak kalakoon bacheéom Jesus kuss déehkaak ak kalátchelitlelelaak baa iháateem sheélelak bacheeítcheesh Pilate huuash daxchíhchewiok. ²¹Hileen bachéesh Jesus chikitchéelitlelelaak kuss hilíashiiok. “Jesus baa ala koottáhileesh ko sheeláak ko ii baa baachimmílahcheitchilaam éwahkuuk. Bilaxpáake xaxúa bach kuxxáalahkaak Akbaatatdía al ilíia kuhtáakaattaa baánnilaalakuum kúh éwahkuuk. ²²““Heem balee baánnilaawilikkuuh. Kootdák dik dalásshoota?” huuk. “Romans is bacheeítchiwaakkussahkuuash Jews biiluk bálee kuss ii balee ihchi baakakíiwishdiahcheesh annawík.” dilíachi? Kootáa baa kalátchessaak Jew kootássaak.” huuk. ²³Hileen bachéesh Jesus kúawialom ehkaáhak kuss hilíasheek. ²⁴“Bálaauwateem bii íkaahkaalah. Hinné sapée axuawaalaátak sapée dáashi?” hem. “Caesar koók.” huum. ²⁵“Kootdák Caesar baa an baaláhke kukák Akbaatatdía kúh baa an baaláhke kukáalah.” hek. ²⁶Bilaxpáakeesh ishóotuuan al ilíia al iháatchiinnom aliilúuleetam chilásuua ii ilíissuuk.

**Bilaxpáake súulak píishchiisaa
Akbaatatdía kaka chiléhche?**

²⁷Sadducees kootéesh ammaa kaláttuua hawátam bilaxpáake súut píishchiisaa Akbaatatdía kaka chiléhcheesh kalátchessuuk huuk. Heem hawátuum duúla Jesus díiak chilassihchiwíak baa báxxak ²⁸hilíashiiok. “Jesus hinné balee chiweeítchiiawilikkuuh. Moses koóm baalaátbilikkuuash

hilíashéek. “Bachéem akúpe uáwishim dáakuuleettaa sheelák hinna bachéesh úakkuleelak dáakuuwishdak akúpam shéesh hileen baakáateesh ko iiwishíiakuuk.” ²⁹Bachéé ak bach akúpe iisáhpuolak héele baa isée uáwisak kalakoon dáakuuleettaa shéek huuk. ³⁰Heelelak ala kooté akúpeesh ii piishiléesh dak ³¹kalakoon ii dáawiiash úakkuleelem kúh dáakuuleettaa shíassaa sheelák ihkukoóliia ak bach akúpeesh iisáhpuoosh háaksee iixaxuatáhile hinna bíash hawátattachiia áxpuum dáakuuleettaa xaxúia súuk huuk. ³²Háaksee hinna bíash kúh shéek huuk.” ³³Kalakoon hileen Sadducees kootéesh Jesus baa báxxak “Kootdák ak shéé kaka bilaxpáakuulak hinna bíash shóokee ko uák he? Chichéhkaah ak bach akúpe iisáhpuakaasuum hinna bíash hawátattachiia áxpuuash.”

³⁴Jesus bakálee díak hilíashéek. “Hinna awé dii áakeeluulak bachéem dak bíam dak bach áxpawioolak kooták. ³⁵Heehtaa koottannák bilaxpáake ak shéesh kaka chilúulak hawátuum Baaiiwaakoochihtéesh kuss daúlak kuhtée kuk ak bach áxpaleetiihmaachik. ³⁶Akbaatatdía kaka chiléhcheesh bilaxpáakiixpawishe ko kala kootíohmaachim kal ii súuleetak. Heem Akbaatatdía ko dáakiohmaachik. ³⁷Haak bilaxpáake kaka chilúu xuh shóotdak Moses dii chiweéitchiialakuuk. Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan balapáalikulum al aláxaalaatak haawísseesh al iichiwéesh Akbaatatdía kuss iláak hilíashéek. “Abraham is Akbaatatdía dak Isaac is Akbaatatdía dak Jacob is Akbaatatdía dak it díik.” ³⁸Ak bilaxpáake kuttách ko is Akbaatatdíoom éwahkuuk. Heem bilaxpáake súuhtaa iixaxúia an bilaxpáakuua ii baa koochihtúum is Akbaatatdíoo it koók. Akbaatatdía al íkee iixaxúia it bilaxpáakuuk.” hek Jesus. ³⁹Heelak hileen baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh ham hilíashiiok. “Jesus dii ak baa baachimmíhcheitchik.” huum ⁴⁰bilaxpáake koóum Jesus alaxaxxák kan baa báxxuwiassuuk.

**Akhuuwíash Awóonmakaash David
ichíssaanee ko hamnák**

⁴¹Heem Jesus hilíashéek. “Hinné chilasshihtáalah. Sáapíi hilíashéelu? “Akhuuwíash Awóonmakaash Bacheéitchikaashe David is ílannee hawíihmaachik.”

heiluk. 42-44 Heehtaa David ichíssaanee ko hawáhtaa Axxiilaachéesh kúh koók. Ii éwahkuuash hinna David iiaxúa dáasaashit “Baxxiilaaché” heik. Kushkotáahilia David koóhtaa Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan Buuwaaxpéesh awúuan baalaátak hilíasheek.

“Akbaatatdía Baxxiilaaché kuss hilíasheek.

“Huúh. Al ámmaache asshóon balapáko sdii awáatbahchewiawaak.

Dís koochíia xaxúa díche biaxséen bulusáawalakbiawaak kalakoon koon ihch aliilúuleetak kaóhmaachik.” hek.” hek Jesus.

Díhch fassiaalah. Baleilíiaakaxpisse ak éhchekaasheesh dii iháass aaliíoh.

45 Jesus hileen akáxpawassdaaweesh kuss iláak bilaxpáake xaxúa al iikukkúuan hilíasheek. 46 “Díhch fassiaalah. Baleilíiaakaxpisse ak éhchekaasheesh dii iháass aaliíoh. Bilaxpaakikaáhuut isaasaatúua shíichiik ihkulutchikaásuut anmaáiaschiluaa koon bilaxpáake kuss “Shóotaachi?” huulak hiliachiiluk. Bilaxpaakkuluuáhi xuh alachiwakáauasheet biléluu xuh baa baa duushítcheehkuut balealawáache ii chikittúuash koon awáachihkuulak hiliachiiluk. 47 Haak kúh akbíasshe kuss batshúak kúak ko ii baa aáu dútchiiluk. Haak ihch iiláxiik chiwakáaut shíakaasshelitdelelaak bilaxpaakikaáhuut ko ii koochéiluk. Baapém baa bakálee hiilák al ihch iáxxohkuua baatcháachkaashe akúkussahkee díohmaachik.”

akbíasshim ammaa kée

21 Alachiwakáauashbaakkussa hkeesh awéelakoliche Jesus baa baachimmíhkaak baa dahíssee bálee an dúusaau bálee awuússiolak aashúua dúalelak ² akbíasshim dahím bálahishshikaate dúupkaatam

Luke 21:2

awuússeem kúh íkaak. ³Heem Jesus hilíashheek. “Baa ala kootáahile dii baachiweéwiiluk. Hinna akbíasshim dahéesh kuk ammaa kée ko hammishkaasáak hileen hawéeseesh kuk kootássuuk. ⁴Hileen ak baa kúuwisseesh kuk ammaa al akúkaaum ko awuússiok. Hinna akbíassheesh kan baa ée kuttáchim baa al akúkaaleetaht kuk xaxúa déehchek.”

**An baa chúuss déekaashe dak an
díakxawiiawioo dak kootíohmaachik.**

⁵Jesus akáxphawassdaaweesh ham hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh baáhpe dak an dáaxpisaache dak al ítchikisseesh bilaxpáake ammaa aaluúak dúusaauush dak íkaak isítchiiak ii bach áxp iichiwaúlak Jesus iikukkalaachían hilíashheek. ⁶“Eek baa alákaak dakaáu kuk baapéem hileen baáhpe an bach áatcheesh hawátkaatdahtaa ala koolé koon daátdeetiimaachik. Xaxúa éetsaak baachíihmaachik.” hek.

⁷Akáxphawassdaaweesh baa báxxak hilíashiiok. “Jesus balee baachimmíhkaawilikkuuh. Hileen baa ala kootbía shóohtannak kootbíalak balee chiweéítchiiawilikkuuh. Kan baa koosáhtalak ii baa xíassee sáapak he?” huum ⁸bakálaa díak hilíashheek. “Díhch íassiaalah. Aaláa bilaxpáakeem baa iháateem dii chiwaúlak dáhkalatchelolak ii dii kúao. Bilaxpáake ahóom ak biilítdelelaak dii díak hilíashheehmaachik. “Akhuuwíash Alóonnakaaush bíik.” haak “Al íkuxxeesh kala hiitáahilik.” heohmaachik. Hilíatuulak akáxphawassdaawe átdessaalah.

⁹“Haak kúh bat bachíookoolak baa bach ílapeeak bat chilappíookoolak díikukkuulak dúhpupeelessaalah. Hileen kuk kala shóotdahtaa koochiik kootíohmaachik. Heeht baapiiháake it huusséek.” ¹⁰Kalakoon kuss hilíashheek. “Bilaxpáakshiishiaahe bachiichúulaak hinna awé áakeen bacheéíttaheesh kúh bat bachíaohmaachik. ¹¹Shóohcheleht baatát baalúuak awé xatáak bilaxpáake ahkaásheem ammaa duusúuleetak alíisak baa anneéowisak sáhiohmaachik. Báakukko ammaa ala kooléesh iháatum bilaxpáake baailíshixachiiohmaachik.

¹²⁻¹⁹“Heehtaa it hilíatassaa bilaxpáake dii dúttak dii díakxawiiak dáksee dak dakúpe dak díis bilaxpáakuua

dak díilapaatuua dak koóulahtaa dii chilaschíssaa dii kéehmaachik. Alachiwakáauashbacheeitche ishóoche dii aaliíak anmaalaxtúuashe dii ishkawúusseehmaachik. Jews kootássaak ak baa kalátcheleete is bacheeíttuua dak is bacheeítchikaasuaa dak kúh ishóoche dii aaliíohmaachik. Baa biipé baláshe dalásaasak bii píisshe daléesh ko ii kootíihmaachik. Kalako ii koottannák baleiichiweeítcheesh dak bii ala kootéesh dak ko ii díichiweelohmaachik. Hilíatko dalásuua díak koottannák an díhchi diláalakdiilush daache ii díhchi baailíshessaalah. Biiléen bale ilfia al ítcheesh dak ammaa dáassihche an baatcháacheesh balákuum ak diiichúuleesh kúh dii aashtátbioolaht dii aliilúuleetiohmaachik. Baa biipé bíim bilaxpáake shóoleeht dii dúupiaohmaachik. Haak dii héluuan kúh hám dapeéohmaachik. Heehaa dalásatchutdaak dakaáulak Akbaatatdía dii kulustalákuohmaachim an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtíohmaachik. Dísshíia hawátkaatdahtaa xapíilaassalohmaachik.” hek.

Jesus Jerusalem an baa haammía ii iichiweék.

20 “Jerusalem kuk shóon akíssatdee kuss duúak kal áaxxee déewiolak alákuulak hinna awaasúualahoosh kan baa haawéewioom baan koóxiilichissaaiahmaachim élahchelohmaachik. 21 Heelak awé Judea ak koon bilaxpáakeesh shichanmishé kuss kalúulak koók. Haak Jerusalem ak kooléesh dakkaták dáak ak ashhéleelasseesh kúh kuss déessaalah. 22 Ko baapéesh baapbaatcháachiihmaachik. Akbaatatdía an baa bakánniawíash koók. Kalako ii kushko Akbaatatdía al ilíash an baalaátuuash koóm kuhtaa kootíohmaachik. 23 Ko baapéesh bíoom ak éelisaash dak dáakuua it ak áatchiihkuuash dak tak baa baatcheeshdíailuwík. Heelak awé áake bilaxpáake ak kooléesh baa baatcháachim chúuss déehmaachik. Akbaatatdía Jews kooté ilissáache ii xaxúa baa chúuss déehcheihmaachik. 24 Akíssatdee koóm bilaxpáake ahóom dapeéohmaachik. Haak hám dáacheehkaak awé shíishiaahe kuss aaléehmaachik. Jews kootásseesh Jerusalem alashchíshitaak is bilaxpáake isdáattuu aa baapéem an baatcháatuua haamnák an baa hámneete dííohmaachik.”

Bilaxpáakdaakbacheesh chissáak kala chii húuihmaachik.

²⁵“Haak áxxaashe dak bilítaachiia dak ihké dak an baalúshkuo alákuulak ii baa xíassaaishmaachik. Awé áake kúh bilaxpáakkootaa dúhpupeeak baailíssak baa ala kootalaaxtiohmaachik. Biliséé shilashoolák binnaxxiché báakkaashiohmaachik. ²⁶Heem bilaxpáake dúhpupeeo ii awaílichiohmaachik. Awé kootáa sáapbiachicheek. Báakukko baa ala kooléesh ala xatáau iháatiohmaachik. ²⁷Koottannák Bilaxpáakdaakbacheesh báakukkoko ahpaxbaatcháachim koon huulák an baaxpée dak alasaashiiwaaxpeesh dak kal íkaaohmaachik. ²⁸Hileen baa baatcháatum kootiohmaacheesh kala kootéelak díluuak awáss kaláassaak báakuss íkaak kan baalíhkammaataalah. An dii kulustúua kala hiitáhilik.”

Jesus balapáale áape ii baa xíassaaichkek.

²⁹Heelak Jesus hinna baleiichiweé ii baa xíassaaikaak hilísheek. “Balapáale al apáaluua dasshihtáalah. ³⁰Baláape kal asáak apáaluut bíawakshe kan biítaahiluum elahkaáhiiluk. ³¹Kúh hileen baa ala kootbíash kootdáalioolak Akbaatatdía an bacheeítchikaasheesh kala hiitáhile élahchelohmaachik. ³²Hinné dii baachiweéwiiluk. Ala koottáhile koók. Jews bilaxpáake ham it sheessáau hileen baa ala kootbíash ii biichiweésh xaxúa kootíohmaachik. ³³Hinna awáxe dak hinna awé dak kuk ii baa koochihtássaaohmaachik. Heehata an balíia koottáahilik ii baa koochihtúum ala kulusshíleetak.”

Díhch íassaalaalakaaulak koók.

³⁴Díhch íassiaalah. Aaláa ammaa ítchikissilahche ko ii díalaawialuu xuh dii káaxuhtuu xuh an dii bilaxpáakuua an baalúukaashduua xaxúa ii díhchi baashitchilúua aa al akúkaa húuleettaa kalakoon ko baapé hiilák kan díhch áakdaliissaloh. ³⁵Ko baapé hiilák awé áake bilaxpáakkootaa áakasheehmaachik. ³⁶Díhch íassiaak díhch áakdiiak Akbaatatdía kuss chiwakáakaalah. Heelak dalásatchutdak hileen baa baatcháachkaasheesh dak baa ditchiláachkaasheesh dak ítche dáakkatak Bilaxpáakdaakbacheesh ishóoche dalílohmaachik.”

³⁷Heem Jesus baaptatchée alachiwakáauashbaakkussahkeesh koon baa baachimmíhkaak óotchiat dáak awaxaawím dáasaasak Baáchuushpitkaate huuash ko koon daachík. ³⁸Chilaákkussaakaatat bilaxpáake kuss duúak alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéeleen ilíilak ko iikukkuwíailuk.

Baa kulushpiák Jesus dappeewíook.

22 Hinna baasaxphilúum Baapbaaxawuapáachuaa huuash al íkuxxee kala hiitáahilik. Hileen baapéesh kúh an dáasaasuaa Baapanmaaáatchelee huuk. ²Koottaléesh Jesus ak písshe dée chíá ahkaáshdak aaláa baam díahmaachim akchiwakíiwacheeittaahesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak chiláauhtaa kootáa baa kulushpiák Jesus dappeéhchewiook.

³Kalakoon Chíisbishe koóm húula bacheé iiaxpíluupeesh hawátam Judas Iscariot huua axúa dahpík. ⁴Kalakoon hinna Judas déela akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak alachiwakáauashbaakkussahkeesh akíassee is bacheeíttaatuua dak áxpak iláak Jesus baa kulushpiák ii baa íaschinmiak. ⁵Ísítchiiak bach áxp iláak bach ilíikalattaak kalakoon bálaa kuuwíoom chiwaáuk. ⁶Judas “Kooták.” haak Jesus íassiiak shóotaak íluttatdak koon íluss keelák hiliachik.

Jesus ammaa duushé ii háakeesh duushík.

⁷Baapbaaxawuapáachuaa al íkuxxee koottalát iisaxpúatahchewishkalaakeet Akbaatatdía kuúiluk. ⁸Jesus koóm Petersh dak John dak kuss hilíasheek. “Dáak baa buushbíáwuush balee baa ákkuuwiiawilikkuuak Baapanmaaáatchelee baawihkammáatbiawuuk.” hem ⁹báxxak hilíashiiok. “Shóohteen balee baa ákkuuweelahchewialaa?” huum ¹⁰bakálee díak hilíasheek. “Ashhéelass dáak daaxxaloóhtuulak bacheém baatúukam óoshitcheesh ii íisak kulaák dii díohmaachik. Heelak písshe daláaulak awaasúum dii aaliíak biléelihmaachik. ¹¹Hinna awaasúuash ak eé kuss hilíashiaalah. “Ak balee baáliliish dii balee baa báxxuhchek. Dáasuushkawuua hawátem koon akbiiáxphawassdaaweesh Baapanmaaáatchelee awáxpak baawihkammáatbiaweesh shóo?” haalah. ¹²Hinna ak éesh dii aawiléelak ashbáakko

dii aahiiák aasúishkawuum isáak baa ákkuuwitaahilim dii íkaahcheohmaachik. Heelak koon bale ammaa duushé baa ákkuuwiiialah.” hek Jesus. ¹³Petersh dak John dak deéla awaasúualahoosh daxxoótdom Jesus ammaa ala chiwéesh kuhtáakaattaa kootúuk. Heem hinna bale ammaa duushé dak kan baatách ákkuuwiiok.

¹⁴Heem kan baa duusúua al íkuxxee kala híim Jesus dak bacheeiiaxpíluupeesh dak baaiihulishoopéesh koon pátchilaa xapák baa duusúuk. ¹⁵Jesus áxpeesh kuss hilíasheek. “It bihchi baawilíshewaassaa balasalakooté hinna Baapanmaaáatcheleesh hiilák biiwaachíssaak dii awáxpak baa buushbíáwaak. ¹⁶Hinné dii baachiweéwiiluk. Akbaatatdía an baa hawasséesh koon Baapanmaaáatcheleetcheesh díoolak hilaa kala chii baa buusák baawihkammáatbihmaachik.” ¹⁷Heelak Jesus iiwilisshíio dúttak aák chiwakáak koowíiak hilíasheek. “Hinna baaté dúttak díixaxua bach áxpak isshiiáalah.” hek. ¹⁸Baam dii baachiweéwiiluk. Hinna baáchuuwilaxxee kak ishbiíssee aa baapéem hinna awé áakeen Akbaatatdía an baa hawasséewiash húuihmaachik.” hek Jesus. ¹⁹Kalakoon Jesus baaxawuám dúttak aák chiwakáak koowíiak dúusheetak akáxpawassdaaweesh dúmmatak kuss hilíasheek. “Hinné baxúa koóm battaawalákuuk. Hiliataáhaahkak ii bii chichéhkaalah.” ²⁰Hinna baa duusúua koowíiosh kalakoon hinna baatiiwilisshíiom dúttak hilíasheek. “Hinné awuuá páaxxalakuuash Akbaatatdía íisko ammaa íkuchkitcheesh annaachíssache bas íile ii baa xíassaawahcheesh koók. ²¹Hilaakée hinna ak bii iháass keewiash isché hinna baaiihulishoopéesh áakeen basché bakúteelak. ²²Akbaatatdía ammaa íkuchkeesh koóm Bilaxpáakdaakbacheesh baa chúuss déekaashiihmaachik. Heehtaa eek bacheém ak iháass keewíash tak baa baatcheeshdíaiwík.” ²³Heem hileen bacheéosh íin bat shéess bat baa báxxuuk. “Balee héeleen shóokee kon koochéewialak alákaa?” huuk.

An baatcháache ii bach aashtátuuk

²⁴Hileen bacheé iixpíluupeesh koóm íin bat shéesh bach aashtátak “Balee héele shóokee ko baatcháachkaashdak alákaa?” huuk. ²⁵Jesus koóm

hileen áxpeesh kuss hilíasheek. “Jews kootássee bacheeítchikaasaahuuash is bilaxpáakuua xalússhikkaak hawassíak ihchi báaxxiiook. Haak hileen bacheeítcheesh bilaxpáake baa an díahchewioosh ko áachiahak díahkaak al ihchi dáasaashihkuua “Akbiikkuxshé” huuk. ²⁶Heehtaa diiluk hilíatdaassuulak koók. Baaleettaa dii héeluuan ak baatcháachkaasheesh koóm cheéshdaak baa iakáateesh ala kooté koótdelak kala koók. Haak bacheeítche koóm baa ishkawáasheesh ala kooté koótdelak kala koók. ²⁷Heelak shóokee ko baatchaatée? Baaiihulishoopé ak kuss awáatak baa duushbíash koó xuh baa ishkawáashim ak baa eekúuash koó? Heehtaa dii héeluuan bii baa ishkawáashik.

²⁸Baa al ahchúuss baalée díixaxua bii alíhchish dakálaassuum ²⁹Biilápxe ammaa bihkukó al ii bii bacheeítchikaashihcheesh ala kooté díiluh ii íkuxxache dii bacheeítchikaashbahchewohmaac hik. ³⁰Heem bii bacheeítchikaashdak bii aláxpak baa dilúshamnaatdohmaachik. Díiluh bii aláxpak bacheeítchikaashdaak ámnaatak ashanmaléaxxiia axpíluupuum Israel kooléesh díiluan baa dáhchilasshihtalakdohmaachik.”

Peter hinna óotchia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.

³¹Jesus koóm Petersh kuss hilíasheek. “Simon bii díikukkuh. Chíisbishe koóm Akbaatatdía báxxak dii chilassihchiwíoom baa chúuss daléelohmaachik. ³²Heehtaa bahchiwakáawalakuk Simon. Ii koótbee an bii dáhkalatche díhkualassaalak baliachik. Haak shóon bíss dáhchisshiilak dakúpeesh kuxsakuúh. Heelak an baa kaláttuua kúh baatchaatéeoh.” hem ³³Jesus kuss hilíasheek. “Jesus kan bihch ákkuummaak dii awáxpak baaléewiik. Bii daxtúu xuh bii dappiíolaht dii awíhchish baakaláassaawihmaachik.” hem ³⁴hilíasheek. “Peter baam dii baachiweéwiik. Hinna óotchia baashchíilisdakaakbule it dichíssaa dáahmíiaataahilia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.”

Baa kaláttaak díhch ákkuuwiiak díhch áakdiiaalah

³⁵Kalakoon Jesus koóm hileen áxpeesh báxxak “Dii déewahkuuash “Bálee dak disáhpuaa dak díss baaíssuaa dak kuleéssaa dáalah.” beesh ammaa dakúuwuwishi?” hem.

“Baaleetak.” huuk. ³⁶Heem Jesus kuss hilíásheek. “Heehtaa hilaakée bálee dak dís baaíssuaa dak kuláalah. Haak dís bilissheechúttatuuleetdak hawáteem dútchiwialah diíttaashteesattuuaa ii bakálee déelahkaak dilúttuulaht. ³⁷Baam dii baachiweéwiiluk. Baawaalaáche Baaxpéesh awúuan baalaátak hilíashiiok.

“Ak baa kxawíihileesh ko kala kootáhchek.” huuk. Saskáat al ii bii an baalaátuuash kuhtaa kootíihmaachik.” ³⁸Hileen áxpeesh Jesus kuss hilíashiiok. “Jesus hinné íkaah. Hileen bilissheechúttache dúupkaashim bahkulaáuk.” Heem hilíásheek Jesus. “Kal ítchik.” hek.

Awaxaawím Baáchuushipitkaate huuash koon Jesus chiwakíik.

³⁹Kalakoon Jesus asaalák déem hinna awaxaawím Baáchuushipitkaate huuash íischiisaa kuss dáalahkoosh hileen akáxpawassdaaweesh íluttach áxpak daáuk. ⁴⁰Heelak deéla al iisshiío diíolak Jesus hileen áxpeesh kuss hilíásheek. “Chiwakáalah. Koótduulak ii díhchi daásbaahaamnaak baa al iháatdialaassaaloh. Baa ala koótdialaawialuuhtaa daachéeta annuuleetéek.” haak ⁴¹Jesus axxaáhak kalakoon ishúushpattak chiwakáak ⁴²hilíásheek. “Axéekaata hinna baa bashóocheeleesh hinna baatiiwilisshiíom awúuan baam ishíalal ishbiilák ko kala kooták. Bii ímmilihkaawakuh. Heehtaa dalásalakoooteesh ko bassáak. Bik baaleetak.” ⁴³Bilaxpáakiaxpawishim húula Jesus hiiák íkaakuuk. ⁴⁴Ihch aleekaásssheihmaachim éhchem kalakoon kannaa chiwakíia baatcháatchek. Heem táwasaalim baatcháatak kúmamaam is íile koon xaxxeáahnak ko kala kooták. ⁴⁵Jesus chiwakíia koowéem iluuák déela akáxpawassdaaweesh kuss chisshíilem daáxawaau apásshiiom ii hiláwak kaáum ⁴⁶xachíiak kuss hilíásheek. “Sáapii diháwak dakaáú? Chilaák chiwakáalah. Koótduulak ii díhchi daásbaahaamnaak baa al iháatdialaassaaloh.”

Jesus dúttak daxchíhkuuash

⁴⁷Jesus koóm it iláalatchilem héelapko bacheé ahúm duúom bacheé iiaxpíluupeesh hawátam Judas huuash bassáannaak húula Jesus hiiák óhchikaapak iisalaxéen iispáhchiwiak. ⁴⁸Heehtaa Jesus kuss hilíásheek. “Judas

Bilaxpáakdaakbacheesh díispahtak kootáa ii baa alíashinmialaa?” ⁴⁹Heelak hileen áxpeesh koóum kuhtaa iluuák Jesus daxchiwóom ehkaáhak kuss hilíashiok. “Jesus bas bilissheechúttatuuu bulutták ii balasshéewiilu?” ⁵⁰Kookaásheen áxpeesh hawátam is bilissheechúttache dústak binnasshiák akchiwakíwaakkussahkeesh ishkawáashe ahpachúa ilapáko kukeé pashkúak dúaleehchek. ⁵¹Heem Jesus kon shiiák “Kala koowaáhiiaalah.” haak hinna bacheesh ahpé dússhihtak oochiahkaáhik. ⁵²Heem Jesus hileen akchiwakíwacheeitchikaasheesh dak baaisáateesh dak alachiwakáauashbaakkussahkeesh akíasse is bacheeíttaatuua dak ak kúnnaa duúosh kuss hilíasheek. “Kúmnaam bii ak baa is biláalahpatdak baa kxawíikaashbaawiawaalak bilissheechúttache dak balapalúppee dak dáhkulaak bii dáhkunnaa daluúok. ⁵³Baaptatchée alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon bach awákaawahkuum bii dilútchissaak bii dáaxchissuuk buh. Heehata hinna baapé al íkuxxaalahkuua ala chihpashé koon Chíisbishe an bacheeítche koóm hilaakée dii áxpak duúok.”

Petersh baailísshe ii Jesus alaaxtaátdelek.

⁵⁴⁻⁵⁵Kalakoon hileen akíssatdeesh Jesus dúttak áale daxták aalaáuk. Heem Petersh bitéetiiak píisshe déek. Akchiwakíwaakkussahke aasúua diiaáhak aawiléluuk. Kalakoon iiluk aasúua asaálak awéelass dáak ko koon biláaaaptak kuhtaa awáataahak kaáum Petersh ihéelittaa déela áxp awáachik. ⁵⁶Baa ishkawáashbiakalishtam húula Petersh biláalaaskeen awáachim íkaak koosáhtiiak hilíasheek. “Eek bacheé áxpeesh ko hawák.” hek. ⁵⁷Petersh baa chiweewaxúak kuss hilíasheek. “Baaleetak eek bacheeichkáate sapéelak baalaaxták.” hek. ⁵⁸Kala chii shíikaashissaa bilaxpáakihaam kúh Petersh íkaak kuss hilíasheek. “Díh píisshe dáalawik buh.” hem “Ala hiláa baaleetak bii hawássaak.” hek. ⁵⁹Aaleéla shiataahiléem kala chii bacheém húula kúh hilíasheek. “Koolíash hinna bacheeichkáate Galilee kukaa húum akáxpawassdaawe ko hawám éwahchetaahilik.” hek. ⁶⁰Petersh aliaxáhak kala chii baa chiweewaxúak kuss hilíasheek. “Ala hiláa baa ii diláau sáapdahkuulak baalaaxtatáahilik.” haak iláalatchilem kootáa

baashchíilisdakaakbulam dichím iikukkúk. ⁶¹Baxxiilaatúuash koóm iikussáak Petersh tátche ishtéen íkaam kalakoon Petersh Jesus ammaa ala kuss shéesh chichéhchek. “Hinna óotchia baashchíilisdakaakbule it dichíssaa dáahmíiaataahilia bii alíhchish dakálaak bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.” ⁶²Kalakoon Petersh daásxawíia ii asaalák akukkóon dáak íwi ii ihchi shéehilik.

Jesus ilikkákkaahilak dappeetáahiluuk.

⁶³Hileen bacheéom ak Jesus íasseesh koóm báahtuua ii shéehilik dappeetáahiluuk. ⁶⁴Jesus ishtéetaa daxták kalakoon hilífasheek. “Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche diilák sapéen dii dítdák balee chiwaáh.” haak ⁶⁵kootáa kuss ílíkxawíikaassuuk.

Jesus anmaailáaush ishóocheess aaláaush

⁶⁶Ko chilaákkussaakaateesh baaisáatum akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baleilíiaakaxpísee ak éhchekaasheesh dak koóush anmaailáaush ak achéesh bat díiak Jesus óohkaak ihch ishóotuan iluúhkaak ⁶⁷kuss hilífashiiook. “Akhuuwíash Awóonmakaaush diilák balee chiwaáh.” huum Jesus kúh kuss hilífasheek. “Dii baachiwaúlak kootáa bii dáhkalatchessaalohmaatak ⁶⁸baa dii baawáxxuulak bii dachíweessaalohmaachik. ⁶⁹Hilaakée kalakoon akússee Bilaxpáakdaakbacheesh Akbaatatdía baa baatcháachkaasheesh kóosh ilapáko koon awáacheesh kal ii baa koochihtíhimaachik.” ⁷⁰Hileen bachéesh iixaxúa báxxuuk. “Kootdák Akbaatatdía dáakbachee díi?” huum hilífasheek. “Ala sheelúua kooták.” hem ⁷¹hilífashiiook. “Kal ii ihée ammaa sheewúleetak. Díixaxua al ílíia kan díikukkuuk. Bíilaataahilia íia koon iikuschím biikukkúk.”

Jesus Pilate ishóocheen iluúhkuuk.

23 Kalakoon hileen akbaailíash iixaxúa koóm iluuák Jesus dúttak aaleéla akbaaxalússhihchem Pilate huuash ishóoche aaliíok. ²Hileen bilaxpáakeesh “Jesus baa iháatdiak.” haak baa aaliíkaasak hilífashiiook. “Hinna bacheeichkáate koóm bas bilaxpáakuua baa bach ílapehkaak bacheeitchiwaakkussahkeesh kusseé an baa

kak íwíshdío iichúlek. Bíluss hilíásheek. “Akhuuwíash Alóonnakaash bík.” hek. Bacheeítchikaashim koólek bah.” huuk. ³Pilate Jesus báxxak “Jews is bacheeítchikaasuaa díi?” hem bakálee díak “Díilaa sheeláak.” hek. ⁴Pilate hileen akchiwakíiwacheeítchikaashe dak bilaxpáake ak kooléesh dak kuss iláak “Hinna bacheé baa al iháatdialeetak ii baaxchíwiiish daatdeetak.” hem ⁵hilíashiik ilúuok. “Jesus húula awám Galilee huuash kukaa baa baachimmíhkaak baa baáliliia aák doósaalawe aa kala hilihtée hiiák Judea bilaxpáake xaxúa an baa baachimmíhche ii daaskawíkaassaak ii baa bach ílapeekaassheik.” huuk.

⁶Pilate iikukkalaachían. “Hinna bacheé Galilee ko kukaa húu?” hek. ⁷Awé Galilee kuhtée Herod ak baa xalússhikhaak ak baa hawasséesh koottaléesh Jerusalem koolák. Heem Galilee kukaa Jesus húuash Pilate chiwaáulak Pilate Jesus Herod kuss déehchek.

Jesus Herod ishóocheen iluúhkuuk.

⁸Kalakoon Herod Jesus íkaak daásitchik. Kushkotáahilia íkaaisshik. Jesus ammaa an día baatcháacheesh iikukkalahkúm “Kala hám awákaawihmaachik.” hiliatak daachík. ⁹Heem baaík báxxo ii shéehinnem Jesus ilíissaa bakánniassaak. ¹⁰Hinna íwahkoosheesh héelapko hileen akchiwakíiwacheeítchikaasheesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak koon iluuák kuss ilíikxawiikaassaak kuss báannaatak baa aaliíok. ¹¹Kalakoon Herod dak is akíssatdee dak Jesus baa hámneetaachihkaak ilikkákkaahilak kalakoon bale isaasaachím baalahkáppikishim dúttak Jesus íahkaak kalakoon Pilate kuss aachissáauk. ¹²(Ko baapéesh kalakoon Herod dak Pilate dak bach iilápaattuuk. Íschiiseesh kuk bach is kootáauk.)

Jesus kuss baa iláak dapeéhchewiook.

¹³Pilate hileen akchiwakíiwacheeítchikaasheesh dak bacheeítchishiishiaahe dak bilaxpáake dak iláak bach aahiiák ¹⁴kuss hilíásheek. “Hinna bacheé aalaluúla bashóoche aalaliíak “Baa bach ílapeehkaak ak baa kxawíiak.” duum dishóotuan baa bahchiwáxxak bahchilasshihchikaáshim hileen ammaa aalaliíosh kootássuuk. ¹⁵Herod kuss

aaléewahchem kúh hinna bacheé ammaa iháatdialeetuum éhkaak bíss chishíihchek. Hinnéem kal alákuuk. Baa al iháatdialeetam ii baappeéwiiilush daatdeetak.

¹⁶Hinna íwahkootesh kalako ii hilaakée hinna Jesus datchúshbahkaak hilaa kan déewahchewiik.” hek. ¹⁷(Hileen Baapbaaxawuapáachuua huuash koottalát héelapko kal an díoo Pilate bacheéet anmaalaxtúuashe ishkawúualeesh hawáteet dússhipak déehcheik.)

¹⁸Heelem iixaxúa koowáte hiisáa iláak hilíashiik.

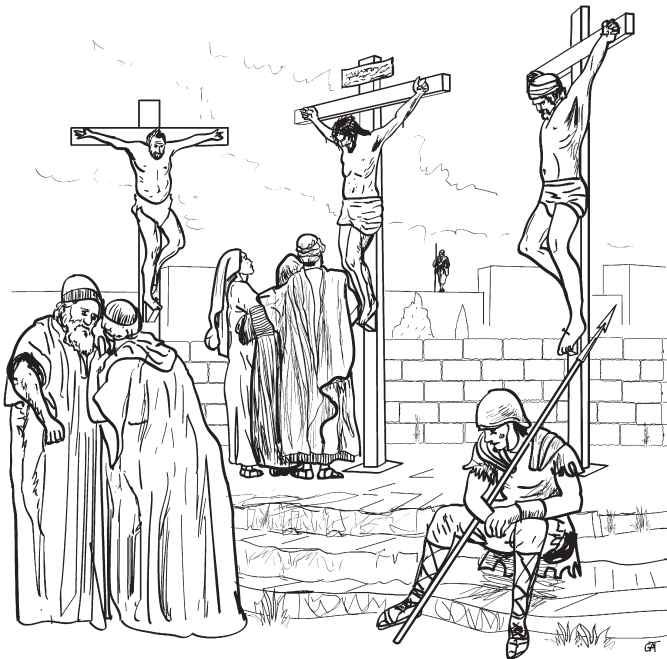
“Baaleetak. Eek bacheeichkáate kuk dappeéhkaah. Barabbas huaa ko annaachíssachihkaak déehkaah.” ¹⁹(Hinna Barabbas Jerusalem ashhéelen Romans ak bachíak baawishkaásheesh héeleelam kootáa bilitchilappeém ko ii anmaalaxtúuashe ishkawuússiik.) ²⁰Pilate Jesus dússhipak déehchewia ii kala chii hileen bilaxpáakeesh kuss ilíik. ²¹Heehtaa hileen bilaxpáakeesh hiisáa iláaaattak “Baawatbakáleem kussiik ii dappiíáh.” haak ilúuok. ²²Pilate hileen bilaxpáakeesh kal ii dáahmiiaa kuss ilíik. “Tak dilúukaasuúwík. Hinna bacheé baa iháatdialeetam ii baappeéwiiilush daatdeetak. Heem datchúshbahkaak hilaa bulushíibiik.” helem ²³iikukkuwíassaa dappeéhchewiioo kalako iláak ilúukaasak koowéessaataahiluua ²⁴háakseesh Pilate ammaa ala shííosh díawiak. ²⁵Barabbas Romans ak bachíak bilitchilappéesh ii anmaalaxtúuashe ishkawuússiohtaa bilaxpáakeesh chikúum Pilate déehkaak kalakoon Jesus kuk an dappeewiioo díahchek.

Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasúuk.

²⁶Jesus dúttak kan dappeewiik aalaúlak kalakoon hinna bacheém Simon huuash awaasúualahum Cyrene huuash ko kukaa huuák húula ashhéelass daxxoótdem dutchitaahiláak baawatbakáleesh chíhkaak Jesus píisshe déehkuuk. ²⁷Bilaxpáakee iahúum píisshe daáum bíá ak héelele íwaalaaliik. ²⁸Jesus iikussáak kuss hilíasheek. “Bíá ilusheen Jerusalem ak hileeléesh bii díiwaawakussaaláh. Díinnaxuoo dak daláakuua dak ko díiwaakuuaaláh. ²⁹Baapéem dishóocheelak daliíolak hilíasheelaalohmaachik. “Bíá dáakdeetak ak baakáataatchiihcheleeteesh ak daásitcheesh koóuk.” daalohmaachik. ³⁰Heelak hileen bilaxpáakeesh awaxaawé bakáak “Balee áakass xápdaalah.”

haak shiché kúh bakáak “Balee íaxuak balee aaxuawilikkuúh.” heohmaachik. ³¹Hileen bacheéom bilaxpáakbaatatcheem dúttak bii ala kootúua kootúulak bilaxpáakuum baatahtëesh Akbaatatdía kuss ak baa kxawíihileesh kuk kannaa dútchikxawiikaassheihmaachik.” hek Jesus.

³²Akíssatdeesh koóum bacheé iilápuum kuk akbaaatalúum kúh dappeewíak Jesus áappaa aalaáuk. ³³Duúla hinna ala koolám an dáasaasuaa Bilissheeaashúuchichee huuash aalióm hileen akíssatdeesh Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasúuk. Akbaaatalé iilápuum áttattaa kúh baawatbakálee kussióm hawáte ilapáko koolák hawáte iláhchisko kúh koolák. ³⁴Jesus chiwakáak “Axéekaataa hileen bilaxpáakeesh ammaa hilúua alaaxtúum ko ii kootúuk. Kalaaxtakuúh.” hek. Kalakoon akíssatdeesh Jesus baaaxúassee ii bach áxpilak ihkummátuuk. ³⁵Bilaxpáake ahúm kuhtaa kaák Jesus íkaakaauk. Jews is bacheeíttaahuuash kúh koolíak Jesus hilfashiaattuuk. “Kootáa bilaxpáake kuk kulustakuuák ilfhchem hilaakée Akhuuwíash

Awóonmakaash koolák Akbaatdía chilakappák balee héelass húuhchelak ihchi kuluschiwíalal kootíihmaachik.” huuk.

³⁶Akíssatdee duúla Jesus kúh dífak baáchuuwilaxxeem ishám kuuák ishíihchewioosh ii ilikkákkaahilak ³⁷hilíashiiok. “Jews is bacheeítchikaasuua diilák kootdák kan díhchi kuluschíh.” huuk. ³⁸Ii íwahkooshiiosh Jesus isshéelanmishe aakaachiisáa koon baalaátak “JEWS IS BACHEEÍTCHIKAASUUA HINNÉ KOÓK.” huuk.

³⁹Hileen akbaaataaléesh hawáte kúh Jesus bakúteeleesh kuss ilíihaataattaak ilikkákkaahilik. “Akbaatatdía kon dii húuhchelak dii baaxpaakaáshdak kootdák sáapii díhchi dáhkulustak bíluh balee dáhkuluschissaa?” hek.

⁴⁰Hinna hawáte baa hilíkalatchessaak hilíashiek. “Kan dáshbialaak dáalichihilak it Akbaatatdía dachíliissaa? Biiláwiit shóotdahtaa an baasúua hawátíihmaachik. ⁴¹Biiluk biilápta hinna an balee díoo baa ala kooták. Hinna bacheé ii dappeéilush daatdeetak. Baa ala kxawíilialeettaahilik.”

⁴²Kalakoon hinna bachéesh Jesus kuss hilíashiek. “Jesus dii bacheeítchikaashdak bii chichéhkaawakuh.” hek. ⁴³Jesus hinna bachéesh kuss iláak hilíashiek. “Hinna baapé kala kootáhileen Baaiiwaakoochihtéesh koon bii aláxpak dii koolíihmaachik.” hek.

Jesus ilíaha haawík.

⁴⁴⁻⁴⁵Kuá kuhtaaliché kalakoon al akúkaa húuleettaa áxxaashe ala sáashiia haawím áaxxee kootáa chihpashé aa baleanníile dáawilichik. Hinna íwahkoooteesh awaasúualahoon alachiwakáauashbaakkussahkeesh ishkawúuan bikkaasapíia satták isáakaashim koolíiosh báakukkoko ilúuxeeche aa awáko hiiák dúuppee déek.

⁴⁶Kalakoon Jesus hiisáa iláak hilíashiek. “Axéekaataa hinna an bii bilaxpáakeesh baláaxe kan balíhkukuk.” haak kalakoon ilíaha haawaáhik. ⁴⁷Hinna akíssatdeewacheeitcheesh koóm Akbaatatdía baa hilé baatcháachim daasáxtak dáashe báaxxiak hilíashiek. “Koolíash hinna bacheé baa tátchikaatak baa kxawíihinneetak.” hek. ⁴⁸Bilaxpáake ahúm kuhtaa kaák Jesus an dútchikxawiiio íkuuash iiluk hilaa daásxawaak ii ihchi dusshúua diták kan daákaauk. ⁴⁹Hileen bilaxpáake héeleen Jesus ak éhcheesh iixaxúa dak bíoom

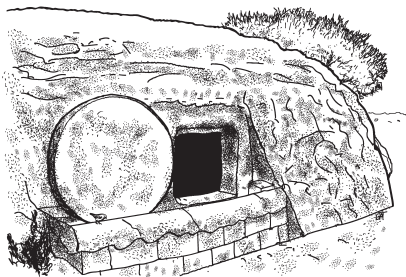
Galilee kukaa ak piisshe húuash koóum akshiahtéelittaa iluuák baa íassiaak kaáuk.

Jesus dúusaauk.

⁵⁰⁻⁵⁴Baapchikittúuash it hiissáa ko baáhko Jews kooté baa ákkuuweiluash koók. Haak it biliwaxpissáak. Heem bacheém dáashe Joseph huum baa táchikaatak baa annawíak Judea koon ashalakuluúm Arimathea huuash kukaa húuk. Akbaatatdía an bacheeítchikaashbiash an baa hawasséewiash ko iwaachíssaak óolik. Akbaailíia hawátam hinna ammaa íkuchkak Jesus an díakxawiiawioosh baa hilíkalatchessaak. Déela Pilate hiiák Jesus axúa kaalm Pilate kuúhchem Joseph déela dúxpak bikkaasapíichiakaatam ápaaliak aaleéla íschiisaa baáhpe datchípak hupíiak anmaalúusaum díoosh ko koon dúusaauk. Íschiisee koon it baa dúusauleetak. ⁵⁵Mary Magdalene huaa dak Joanna huaa dak James isahké Mary huaa dak bíia iháaum áxpak ak Galilee kukaa duúosh koóum Joseph piisshe dáak Ischawúuan Dakkaasúua axúa an dúushiia íkuuk. ⁵⁶Kalakoon hileen bíash deéla iwaapáachisuaa dak tasshikáate dak dúttak ákkuuwiiak Jesus axúa ii díawiook. Kalakoon baapchikittúuash koók. Heem bale baa íkuchkeesh ko baapé chikittaák baa hilíssaak ihchissúuk.

Ischawúuan Dakkaasuaa kaka bilaxpáakak.

24 Baapbaaliinneeté chilaákkussaakaattaa hileen bíash iwaapáachisuaa dak tasshikáate dak bach íhkashioosh kulaák Ischawúuan Dakkaasuaa annúsaauh

Luke 24:2

kuss dáauk. ²Deéla kuhtée díllok baáhpam anmiléeluua íssachioosh páttachiahkaak bitáaxiioom ³kootáa duúla biléennom Baxxiilaatúuash Jesus axúa koolássaak. ⁴Heelak it baa dassihchiwíalom al akúkaa húuleettaa bacheé iilápkaasuum baaaxúasseo táachiiatak

kúmmaam kalíhchiia ko kala kootéetuum bakúteen iluuáhak kaáuk. ⁵Hileen bíash dúhpupéoo ii ishúushpattak aashúoo awaxáahiiok. Hileen bachéesh kuss hilíashiiok. “Sáapii hinna ak shéessee bilisshee héele dáhchichiiluu? ⁶Hileelássaak. Chilaák kaka bilaxpáakak déek bah. Dáhchichelahkuuwis Galilee aláxpak dii koolúum ammaa dii chiwaáush. ⁷Hilíashheek. “Bilaxpáakdaakbacheesh hileen bilaxpáakuum ak baa kxawíihileesh kuss iiwaaíaschiluulak dúttak baawatbakáleem kussiíolak kalakoon baáhko ii dáawiia chilaák kaka bilaxpáakiihimaachik.”” ⁸Kalakoon hileen bíash Jesus al ilíash chichéhkuuk. ⁹Ischawúuan Dakkaasúua annúusaauh koon chissáak deéla hileen iixpáwatuuash dak áxpuua dak ammaa ala kooté chiwaáuk. ¹⁰Kooták. Mary Magdalene huua dak Joanna huua dak James isahké Mary huua dak bíá ihéesh koóum hileen Ischawúuan Dakkaasúua akpíishelaweesh baatách xaxúa chiwaáuk. ¹¹Hileen bíash baa chiweéloom kalátchessuuk. “Hileen bíash baa baaleettáahilishiiok.” hilíatuuk. ¹²Heehtaa Petersh koóm iluualáwak xalússak déela annúusaauh hiiák awáxaak ishkawuúss íkaalem bikkaasapáaum axúia ii ápaalioosh kuttáchkaat koon kaáum íkaak. Heem kalakoon hinna déesh héelapko baa dasshihták “kuk kala shóotdak ko ii kootdák” hilíachik.

Jesus bacheé iilápuum Emmaus kusseé alíiannee koon híik.

¹³Ko baapé ak písshe dée iilápuum hawáte dáashe Cleopas huum awán Jerusalem kukaa Emmaus huua kuss daáuk. Heem baleanniíle kusseé sáhpualichik. ¹⁴Hileen bachéesh baa ala kootéesh ii bach áxp iichiwaák dáalaaliilom ¹⁵kalakoon Ischawúuan Dakkaasúua shóokaa huuáhnak áxpak díilik. ¹⁶Heehtaa hileen bachéesh ko alaaxtúuk. ¹⁷Ischawúuan Dakkaasúua báxxak hilíashheek. “Bach aláxpak dalíilak daláalaaliioosh sáape ko ii diláau?” hem kala kookaásheen alaxíhtuum iisúua íkaalem daásxawaauk. ¹⁸Kalakoon Cleopas koóm kuss hilíashheek. “Hilaa itta Jerusalem koon ashbínnaalak kootáa baa baatcháatuuum koon kootéesh ak alaaxté díttatchicheehilak.” hem ¹⁹báxxak. “Sáapuu?” hem bakálee díook.

“Ashalakuluuá Nazareth ak kukaa húum Jesus huuaash Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh koóm Akbaatatdía

dak bilaxpáake dak dúupte iiluk an baa hiléesh dak al ilíash dak xaxúa íkaak baatcháatum éhkuuk. ²⁰Heem akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak áxpbaailaau ak aché dak kulushpíak daxchíhkuum baawatbakálaam kuss dakkaasák dappiíok. ²¹Hinna íwahkootesh kan baáhko daawiiáhik. “Hilíssheekaateen hileen Israel bilaxpáake ak kulustakuuák ak ilíhkaakuuash koóihmaachik.” baliatuuash kootássaak. ²²⁻²³Kootáa chilaákkusseesh balee héeleen bíoom deéla annúusaash díílom axúa koolássaak. Heem hileen bíash chissáak duúla balee chiwaáum bahchilásuuk. Baa áakiitaahilia bilaxpáakiaxpawisuum íkuum hilíashiiok. “Jesus kala chilaák kaka bilaxpáakak.” huuk. ²⁴Awáxpúuash ham koóum annúusaash kuhtée díílom hileen bíash ammaa ala shííosh kootáhtaa iiluk axúa íkaassuuk.” huuk.

²⁵Ischawúuan Dakkaasúua kuss hilíashheek. “Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche ammaa ala shíío an baalaátuua dáamnaalahkuuash kootáa it dalásdiiwaaheelaaluu? ²⁶Hinné élahkuuk. Akhuuwíash Alóonnakaaush baailíshekaassaak kalakoon alasáashiiwaaxpeesh dak an baatcháache dak ala chikittaakuúo dak ii baaihkammáachiihmaachik huuk.” hek. ²⁷Kalakoon Ischawúuan Dakkaasúuash Moses dak Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh iixaxúa dak an baalaátuuash ii baa xíassaahchek. Haak Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan ammaa ala shííosh ko ii ihchi baa xíassaahkaak chiwaakuúk.

²⁸Hinna ashalakuluúm kuss daáush kala koosáhtuulak Ischawúuan Dakkaasúua kuk kootáa déewiam ²⁹kalakoon áaxinnaak hilíashiiok. “Balee áxpak hileén daataáhah. Axxaashe kan awáxaalawim baapé kala shíassaaihmaachik.” huum áxpak koon daachíík. ³⁰Baa duushawáatdom Ischawúuan Dakkaasúua baaxawuám dúttak aák chiwakáak koowíiak dúusheetak áxpanmisheesh dúmmachik. ³¹Heelak hileen bachéesh kala hilaa sahkéelituum kalakoon Jesus koóm ehkaáhnóm al íkaataahiluan koolasséek. ³²“Balee áxpak alíianneetaa áakeen dáalaweesh Baawaalaáchim Baaxpéesh ammaa awúualeesh ii baa xíassaahkaak balee chiwaakuúm ii balee daásitcheek.” huuk hileen bachéesh. ³³Kalakoon Jerusalem kuss chissaáhak dáak hileen iiaxpáwateesh dak áxpúua dak ala koolúuash kuhtée dííom ³⁴kalakoon hileen ak kooléesh kuss hilíashiiok. “Baxxiilaatúuash chilaák kaka

bilaxpáakak daachík. Kootáahilik bah. Deéla Simon híik.” huuk. ³⁵Hileen iilápkaasuuash alíanneetaa Ischawúuan Dakkaasúua áxpak dáalaaliolak baa ala kootéesh dak Ischawúuan Dakkaasúua baaxawuá dúttak dúusheechim hilaa sapéelak éhkuuash dak ii iichiwaáuk.

Jesus akáxphawassdaaweesh héeleen iluuáhak daachík.

³⁶Hileen bachéesh it ii iichiwaaáatchilolak Ischawúuan Dakkaasúua iiaxúa shóokaa huuáhnak héeleen iluuáhak daaták kuss hilíasheek. “Shóotaachi? Baakoon ítche áaahkaalah.” hem ³⁷hileen ak kooléesh dúhpupéeo ii itta shéeluuk. “Ahpaláaxam awákuuk.” hiliatuuk. ³⁸Ischawúuan Dakkaasúua kuss hilíasheek. “Sápii dii dúhpupéeo? Sápii dalásduupuu? ³⁹Basché dak baché dak íkaak dússhihtaalaa. Ahpaláaxe kuk axúooleetak. Heetaa bik bii alákuum bii ahpaláaxassaam baxúawishik.” ⁴⁰Hinna íwahkoosheesh kootáa isché dak iché dak hileen ak kooléesh íkaahchek. ⁴¹Kalátchetaahinmialom baaleetak heeht chilásuua ii baaihkammáatak huuhtaa hilíchiisaa kúh baaleetaachéetam Ischawúuan Dakkaasúua kuss hilíasheek. “Ammaa dilúsuuwishi?” hem ⁴²buá bilísum kuúom ⁴³al íkuuan hinna buá duushík.

⁴⁴Kalakoon Ischawúuan Dakkaasúua kuss hilíasheek. “Kan dii awáxpak hawass baáwuush kukaatáhilia an dii baachiwaáush hinné koók. Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche an baalaátuuash dak baleilíiaakaxpissee Moses bilikkúuash dak Buuwaaxpéesh dak awúualuuash an bii ii baalaátuuash xaxúa kuhtáakaattaa kootíohmaachik.” hek. ⁴⁵Kalakoon Ischawúuan Dakkaasúua hileen ak kooléesh an baa dasshihtúua axpihkaáheesh kalako ii Baawaaláachim Baaxpéesh awúuan ammaa ala shííosh xíassaakaassaakuuk. ⁴⁶Kalakoon Ischawúuan Dakkaasúua kuss hilíasheek. “Baawaaláachim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash hilíashiiok. “Akhuuwíash Alóonnakaaush baa baalúukaashe chúuss dáak sheelák baáhko ii dáawíia chilaák kaka bilaxpáakiihmaachik. ⁴⁷Heem ak kalátcheesh dáashe báaxxiik ii baa baachimmíhkaak baa baáliliiohmaachik. Jerusalem bilaxpáake koochiik baálilaak kalakoon hilaa awé kootáa kuluchíshii

déehcheohmaachik.” Baa ala kxawíiannialuua ii díhkulupiak an díhchi dilúttuua dáhkulussaak ítchiluulak Akbaatatdía dii kalaaxtalákuuohmaachik.” heohmaachik. ⁴⁸Heem hinna íwahkoooteesh ammaa alákaak ammaa díkukkuuash shóon dalaáu xaxúa ii díichiwaalah. ⁴⁹Biiláp̄xe díiluss al ihchi baa ímmiteesh ammaa dákbioosh báakko an baaxpée koóm eek ashhéelen kaák ólaalah. Heelak díiluss déewahchewihmaachik.” hek Jesus.

Jesus báaxaalawe aa Akbaatatdía ala koolé aahíik.

⁵⁰Ischawúuan Dakkaasúua koóm Bethany koosáhtaattaa aahiiák kalakoon áale báaxxiak chiwakáakuuak baa attaakuúk. ⁵¹It chiwakáakuuak baa attaakúuash héelapko kalakoon íhchish báaxaalawe aa Baaiiwaakoochihtéesh aahíik. ⁵²Hinna báakuss déesh héelapko ko kuss chiwakáak kalakoon daásitchishtak Jerusalem kuss chissáak ⁵³alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon áaahkak baaihkammáatak Akbaatatdía dáashe báaxxiak kuss “Ahóoh.” haattuuk.